

Upravništvo: Ljubljana, Knaflijeva 5
— Telefon št. 3122, 3123, 3124,
3125, 3126.
Inseratni oddelček: Ljubljana, Selem-
burgova ul. — Tel. 3492 in 2492.
Podružnica Maribor: Grajski trg 7.
Telefon št. 2455.
Podružnica Celje: Kocanova ulica 2.
— Telefon št. 190.
Računi pri poš. ček. za rodih: Ljub-
ljana št. 11.842, Praga číslo
78.180, Wien št. 105.241.

Ishaja vsak dan razen ponedeljka.
Naročnina znaša mesečno Din 25.—
Za inozemstvo Din 40.—

Uredništvo:
Ljubljana, Knaflijeva ulica 6, telefon
3122, 3123, 3124, 3125, 3126. Maribor,
Grajski trg št. 7, telefon št. 2455,
Celje, Strossmayerjeva ulica št. 1,
telefon št. 65.

Rokopis se ne vračajo

JUTRO

VELESILE SVETUJEJO MADŽARSKI NAJ OBNOVI POGAJANJA S ČSR

Napori budimpeštanske vlade pri velesilah so za enkrat ostali brez uspeha — Zato je verjetno, da se bodo v Komarnu prekinjena pogajanja že v par dneh zopet nadaljevala

Palestinske težave

V Palestini so se v dobi velike evropske napetosti težave še povečale. Nastopi Arabcev so dobivali bolj in bolj značaj upora zoper britanske oblasti in britanske čete. Iz prvotnih demonstracij zoper židovske doseljence se je že davno razvila prava uporniška akcija zoper britansko oblast, dasi še vedno — vsaj na zunaj — le s ciljem, da se prepreči židovsko doseljevanje. V zadnjih tednih so se krvavi napadi arabskih tolpa tako zelo stopnjevali in se hkrati razširili, da ni pretirano govoriti o pravem uporu.

Gotovo ni le slučaj, da se je uporniška akcija arabskih plemen stopnjevala prav posebno v dobi, ko se je zdela, da se bo Velika Britanija zapletla v evropski konflikt. Značilno je, da razpolagajo arabski teroristi z dobrim in obilnim orožjem, kar priča, da denarna sredstva ne dotekajo v pičli meri. Vse to daje palestinski aferi poseben pomen in poseben značaj. Toda Velika Britanija ureja in premotiva palestinske probleme samo s svojega lastnega vidika, zato se o možnih ozadjih v angleškem časopisju izredno malo razpravlja.

V trenutni situaciji je posebno važna ugotovitev, da se je mogoč položaj v Palestini v tako neugodni meri poslabšati posebno radi tega, ker se je v Londonu niso mogli odločiti, da bi bili posegli že zgodaj po energičnih sredstvih, ki bi zastrašila demonstrante, pa zaščitila zmerne in lojalne prebivalce v Palestini. Pokazalo pa se je, da s svojim prizanesljivim postopanjem britanske oblasti niso dosegle namena in niso pomirile dežele, pač pa oslabilje svoje lastne položaje. Zmerni elementi v Palestini, ki jih nikakor ni malo, so se čutili premalo zaščiteni in premalo podprti, dočim so istočasno ekstremisti smatrali, da je angleško popustljivo zadržanje že uspeh njihove teroristične akcije in znamenje za bližajočo se zmago. Zato se ni čuditi dejstvu, da se je teroristični tabor kar naprej jačil s sodelovanjem poprej zmernejših elementov, pa da je končno dobil prevladujoči vpliv. Domala vsa dežela je sedaj v gibanju.

Sele v tem stadiju je London dal dovoljenje za ostrejši nastop. Znatna vojaška ojačenja se dovažajo od vseh strani v Palestino, vrhovni komisar se vrača iz Londona z novimi navodili in podoba je, da se bo v kratkem pričela nova, hujša akcija britanskih oblasti za pomirjenje dežele in s ciljem, da se za- tre teror ekstremistov.

Taktika Angležev se marsikomu zdi neumljiva ali vsaj slabo utemeljena. Vsekakor pa je treba imeti pred očmi, da britanske težave v Palestini niso majhne. Kakor se tudi trudi britanska zunanja politika, da bi se povsod izognila načelnim razprtjam in razvrščanju političnih sil po načelnih vidikih, kaže razvoj, da se stvari same čedalje bolj zapletajo prav v tej isti smeri in da postajajo težave vedno večje prav iz načelnih razlik. V palestinskih težavah mora Anglija v prvi vrsti gledati na to, da si ne zapravi svojega ugleda na Bliznjem vzhodu. Zakaj povsod po svetu, še prav posebno pa v svetu med Indijo in Evropo, imponira le močna sila. Anglija si ne sme napraviti svojega prestiža v Palestini, ne sme dovoliti, da bi se njeni ukrepi omalovaževali in ne izpolnjevali.

Toda na drugi strani se večajo komplikacije iz palestinske afere v splošnem političnem smislu. Odpor palestinskih Arabcev zoper doseljevanje Židov postaja čedalje bolj splošna arabska zadeva. Protižidovski propagandisti se priključujejo ostale arabske dežele in države. Vedno bolj na široko sega odpor arabskega političnega sveta. Podoba je, da je novo vsearabsko nacionalno gibanje močnejše nego je bil stari vsemuslimanski pokret, ki pripada danes že preteklosti, tako da od njega ni pričakovati tehtnih političnih učinkov. Seveda pa ne smemo pri tem prezreti, da je arabski nacionalni odpor še bolj krepak prav zato, ker se opira tudi na verske islamske momente in da posega zaradi tega tudi izven arabskega sveta, v kolikor se priznava k muslimanstvu. Za Veliko Britanijo je posebno važna, da se nahaja arabski svet v vzhodnem delu Sredozemskega morja, kjer drži velika britanska imperialna pot v vzhodno Afriko, v Indijo in deželo ob Indijskem oceanu ter v Avstralijo in na Daljni vzhod. V interesu Londona je tedaj, da se nasprotja s palestinskimi Arabci čim prej odstranijo in s tem izločijo tudi oni momenti, ki vznemirjajo arabski svet na splošno.

Toda poravnava med židovskim in arabskim stališčem je nenavadno težavna. Arabski odpor zoper Žide je posebno trdovraten, ker mu nudijo sodobne protižidovske akcije v mnogih evropskih državah krepko moralno oporo. Nič ni za sedanjost situacijo značilnejše, kakor dejstvo, da je sirski odbor za pomoč palestinskim Arabcem naslovil na vodstvo zionističnega gi-

Berlin, 15. okt. br. V tukajšnjih informiranih krogih zatrjujejo, da se bodo pogajanja med Českoslovaško in Madžarsko najbrže v kratkem zopet obnovila. Ta navset so dale velesile tako Pragi kakor Budimpešti. Velesile smatrajo, da so pogajanja v Komarnu sicer prišla na mrtvo točko, vendar pa nasprotja niso takšna, da bi se ne mogla odstraniti. Velesile so na obeh straneh priporočale popustljivost. Velesile tolmajo monakovski dogovor tako, da mora šele tedaj priti do ponovnega sklicanja konference velesil, če v treh mesecih pogajanja ne bi dovedla do nobenega uspeha.

Pariz, 15. okt. o. V tukajšnjih diplomatskih krogih sodijo, da je nemška vlada proti temu, da bi se državniški štirih velesil sedaj znova sestali zaradi českoslovaško-madžarskega spora. O tej stvari je imel Hitler sredi dolge telefonske razgovor z Mussolinijem. Vršili pa so se tudi razgovori med ostalimi prestolnicami štirih velesil. Tudi angleška vlada je mnenja, da zaradi českoslovaško-madžarskega spora še ni potreben sestanek državnikov, ki so se zadnjič zbrali v Monakovem.

Medtem poroča »Matins«, da pripravila českoslovaška vlada nove predloge na podlagi katerih naj bi se nadaljevala neposredna pogajanja. Nemška diplomacija je v vsi vnmemo na delu, da bi se spor rešil po mirni poti. Tudi v Budimpešti se že pojavlja mnenje, da bo treba pogajanja nadaljevati glede na stališče, ki so ga zavzele velesile v tej stvari.

Agencija Reuter je nocjo objavila vest, da se bodo neposredna madžarsko-českoslovaška pogajanja nadaljevala že v najkrajšem času. Sele v primeru, ko bi se pogajanja vnovič prekinila, bi se izvedel monakovski sklep o novem posvetu glavnih evropskih državnikov za ureditev českoslovaško-madžarskega spora. A v tem primeru bi se ne sestali Mussolini, Hitler, Chamberlain in Daladier, nego poslaniki Francije, Italije, Nemčije in Anglije v Budimpešti. Po tej Reuterjevi vesti je izključeno, da bi posredovala berlinska mednarodna komisija, ki je bila ustanovljena zgolj za ureditev sudetsko-nemškega vprašanja.

Pariz, 15. okt. AA. (Havas). V dobro obveščenih krogih govore o morebitnem sklicanju konference štirih, vendar pa pravijo, da bo že prej sklicana konferenca zunanjih ministrov Francije, Anglije, Nemčije in Italije. V zvezi s to drugo kombinacijo so včeraj v Parizu zelo resno govorili, o arbitraži, ki jo zahteva madžarska vlada zaradi prekinitve pogajanj med CSR in

Madžarsko v Komarnu. Zdi se, da se sedaj ta načrt opustili. Po vsem bi se dalo sklepati, da je postala Madžarska, ko je bila poprašala štiri velesile za nasvet, pripravljena nadaljevati z neposrednimi pogajanjmi s českoslovaško vlado.

Italijanski nasvet madžarski vladi

Budimpešta, 15. okt. br. Posebni odgovor madžarske vlade graf Csaky, ki je včeraj z letalom odšel v Rim ter imel dolge razgovore z ministrskim predsednikom Mussolinijem in zunanjim ministrom grafom Cianom, se je danes vrnil v Budimpešto. V madžarskih krogih zatrjujejo, da je graf Csaky dobil od italijanske vlade nasvet, naj madžarska vlada nadaljuje pogajanja s Českoslovaško, ker v sedanjem mednarodnem razpoloženju ne more računati na uspeh kakke mednarodne akcije.

Rim, 15. oktobra. AA. (DNB). »Tribuna« piše, da so posledice prekinitve razgovorov v Komarnu tako resne, da je težko domnevati, da bi mogle velesile ostati neinteresirane na nadaljnem razvoju dogodkov. Vendar pa za sedaj prevladuje mišljenje, da bi bilo zelo koristno, ako bi se neposredni razgovori, če tudi po diplomatski poti, nadaljevali. Nobenega dvoma ni, da pomenijo razgovori madžarskega zastopnika v Rimu, kakor tudi razgovori med Hitlerjem in Daranyjem na eni ter Hitlerjem in Chvalkovskim na drugi strani pomemben doprinos k razčiščenju položaja pred novimi pogajanjmi.

Glede na pisanje francoskih listov o dozdavnem nemško-italijanskem nasprotju glede madžarsko-českoslovaškega spora podarja današnja »Tribuna«, da je to pisanje še en dokaz več za razočaranje nekaterih francoskih krogov zaradi nespremenjenega nemško-italijanskega sodelovanja. List vprašuje, ali je tako gledanje posledica nerazumevanja, ali predsodkov.

Vlada že pristala?

Budimpešta, 15. okt. p. Kasno zvečer so se razširile vesti, da je madžarska vlada na nocjo prejela seji sklenila v najkrajšem času nadaljevati neposredna pogajanja s Českoslovaško. Politični krogi zatrjujejo, da je bil ta sklep sprejet predvsem po nasvetu Mussolinija in Hitlerja.

Pretiranost in nevdružnost madžarskih zahtev

Od Slovaške in Podkarpattja naj bi se odcepili kraji, kjer so bili Madžari celo po lastni statistiki iz l. 1910 v manjšini

Praga, 15. okt. br. Pri pogajanjih v Komarnu se je madžarska delegacija sklicevala na statistiko iz leta 1910. Današnji praški listi objavljajo nekatere podrobnosti iz te statistike, ki jasno dokazujejo, da je šla Madžarska daleč preko podatkov te statistike in da je zahtevala odcepitve ne samo onih krajev, ki so imeli leta 1910 po uradni madžarski statistiki madžarsko večino, marveč tudi celo vrsto krajev, ki so bili celo po tej statistiki popolnoma slovaški. Tako n. pr. v vsej širši okolici Bratislave leta 1910 po tej statistiki ni bilo niti ene občine z madžarsko večino. V Bratislavi sami je bilo po tej statistiki samo 40 odstotkov Madžarov, pri čemer so šteti za Madžare tudi vsi Židje. V okolici Košic je bilo nad 50 občin popolnoma slovaških in Košice same so imele po madžarski statistiki iz leta 1910 10.311 Slovakov, in le 10.007 Madžarov, čeravno so pri tem všteti številni madžarski uradniki in vsi Židje.

banja apel, naj Židje sami odnehajo od svoje namere in opustijo program obnove židovske Palestine, ta poziv pa združil s prav krepko pretjno. Ako Židje ne bodo odnehali, je rečeno v tem apelu, bodo Arabci razširili svojo akcijo ter proglasili borbo zoper vse židovstvo po deželah bližnjega orientala. To ni nič manj ko napoved, da se bo protižidovska akcija razširila na vse one dežele od Maroka do Irana, v katerih bivajo Židje, kar bi bilo seveda povsod združeno z novimi zapletljivi. Jasno se razvidi, da vlečjeo vzgledi evropske protižidovske propagande tudi na Bliznjem vzhodu, pa da postaja Palestina vedno bolj izhodišče novim zmedam.

Na drugi strani Velika Britanija zaradi svojega ugleda noče odnehati od Balfourjeve deklaracije, ki je obljubila Židom naseljevanje v Palestini. Res je že obilo ljudi v Londonu, ki bi imeli mnogo raje, da bi te obljube ne bilo. Toda židovski svet stoji za njo in izvaja tudi primeren pritisk s svojim orjaškim finančnim aparatom. V tem pogledu lahko nastopijo še nove poostritve mednarodnih nasprotij.

Praga, 15. oktobra. AA. (ČTK) O vprašanju, zakaj so propadla pogajanja z Madžarsko v Komarnu prinaša »Narodni Politika« uvodnik, v katerem se bavi s podrobnostmi českoslovaško-madžarskih pogajanj. List poudarja, da je Českoslovaška pokazala najboljšo voljo, ko je pristala na amnestijo madžarskih političnih krivcev, ko je začela postopoma odpuščati iz vojske vojske madžarske narodnosti in ko je končno odstopila Madžarski dve obmejni mesti, med njima železniško križišče Novo mesto. V zvezi s tem omenja list, da Madžari svoje obljube, da bodo puščali českoslovaške vlake še naprej preko Novega mesta, niso držali ter zato ekspresni vlak proti Rumuniji v četrtek 13. oktobra ni mogel peljati preko zasedenega ozemlja.

Najboljšo voljo je Českoslovaška pokazala prav tako tudi v času pogajanj samih. Madžari so zahtevali, da se Madžarski odstopijo ozemlja nekdanje Ogrske. To pa ni v skladu s monakovskim sporazumom, ki govori samo o madžarski ne pa o slovaški in rusinski manjšini. V tem primeru bi Slovaška in Podkarpatska Rusija izgubili dolgo vrsto mest, v katerih je večina slovaška, kakor so Košice, Bratislava, Nitra in Uhorod. Poleg tega bi se pretrgale najvažnejše prometne zveze med Slovaško in Podkarpatsko Rusijo. V českoslovaškem protipredlogu je bila Madžarski ponujena odstopitev ozemlja, na katerem živi skoro 400.000 prebivalcev, od katerih je 330.000 Madžarov. Prednosti take rešitve so tele: popolnoma se zadovolje madžarske zahteve glede pokrajinj z madžarsko večino, drugič pa se vzpostavi nekako narodnostno ravnotežje med obema državama, ker bi na Madžarskem s tem nastala slovaška manjšina, ki bi štela 400.000 duš, a na slovaškem ozemlju bi ostalo le 300.000 Madžarov. Madžarska delegacija se na te predloge sploh ni ozirala. Ko je madžarska delegacija izjavila, da se stališče obeh delegacij v Komarnu v taki meri razlikujeta, da ni nobenega upa na zblizanje in za doseg sporazuma, se je madžarska vlada obrnila na velesile za posredovanje.

Odpor v Rumuniji

Bukarešta, 15. okt. br. Zunanje politični komentarij rumunskega tiska so posvečeni izključno pretiranam madžarskim zahtevam. »Universul« piše, da presegajo madžarske zahteve vsako načelo pravice in

pravičnosti. Zato jih vsa rumunska javnost enodušno odklanja.

Rumunski tisk opozarja dalje tudi na to, da nemški listi zavračajo madžarske zahteve kot pretirane. Listi poudarjajo, da je docela naravno, da morajo štiri velesile zavrniti vse politične zahteve Madžarske, ki segajo preko okvira nacionalnih zahtev, ker te zahteve niso v skladu s monakovskim dogovorom.

Konference pri Bonnetu

Pariz, 15. oktobra. AA. (Havas). Včeraj popoldne je zunanji minister Bonnet sprejel najprej madžarskega in nato českoslovaškega poslanika v Parizu. Zastopnik madžarske vlade je francoskemu zunanjemu ministru najprej razložil razloge, zaradi katerih so bili prekinjeni razgovori v Komarnu. Obvestil je Bonnet, da bo Madžarska zahtevala rešitev svojega vprašanja od štirih velesil v skladu s monakovskim sporazumom. Glede razgovorov med českoslovaškim poslanikom in Bonnetom se zdi, da so se v glavnem nanašali na vprašanje finančne pomoči Českoslovaški s strani Anglije in Francije. Ta finančna pomoč je namreč trenutno glavni predmet razgovorov med francosko in angleško vlado, ki se vrše preko francoskega poslanstva v Londonu.

Pospešeno delo v Pragi za novo mejno ureditev

Posebne komisije za ureditev vseh vprašanj, ki so nastala zaradi okrnitve državnega ozemlja

Praga, 15. okt. br. V svrhu nagle rešitve vseh vprašanj, ki so nastala v zvezi s teritorialnimi spremembami, je bilo v okviru ministrstev osnovanih 12 komisij, sestavljenih iz štirih ali petih uradnikov dotičnega resora. Vsaka komisija obravnava poseben kompleks vprašanj, tako med drugim vprašanja razmejitev, vprašanje zaščite imetja českoslovaških državljanov v zasedenem ozemlju, vprašanja pravosodja, trgovine in prometa, komunalna vprašanja, vprašanja beguncev itd. Vsaka komisija je v stalnih stikih s českoslovaško delegacijo pri mednarodnem odboru v Berlinu. Predsedniki teh komisij imajo redne sestanke, tako da poslujejo vse te komisije v popolnem medsebojnem soglasju. Komisije zasedajo permanentno in so dosedaj opravile že velik del odmerjenega jim dela.

Velika javna dela

Praga, 15. oktobra. AA. ČTK: V svojem včerajšnjem govoru v praškem radiu je minister javnih del general Husarek izjavil, da je glavna naloga njegovega ministrstva, da v čim krajšem času da čim več dela delavcem in tehnikom. Iz tega namena se bodo nadaljevala vsa dela, ki so zaradi mobilizacije v neokupiranih krajih zastala. Nekatero po proračunu določene postavke se bodo iz finančnih razlogov morale kljub vsemu temu zmanjšati. Pri delih za zgraditev 1000 km cest bo našlo delo 50.000 ljudi v času 10 mesecev.

Kulturna avtonomija za Nemce na Slovaškem

Bratislava, 15. okt. br. Slovaška vlada je ustanovila posebni državni podtajništvo za nemško in madžarsko narodno manjšino. Za državnega podtajnika za nemško manjšino je bil imenovan predsednik nemške stranke na Slovaškem narodni poslanec Karmasin. Karmasin je imel sestanek s slovaškim prosvetnim ministrom dr. Cermakom, s katerim je razpravljal o uvedbi kulturne avtonomije za Nemce na Slovaškem.

Slovaški notranji minister je danes preklical prepoved uvoza Hitlerjeve knjige »Mein Kampf« ter petih emskih dveh poljskih in več italijanskih istov. Nadajte je odredil takojšnji razpust prostozidarskih lož na Slovaškem.

Poročila

ministra Chvalkovskega

Praga, 25. okt. br. Zunanji minister dr. Chvalkovsky se je davi vrnil iz Nemčije. Takoj po njegovem prihodu se je sestala vlada k seji, na kateri je Chvalkovsky podrobno poročal o svojih razgovorih s kancelarjem Hitlerjem in nemškim zunanjim ministrom Ribbentropom.

Skupna zveza

čsl. telovadnih organizacij

Praga, 15. okt. AA. (ČTK). List »Ažet« poroča, da so českoslovaška sokolska zveza, združenje delavcev, češki orel, zveza čeških legionarjev in zveza neodvisnih legionarjev sklenili ustanoviti svojo skupno zvezo, ki bo imela namen sodelovati združeno pri delu za narod in državo.

Znižanje oficirskega kadra

Praga, 15. okt. br. Ministrstvo za narodno obrambo je izdalo odlok, s katerim je ustavljeno nadaljnje sprejemanje oficirskih aspirantov in prevedba rezervnih oficirjev v aktivno službo. Vsi oni, katerim je potekel rok poskusne dobe, bodo odpuščeni z 31. oktobrom. Prav tako se ne smejo podaljšati službene pogodbe z odsluže-

Končno je Bonnet sprejel se odpravnik italijanskega poslanstva in poslanika Argentiniije.

Akcija madžarskih socialnih demokratov

Budimpešta, 15. okt. br. Trije vodilni člani madžarske socialno demokratske stranke so danes odpotovali v Pariz, London in Bruselj, da intervirajo pri tamšnjih socialističnih skupinah v zadevi madžarsko-českoslovaškega spora. Madžarska socialno demokratska stranka se zavzema za nujne rešitve tega spora na ta način, da se Madžarom v Českoslovaški prizna pravica samoodločbe ter da se madžarske pokrajine odcepijo od Českoslovaške in priključijo Madžarski. Druga internacionala je izdala posebno okrožnico v kateri naglašja, da predstavlja izpolnitev madžarskih zahtev važen prispevek k uvrstitvi miru v jugovzhodni Evropi.

Izjemno stanje v obmejnih okrajih

Bratislava, 15. okt. br. Zaradi napadov madžarskih teroristov, je bilo danes v treh obmejnih okrajih proglašeno obsedno stanje.

nimi dalje služnimi podoficirji. Vsi oni, ki so dobili vpoklic za orožne vaje in ki bi morali nastopiti službo po 17. oktobru, morajo ostati doma. Vsi nadaljnji vpoklici so prekinjeni.

Čsl. finančna pogajanja v Londonu

London, 15. oktobra. AA. (Havas). Českoslovaška delegacija za finančna pogajanja je danes obiskala finančnega ministra, narkar je bila prva plenarna seja zastopnikov obeh vlad. Uradno sporočilo bo objavljeno po končani konferenci.

Velika pomožna akcija za češke begunce

London, 15. okt. AA. (DNB) Zunanji minister lord Halifax je včeraj sprejel v avdienci izvršni odbor društva za DN. Namen tega obiska je bil razgovor o vprašanju pomoči českoslovaškim beguncem. Zastopstvo društva za Društvo narodov je zahtevalo, naj britanska vlada sama prevzame vzdrževanje teh beguncev za dobo 2 mesecev. Lord Halifax je odgovoril, da se angleška vlada v polni meri zaveda, kako nujno potrebna je ta pomoč in da se o tem vprašanju prav sedaj posvetuje z vladami dominionov.

Čsl. socialni demokrati zapustili internacionalo

Praga, 15. okt. br. Glavni organ českoslovaške socialno demokratske stranke »Pravo Lidu« objavlja naslednji komunik centralnega tajništva stranke. V smislu včerajšnjih posvetovanj merodajnih krogov, je bilo sklenjeno, predlagati vodstvu stranke, da takoj sporodi izstop českoslovaške socialnodemokratske stranke iz socialistične internacionala.

Nemški carinski predpisi za sudetsko ozemlje

Berlin, 15. oktobra. AA. (DNB). Finančni minister je s posebno uredbno razširil veljavno carinskih predpisov Nemčije na sudetsko ozemlje. Uredba stopi takoj v veljavo, le za okraje, ki meje na bivšo avstrijsko državo, veljajo do nadaljnjega še predpisi prejšnjih avstrijskih oblasti. Blago iz Nemčije kakor tudi českoslovaško blago za sedaj lahko uvaža na sudetsko ozemlje še brez carine.

Razpuščene občine na Tješinskem

Varšava, 15. okt. AA. (Havas): Poljske oblasti so včeraj razpustile vse mestne in podeželske občinske svete na Tješinskem.

Sklicanje sobranja

Sofija, 15. okt. AA. Ministrski svet je sklenil, da skliče sobranje na izredno zasedanje za 25. t. m.

Vrednost oglasov v dnevnikih najbolje presodite po številu malih oglasov. — Današnje »Jutro« ima

394

malih oglasov. Enkratni poizkus z malim oglasom v »Jutru« Vas pouči, da ima oglas dvojno vrednost, če se javi dvojno

Volilno sodelovanje JNS in združene opozicije

Pogajanja so se včeraj v Beogradu nadaljevala in končala

Beograd, 15. okt. p. Odločitev glavnega odbora JNS, da v načelu pristane na volilno sodelovanje z blokom narodnega spoznanja, odnosno združeno opozicijo, je še nadalje predmet živahnih komentarjev in vsa javnost jo presoja kot politični dogodek prvorazrednega pomena. Naglasiti je treba, da je bil včerajšnji odločilni sklep sprejet soglasno na seji, ki so se je udeležili domala vsi člani ožjega glavnega odbora stranke. Prisostvovalo ji je točno 126 članov glavnega odbora in 14 drugih strankinih predstavnikov iz vseh delov države. Ožji glavni odbor je odobril tudi vse dosedanje tehnične priprave za sestavo kandidatskih list. Z navdušenjem je bil sprejet tudi predlog, da bo v primeru, ako bi stranka samostojno nastopila pri volitvah, nosilec njene državne kandidatne liste predsednik Peter Živković.

Takoj po seji ožjega glavnega odbora se je včeraj sestala politični volilni odbor, ki je bil na seji izvoljen in ki bo za časa volilne borbe v tesnem sodelovanju s predsedstvom izdal vse potrebne ukrepe. Seje so se udeležili predsednik Peter Živković, oba podpredsednika Jovo Banjanin in Juraj Metrovič, generalni tajnik dr. Albert Kramer, dr. Peter Zec, dr. Svetislav Popović, Bogoljub Jevtič, Ivan Pucelj, Ilija Mihajlovič, dr. Grga Anđeljevič, dr. Kosta Kumanud, dr. Ljuba Tomasič in dr. Vladislav Hanžek. Po resneju na seji ožjega odbora izraženih mnenj, ki ga je pozval dr. Kramer, je odbor pripravil navodila za delegate, ki so bili pooblašteni za nadaljnja pogajanja z vodstvom združene opozicije. Kakor znano so ti delegati dr. Kramer, dr. Anđeljevič in Mihajlovič. Navodila za delegate so bila soglasno odobrena. Seja je trajala do 20.

Po seji so se delegati JNS okrog 21. ure zglasili pri Miši Trifunoviću, pri katerem so bili že zbrani kot zastopniki združene

opozicije Miša Trifunović, Božidar Vlačić, dr. Momčilo Ninčić, dr. Milan Gavrilović, Milan Groj in Krsta Miletič. Njihov razgovor je trajal približno do polnoči. Pred zaključkom je bil določen poseben redakcijski odbor z nalogo, da formulira rezultate razgovorov. V redakcijskem odboru so dr. Kramer, dr. Anđeljevič, Božidar Vlačić in dr. Milan Gavrilović. Danes dopoldne se je redakcijski odbor sestel in izvršil svojo nalogo.

Na vprašanje novinarjev so člani redakcijskega odbora danes opoldne izjavili, da se pogajanja razvijajo zelo povoljno, da jim pa danes ne morejo reči še ničesar konkretnega, ne definitivnega. Po sestanku redakcijskega odbora sta se dr. Kramer in dr. Anđeljevič podala v prostore glavnega odbora JNS, kjer so ju že pričakovali predsednik Peter Živković, oba podpredsednika Banjanin in Demetrovič, dr. Zec, dr. Svetislav Popović, dr. Kumanud, Bogoljub Jevtič, dr. Hanžek, dr. Tomasič in drugi. Dr. Kramer je poročal o razgovorih na snočnjem sestanku z delegati združene opozicije in o današnjem delu redakcijskega odbora. Po kratki debati, v kateri so na poziv predsednika vsi prisotni izrazili svoja mnenja, je bil referat dr. Kramerja soglasno sprejet.

Božidar Vlačić in dr. Gavrilović sta medtem obvestila šefe združene opozicije o rezultatih snočnjega in današnjega sestanka z zastopniki JNS. Tudi njuno poročilo je bilo odobreno.

Danes popoldne je bilo še precej osebnih sestankov in stikov med posameznimi predstavniki z ene in druge strani. Na vprašanje novinarjev, ali bo potreben še danes ali pa morda jutri nov službeni staneček med zastopniki JNS in združene opozicije, je bil odgovor negativen. Glavni tajnik dr. Albert Kramer je nocjo odpotoval v Ljubljano.

Beleške

Plebiscitne proslave na Koroškem

Kakor razvidimo iz koroskih listov, so obletnico plebiscita na Koroškem tudi letos praznovali kot deželni praznik. V glavnem so bile proslave enake kakor prejšnjega leta, organiziral pa jih ni več znani »Heimatbund«, kakor vsa leta doslej, temveč organizacije narodno socialistične stranke.

V Celovcu je bila proslava zvezana s počastitvijo Korošcev, ki so padli v predplebiscitnih bojih. Slavnostni govornik je bil referent za manjšinska vprašanja pri deželni vladi Maier Kalbitsch. Omenil je med drugim, da je bila letos dokončana gradnja Velike Nemčije, na koncu pa je dejal: »Prav 10. oktober nam nalaga dolžnost korakati in delati noč in dan, da bo naša Koroška najzanesljivejša pokrajina Velike Nemčije.«

Na plebiscitni proslavi v Beljaku je govoril pokrajinski vodja narodno socialistične stranke za Koroško minister Klausner. Svečanosti so bile tudi po vseh drugih mestih in večjih krajih. Dočim pa so druga leta govoril vedno več ali manj ostro nastopalj proti koroškim Slovincem, v letošnjih govorih, vsaj kolikor so bili objavljeni v listih, teh napadov ni bilo.

Mladi Korotan

Te dni je izšla v Celovcu prva številka lista za slovensko mladino na Koroškem. Takole beremo v uvodu o namenu »Mladega Korotana«:

»Preko tisoč let že živi na Koroškem, po dolinah Zile in Drave, po kmečkih domovih ob Vrbskem jezeru in strminah koroških gor lep slovenski govornik. Skozi stoletja so jo čuvali vaši predniki kot svoj najdražji zaklad in jo izročali iz roda v rod. Končno so jo zapustili vam najmlajšim. Čuvajte to najdražjo, od dedov sprejeto dobro, vaš materin slovenski jezik! — Da bi ta glas iz davnine ne utihnil v naših srcih, da bi tudi današnji mladi koroški rod vzljubil svojo domačo govorico in jo čuval kot svojo najdragocenejšo svetinjo, hoče biti »Mladi Korotan« predvsem glasnik ljubezni do materinega jezika.«

Predsednik vlade, častni meščan v Novem Sadu

Mestni svet v Novem Sadu je imel v petek zvečer svečano sejo, na kateri je bil po predlogu župana Koste Miroslavljevića predsednik vlade in zunanji minister dr. Stojadinović izvoljen za častnega meščana Novega Sada.

Sarajevo in Niš

Da navežejo tesnejše stike med prestolnicama dveh sosednih banovin, je v četrtek več članov sarajevskega mestnega sveta z županom na čelu službeno posetilo niško mestno občino. Mestni svet v Nišu je imel ob tej priliki svečano sejo, na kateri je župan Živković pozdravil Sarajevčane in izrazil posebno zadoščanje, da jim more izreči dobrodošlico v mestu, v katerem je bila leta 1915 proglašena zgodovinska borba za končno osvobodjenje in zedinjenje Jugoslavije.

Sarajevski odposlanci so si potem ogledali razne mestne, banovinske in državne ustanove v Nišu. V kratkem jim bodo vrnil obisk predstavniki niške občine.

»Prosimo, nič spomenikov«

Pod tem naslovom čitamo v »Českem Slovu« z dne 11. t. m. naslednji protest: »Našim prijateljem v Franciji — morda jih je res še kaj — je prišlo na misel, da naj se v Parizu postavi spomenik češkoslovaškemu narodu. Baje bi bili s tem naglašeni prijateljski stiki med Parizom in Prago in baje bi naj bil spomenik izraz hvalečnosti pariškega prebivalstva plemenitemu narodu, ki je doprinesel tako velikansko žrtev, da bi od Francije odvrnil grozote vojne. In tako dalje, kakor sedaj v zadregi govore o nas v Parizu in v Londonu.

Hoteli bi odgovoriti na to prav kratko: Nismo mrtvi! Naš narod ni umrl, da bi mu bilo treba postaviti spomenik ali nagrobnik. Naš narod hoče živeti in bo živel, čeprav so mu tako strašno puščali kri ravno oni, ki so tolikokrat kričali: Vive la Tchecoslovaquie!

Nič spomenikov Češkoslovaški! Brigajte se rajši za svoje spomenike. V Versaillesu je izpadla prva črka iz ponosnega napisu, ki je tam vklesan in ki se glasi: Veliki slavi Francije.

Grenka izpoved

V »Lidovih Novinah« z dne 11. t. m. razglablja znani češki publicist Petr Bily o vprašanju, v čem je bila zgrešena češkoslovaška politika. Pisec prihaja do naslednjega zaključka:

»Naša politika ni bila dobra zato ker bi bili sledili napačnemu nauku, ali ker bi bili šli po napačni poti, marveč zato, ker smo bili pre malo dosledni. Ni bila slaba naša politika onih dvajset let, ko smo si prizadevali za boljše ureditev sveta, pač pa je bila slaba zadnjih šest mesecev, ko smo začeli omahovati in se umikati, slaba posebno zadnjih 14 dni, ko smo se odpovedali borbi. Verovali smo v svojo pravico in smo šli za njo dvajset let; ko bi ji pa bili morali prinesli najtežjo žrtev, se nismo spustili s husitskim geslom: Na množico ne glette!« v boj, ki se je zdel izgubljen in nismo znali umreti. To je, prijatelji, trda resnica in danes si ne smemo več lagati: precejevali smo svojo moralno silo, nismo znali iti do konca in rajši smo govorili o narodu, ki ne sme biti iztrebljen, nego o pravici, ki mora biti ocvarana. Ne očitajmo svoji prajšnji vladi, da se je vedla tako, kakor se je, bila je naša vlada, mi smo jo izvolili in vzgajili; ne očitajmo zaveznikom, da niso hoteli biti trdnejši in močnejši od nas. Ne padajmo v stare napačne, bodimo dosledni vsaj danes, ko nimamo več izbire med bojem in življenjem. Bojevati se več ne moremo, smemo samo še živeti in si prizadevati, da zacelimo svoje rane.«

Društvo narodov je odreklo

»Koroški Slovinci« razpravljajo v uvodniku o treh razvojnih stopnjah vojne Evrope. Prva stopnja se je zaključila z aneksijo Abesinije, druga z okrnitvijo Češkoslovaške, tretja pa se je začela s moškovaškim sestankom političnih voditeljev štirih velesil. List dokazuje, kako je v obeh prvih primerih Društvo narodov popolnoma odreklo in se je s tem pokazalo

BABYMIRA krema

SE USPEŠNO UPORABLJA ZOPER SPUSCAJE, RANE, PRASKE, OPEKLINE, HRASTE, LISAJE IN VSE NEČISTOSTI KOZE PRI OTROCIH IN ODRASLIH. NAGLO SUŠI OD ŽNOJA ALI MOKRENIJA OPALJENO IN ODRGNJENO KOŽO. DOBIVA SE V VSEH LEKARNAH IN DROGERIJAH PO CENI DIN 10.— ZA SKATLICO.

Prvi volilni teden

V ponedeljek, 10. t. m. je bila z ukazom kraljevih namestnikov razpuščena dosedanja narodna skupščina, ki je bila izvoljena 5. maja 1933. Z istim ukazom so bile razpisane nove volitve v narodno skupščino za nedeljo, 11. decembra, nova skupščina pa sklicana k prvi seji za 16. januarja 1934.

Ko se je že pred razpisom volitev videlo, da bodo volitve po starem volilnem zakonu, ki je bil uveljavljen leta 1931. in nato leta 1935. v nekaterih točkah spremenjen, so se takoj začeli med raznimi strankami neobvezni razgovori, ali bi bil pri bodočih volitvah mogoč skupen nastop več strank in skupin. Določbe volilnega zakona so namreč take, da prideta pri volitvah resno v poštev prav za prav samo dve kandidatski listi. Pokazalo se je to v praksi tudi 5. maja 1933. Iz vodstva združene opozicije v Beogradu je zato že pred razpisom volitev izšla iniciativa, da bi se pri volitvah združile vse opozicijske stranke. Ko so bile sedaj razpisane volitve, je združena opozicija za svoj predlog izvedla in povabila k sodelovanju vse stranke in skupine, ki niso zastopane v vladi, v prvi vrsti JNS in Ljotičev »Zbor«.

Medtem se je v Ljubljani že v torek dopoldne sestel banovinski odbor JNS. Na seji so zastopniki iz srezov poročali o razpoložljivosti pristaveh in drugih volilcev, da so na ta način podrobno informirali slovenske predstavnike JNS v vodstvu stranke, ki je bilo sklicano k seji za petek, 14. t. m. Takoj po seji je glavni tajnik JNS dr. Kramer odpotoval v Beograd. Spetoma se je v Zagrebu sestel z dr. Mačkom ter imel z njim daljši razgovor.

Na petkovi seji ožjega glavnega odbora

JNS, ki predstavlja vrhovno strankino vodstvo, je bilo po daljši razpravi soglasno sklenjeno, da stranka v načelu sprejema vabilo združene opozicije k skupnemu volilnemu nastopu. Za podrobna pogajanja z združeno opozicijo so bili določeni dr. Kramer, dr. Anđeljevič in Ilija Mihajlovič. Za primer pa, da bi bil potreben samostojen nastop JNS, je bil na seji določen za nosilca strankine kandidatne liste Peter Živković.

Pogajanja o podrobnostih sodelovanja JNS in združene opozicije so bila v petek zvečer in včeraj. Njihov izid službeno še ni znan, vendar pa kažejo vse vesti, da je sodelovanje JNS z združeno opozicijo pri volitvah že skoro gotova stvar. Združena opozicija je medtem na skupnem posvetovanju svojih beograjskih in zagrebških delegatov sklenila, da bo nosilec njene liste zopet dr. Vladimir Maček.

Nosilec liste JRZ bo predsednik vlade dr. Milan Stojadinović, ki je obenem predsednik stranke. Skupno z JRZ bo šla na volitve tudi stranka Svetislava Hodžere, ki je bil v ponedeljek imenovan za ministra brez portfelja. Dr. Stojadinović bo službeno proglašen za nosilca liste najbrž drevo, ko bo v Beogradu zborovanje odbornikov vseh beograjskih organizacij JRZ. Dr. Stojadinović bo imel ob tej priliki svoj prvi volilni govor, ki ga bodo prenašale tudi vse tri radijske postaje.

Ker ni verjetno, da bi mogla ali hotela kakša stranka postaviti še svojo državno kandidatsko listo, bomo pri volitvah skoro gotovo imeli samo dve kandidatski listi: vladno z nosilcem dr. Stojadinovićem in skupno opozicijsko listo z nosilcem dr. Mačkom.

Letalski sporazum med Anglijo in Francijo

Francija bo zgradila ob svoji severni meji in ob Sredozemskem morju oporišča za angleške letalce

Pariz, 15. okt. br. Politična javnost je še vsa pod neposrednim vtisom učinkov monakovskega sporazuma. Kakor ugotavljajo francoski nacionalistični krogi, je bila ena izmed posledic poslednje preobrazbe srednje Evrope ta, da je zbudila tako francosko kakor tudi angleško javnost iz letargije in jo sprostila oklepa pacifističnih idej, ki so vedno znova onemogočale sleherni akcijo, da bi se izvršila nujna oborožitev obeh narodov, s katero bi se jima zopet zagotovil mednarodni prestiž, ki sta ga pričeli izgubljati že od l. 1935 dalje. Sedaj so tudi najširši ljudski sloji bolj dovzetni za razne vojaške ukrepe in davčna bremena, ki naj bi omogočila naglo obnovo francoskih in angleških vojnih sil.

V tem okviru je imela angleška letalska mislija, ki se je teden dni mudila v Franciji poleg vojaškega tudi poseben politični pomen. Angleški letalski oficirji so bili povsod, kamor so prišli, stalno predmet na-

vdrušenih manifestacij za angleško-francosko vojaško sodelovanje. Mislija je danes končala svoje delo in se je popoldne vrnila v Anglijo. Čeprav so od vsega početka trdili, da je imela angleška mislija le nalogo vrniti obisk francoski letalski misliji, ki je bila pod vodstvom generala Vuillemina pred dvema mesecema v Angliji, se je sedaj pokazalo, da je bil med obema letalskima generalnima štaboma sklenjen daljnosežen sporazum, ki bo že v kratkem prišel tudi do vidnega izraza. Kolikor je bilo mogoče zvedeti, pomeni ta sporazum praktično fuzijo francoskega in angleškega vojnega letalstva. Že v najkrajšem času bodo pričeli v severni Franciji graditi posebna letalska in oporišča za angleško letalstvo. Prav tako bodo v francoskih lukah ob Predozemskem morju zgradili nekaj oporišč za angleške hidroplane in ustanovili tudi celo vrsto zalag benčina.olja in letalskih delov za angleške tipe vojaških letal.

Prostovoljske legije zapuščajo Španijo

Ponesrečen napad Francovih čet pri Toledu — Močno obstreljevanje Valencije

Barcelona, 15. okt. br. Čete generala Franca so danes na osrednji fronti pri Toledu pričele velikopotezen napad na republikanske postojanke. Republikanske čete so napad odbile in poglne frankovce v beg. Frankovci so pustili na bojišču veliko število mrtvih in ranjenih ter je padel republikanec v roke tudi bogat vojni plen.

Frankovska letala so danes ponovno bombardirala Valencijo 20 letal je skoraj pol ure metalo zažigalne in eksplozivne bombe na mesto in okolico. Mnogo hiš je bilo porušeni, število smrtnih žrtev še ni znano.

Sevilja, 15. okt. AA. DNB: Na potu v Cadiz so včeraj semkaj prispeli italijanski prostovoljci, katerim je prebivalstvo priredilo svečan sprejem. Prostovoljci bodo danes vkrcani za ohihod v domovino.

Pariz, 15. oktobra. AA. Na francosko

špansko mejo je smoti privozil prvi vlak republikanskih prostovoljcev, večinoma Francozov. Prostovoljce razmeščajo v notranjosti Francije in vodi policijska oblast o razmešitvi najstrože nadzorstvo.

Perpignan, 15. oktobra. AA. Havas: Mednarodna komisija, ki je od Društva narodov prejela nalogo, da vrši nadzorstvo nad umikom tujih prostovoljcev iz Španije, je včeraj začela svoje delo z izmenjavo misli o pogojih, pod katerimi naj se stopi v stik s španskimi oblastmi. Komisija bo v nedeljo odpotovala v Španijo.

Pariz, 15. okt. br. »Matine« je danes objavil vest iz Perpignana, da je prispelo tja iz Barcelone 14 tovornih avtomobilov, s katerimi so pripeljali za 200 milijonov frankov srebra. Španska vlada bo s tem srebrom plačala neke svoje dolgove.

Kitajski protiukrepi na kantonski fronti

Kitajci z vso naglico pošiljajo čete na jug, da ustavijo prodiranje Japoncev proti Kantonu

Sanghaj, 15. oktobra. AA. DNB: Po zavzetju Hajfunga so japonske čete napredovale v jugozahodni smeri proti Singtangu. Danes se nahajajo 18 km pred železniško progo Hongkong-Kanton. Dodaj japonske čete niso naletele na hujišji odpor kitajskih čet. Kakor se izve, je kitajsko vrhovno poveljstvo v Kantonu zbralo 200.000 ljudi za obrambo mesta.

Hongkong, 15. oktobra. AA. Reuter: Japonski generalni konzul je sprejel od svojega zunanjega ministarstva sporočilo, da je treba pričakovati veliko bitko nekako 200 km od Kantona in 100 km od Svatoa. V zvezi s tem je prošil zastopnike velesil naj opomnijo svoje državljanje, ki se nahajajo v teh pokrajinah, da je bivanje v ogroženih krajih nevarno in da japonske vojaške oblasti ne morejo prevzeti garancije za ni-

hovo življenje. Kakor poroča Reuter, so Japonci izkrcali nove čete v Svatou.

Japonska letala nad Kantonom

Kanton, 15. okt. br. Danes se je nad Kantonom pojavilo večje število japonskih letal, ki so odvrkla na mesto ogromno število letakov, v katerih poziva poveljstvo japonske vojske v južni Kitajski prebivalstvo Kantona, da se v 24 urah preda Japoncem, sicer bo Kanton zasut z bombami. Medtem so pričeli Japonci iz Blaiskega zaliva v treh kolonah prodirati proti severu in severozapadu. Prvi koloni je uspelo zavzeti mesto Vejčuo na železniški progi med Kantonom in Hongkongom. Danes so se japonske čete nemadno začele izkrcavati tudi blizu Nantaua, ki leži v neposredni bližini Hongkonga.

Obrtniki iz Slovenije v Beogradu

Beograd, 15. okt. AA. Z jutranjim brzim vlakom so odpotovali v Beograd slovenski obrtniki, po številu 400, organizirani v zvezi obrtniških združenj. Na postaji so slovenske obrtnike prisrčno pozdravili predsednik državne zveze obrtnikov Milošević in velika skupina beograjskih Slovincov, organiziranih v tamkajšnjem prosvetnem društvu. Po krajšem postanku so slovenski obrtniki odpotovali na Oplenac, kjer so položili srebrna venca na grob blagopokojnega viteškega kralja Aleksandra Zedinitelja. Slovenski obrtniki bodo ostali v Beogradu dva dni ter bodo obiskali obrtniško razstavo na vselejmu, na kateri so razstavili svoje najboljšee opravne mnogi člani zveze slovenskih obrtnikov, organizirani v znani mizarski zadrugi v št. Vdu. Odposlanstvo zveze slovenskih obrtnikov se bo jutri in pojutrišnjem udeležilo proslave 50letnice ustanovitve državne zveze obrtnikov.

Zbor sokolskih župnih načelnikov

Beograd, 15. okt. p. V prostorih saveza SKJ se bo v ponedeljek sestel prosvetni odbor, v sredo pa savezni tehnični odbor. Razpravljali bodo o zboru župnih načelnikov, ki bo 22. in 23. t. m. v Beogradu.

Kongres veterinarjev

Beograd, 15. okt. p. Jutri se v Beogradu prične kongres jugoslovenskega veterinarskega združenja. Trajal bo dva dni.

Obisk bolgarskih obrtnikov v Beogradu

Beograd, 15. okt. p. V Beograd je prispela davi večja skupina bolgarskih obrtnikov, ki bo jutri prisostvovala svečani proslavi 50-letnice obrtniškega pokreta in tiska v nekdanji Srbiji.

Nova zgradba zagrebške trgovske akademije

Zagreb, 15. okt. AA. Danes je bila slovesno otvorjena nova zgradba trgovske akademije na Kresničevem trgu, ki je eno najlepših šolskih poslopj na vsem Balkanskem polotoku. Opremljeno je z vsemi najmodernejšimi napravami in potrebščninami za trgovski pouk. Otvorili so prisostvovali trgovski minister Nikola Kabašin, podban Mihalčić, župan Pečić, zastopniki vojaških oblasti, raznih ustanov, šol in mnogi drugi.

Vlak razbil kmečki voz

Slavonski Brod, 15. okt. o. V bližini postaje Orlovac blizu Broda se je davi pripetila huda železniška nesreča. Na prehodu čez progo se je brzovlak zaletel v neki kmečki voz, ki je bil težko naložen z drvmi. Voz je bil v hipu popolnoma razdejan. Ubita sta bila tudi oba konja. Kmetica Roza Zurić, ki je bila namenjena z vozom v Brod, je dobila smrtno nevarne poškodbe, ki jim je nekaj ur po nesreči tudi polegla.

Silen tajfun na Japonskem

Tokio, 15. oktobra. AA. (DNB). Silovit tajfun divja po japonskih obalah. Zlvesti je bilo prizadeto mesto Kaposina v Južni Japonski. Dosedaj so našeli več ko 200 mrtvih in izginulih.

Vremenska napoved

Zemljeno vremensko poročilo: Vedro z jutranjo megljo v vsej državi. Toplota se je nekoliko dvignila, vendar pa je bila noč hladna. Najnižja toplota Banjaluka 0, najvišja Mostar 26 C.
Zemljeno vremenska napoved: Pretežno vedro z jutranjo megljo v vsej državi. Nekoliko oblačno v severozahodnem delu. Noč bo hladna.
Zagreška: Vedro in stalno vreme, jutraj meglja, temperatura se bo dvignila.
Dunajska: Brez bistvene spremembe sedanjega vremena.

la nujna potreba drugačnega urejevanja mednarodnih zahtev. Med drugim pravi: »Društvo narodov je bilo odreklo, ker teorija mednarodne družine ni odgovarjala praktičnemu udejstvom Društva narodov, oziroma njegovih članic. Zato sta se v prosti diplomatski tekmi ustvarjala dva nasprotni si evropska tabora in vedno bolj ogražala sožitje v Evropi. Evropski mir naj sedaj zajamči sporazum štirih velesil: Anglije, Nemčije, Francije in Italije. Praktično gre pri tem za izmenjavo misli štirih vodilnih državnikov... Novi načrti mednarodnega sožitja v novem razdobju se torej že pojavljajo in kmalu bomo zamogli o njih zapisati še kaj več.«

Nova češkoslovaška in „Nova Evropa“

Pregled glavnih zunanjepolitičnih dogodkov preteklega tedna

Sobota, 8. oktobra:

Odločitev berlinske komisije o obsegu nadaljnjega ozemlja, ki naj se odstopi Nemčiji do 10. oktobra tega leta, vzbujajo otrsne proteste v Pragi. Med tem je uradno objavljeno, da so nemške čete dan popreje zasedle četrti pas. — Ministrski predsednik Sirovy je sprejel odposlanstvo slovaških strank, ki so mu predložile žilinske sklepe o avtonomni Slovaški. — Za nedeljo je napovedan začetek češkoslovaško-madžarskih pogajanj v Komarnu.

Po ponovnih razgovorih, ki jih je imel angleški poslanik lord Perth z italijanskim zunanjim ministrom Cianom, se razširijo vesti o načelnem sporazumu med Londonom in Rimom v španskem vprašanju. Po obvestilu agencije Štefani je Italija privolila v odstopitev onih svojih pristojstev iz Španije, ki se bore na Francovi strani že 18 mesecev. Število teh pristojstev ni točno znano. Po vestih iz Pariza namerava v kratkem tudi Francija vlado generala Franca.

Zanimovati je nove angleške napore za čim popolnejšo oborožitev. Vprašanje uvedbe splošne vojaške dolžnosti se ne prihaja v poštev, pričakuje pa se organizacija rekrutiranja pristojstev za vsak primer.

Vesti iz Palestine govore o novih spopadih med angleškimi četami in arabskimi uporniki, v katerih je izgubilo življenje 60 Arabcev.

Japonci poročajo o zasedbi važne postojanke na železniški progi Peking-Hankov, kakih 120 km severno od Hankova, s čimer je pretrgana zveza tega mesta s kitajskim bojiščem.

Nedelja, 9. oktobra:

Praska vlada odobri sporazum slovaških strank v žilini o ustanovitvi avtonomne slovaške vlade. Prvi akt nove vlade je razpust komunistične stranke na Slovaškem. Tudi podkarpatski Rusi se odločijo za avtonomno ureditev svoje pokrajine v okviru češkoslovaške države. Tudi tam so se v ta namen sporazumele vse stranke, ki odklanjajo vsako barantanje za svojo domovino.

V Komarnu se prvič sestane češkoslovaška in madžarska delegacija za ureditev madžarskega vprašanja v CSR. V češkoslovaški delegaciji, ki ji načeljuje predsednik nove slovaške vlade dr. Tiso, so sami Slovaki z izjemo ministra Parkanja, ki zastopa Podkarpatsko Rusijo. Proti madžarskim in poljskim željam o odcepitvi Podkarpatske Rusije od CSR se vsaj navidezno izrekajo vse štiri velesile, odpor pa se pojavlja tudi od drugod.

V Londonu se mudi češkoslovaška delegacija, ki se pogaja o finančni pomoči novi češkoslovaški. V Berlinu pa se začne gospodarska pogajanja med Nemčijo in CSR. Hitler izjavlja v Saarbrückenju, da bo Nemčija nadaljevala gradnjo svojih utrdb na zapadu. V utemeljitev tega svojega sklepa navaja, da je resničen prijatelj Nemčije samo Mussolini, dočim se vsi drugi čez noč lahko pretvorijo v njene nasprotnike.

Veliki fašistični svet je sprejel v petek zvečer načrt zakona o novem italijanskem parlamentu, tako zvaní »zbornici fašjev in korporacije, ki ga v celoti objavljajo italijanski listi.

Na panarabskem kongresu v Kairu se opaža ostra protiangliška tendenca zaradi postopanja Anglije v Palestini.

Poročila iz Tokia spravljajo odstop japonskega zunanjega ministra Ugakija v zvezo s prevladovanjem onih japonskih činitelj, ki zagovarjajo protikomunistično in vojaško zvezo med Japonsko, Nemčijo in Italijo in ki so za postritev bojev s Kitajci.

Ponedeljek, 10. oktobra:

Nemške čete definitivno zasedajo vse češkoslovaško ozemlje izven štirih pasov, kakor ga je določila berlinska mednarodna komisija. Ker je že v tem ozemlju prešlo k Nemčiji po čeških podatkih okoli 800.000, po nemških pa okoli 250.000 Čehov, označuje poročila iz Berlina za verjetno, da se bo Nemčija odrekla plebiscitom v ostale spornem ozemlju. Češkoslovaška delegacija v Komarnu pristane na simbolično zasedbo nekaterih obmejnih krajev po Madžarih. O ostalih madžarskih zahtevah še ni zbilžanja.

V Sofiji ustrelj neki rezervni oficir, baje po naročilu makedonske ilegalne organizacije, četa bolgarskega generalnega štaba generala Pejeva in obstrle polkovnika Stojanovca, ki pozneje podleže poškodbam, dočim si morile požene kroglo v glavo in kasneje v bolnišnici tudi sam izdihne.

Angleška vlada sklone odposlati v Palestino nova vojaška ojačenja. Arabski ob-

rambni odbor v Palestini pa pošlje vodji zionistične organizacije prof. Weizmannu ultimát, ki zahteva ukinitve nadaljnega židovskega vseljevanja v Palestino.

Torek, 11. oktobra:

V Komarnu se pojavijo velika nasprotja pri pogajanjih med Češkoslovaško in Madžarsko. Madžari zahtevajo plebiscit za vso Slovaško in Podkarpatsko Rusijo in se pri tem sklicujejo na štetje iz leta 1910. — Po uradnem sporočilu je okupacija Poljski odstopljenega ozemlja pri Tješinu zaključena. —

Angleški vojni minister Hore Belisha napoveduje znatno povečanje oborožitve angleške vojske na kopnem.

V komentarjih angleških in italijanskih listov se razpravlja o tem, ali pomeni umik italijanskih pristojstev, ki se že 18 mesecev bore na Francovi strani, izpolnitev italijanskega pogoja za uveljavljanje velikonočnega sporazuma.

Borbe za Hankov, drugo kitajsko prestolnico, zavzemajo vedno večji obseg.

Palestina ostaja še nadalje ognjišče neprestanih nemirov. Arabci zahtevajo uestavitev naseljevanja židov in ustanovitev arabske narodne vlade v Jeruzalemu, medtem ko vodijo regularne angleške čete prave vojaške operacije proti Arabcem.

Sreda, 12. oktobra:

Vesti iz Komarna o poteku pogajanj med Češkoslovaško in madžarsko delegacijo so po intervenciji slovaškega ministra Turčanskega pri kancelarju Hitlerju v Berchtesgadenju optimističnejša. V Užhorodu je dosežen sporazum vseh podkarpatskih strank in je po slovaškem zgledu organizirana avtonomna vlada podkarpatske Rusije pod predsedstvom Avgusta Brodyja, ki je obenem član osrednje vlade v Pragi. Kakor na Slovaškem, je tudi v Podkarpatski Rusiji razpuščena komunistična stranka. Predsednik slovaške vlade dr. Tiso izjavlja pripravljenost Slovaške za sodelovanje z avtoritarnimi državami. Med Berlinom in Prago se začne neposredna pogajanja o dokončni razmejitvi. Češkoslovaški zunanji minister Chvalkovsky odpušča v Berlin. Pozornost zbudi izjava predsednika osrednje vlade generala Sirovega o uvedbi delovnih taborišč za brezposelne.

V Angliji se množe giasovi o potrebi čim prejšnje izpolnitve vseh pomanjkljivosti v dosedanjem angleškem oboroževanju. Znova se napoveduje bližnji Chamberlainov obisk v Rimu.

V Milanu se mudi bivši francoski ministrski predsednik Flandin, ki ostane dalje časa v Italiji.

Položaj v Palestini se znova poslabša in se vedno bolj opaža, da hočejo Angleži z radikalnimi sredstvi zatreti arabski upor.

Največjo pozornost zbude poročila z Daljnega Vzhoda, da so začeli Japonci izkrcavati svoje čete na Južnem Kitajskem z namenom, da zavzamejo Kanton in presežejo zvezo Južne Kitajske s Hankovom.

Nemški gospodarski minister dr. Funk se na svojem povratku iz Turčije ustavi v Sofiji.

Četrtek, 13. oktobra:

V Komarnu sledi preobrat, toda ne na boljše, temveč na slabše. Češkoslovaška delegacija smatra nove madžarske zahteve, ki se ne zadovoljujejo s priključitvijo sedmih okrožij z madžarsko večino, temveč zahtevajo še nadaljnih osem v skupni izmeri okoli 11.000 km² ozemlja z 1.200.000 prebivalci, od katerih bi bila najmanj polovica Slovakov in Rusinov, za nesprejemljive. Madžarska delegacija odpušča v Budimpešti in napoveduje apel na velesile, spremljajoč ga z grožjo Češkoslovaški. Poveljnik češkoslovaške vojske na Slovaškem izraža pripravljenost vojske za vsak primer.

Češkoslovaški zunanji minister Chvalkovsky ima daljšo konferenco z nemškimi znanjimi ministrom. Izve se, da Nemci ne bodo zahtevali plebiscitov za dokončno ureditev novih meja. Potrjujejo se vesti o preusmeritvi češkoslovaške zunanje politike.

Izkrcavanje japonskih čet na Južnem Kitajskem se nadaljuje, kar vedno bolj vzmernirja neposredno prizadete velesile, Anglijo, Francijo in Zedinjene države Severne Amerike.

Francoska vlada dobi pristane italijanske vlade na imenovanje dosedanega berlinskega poslanika Françoisa Ponceta za novega francoskega poslanika v Rimu. Navzile preokretu v angleškem in francoskem zadržanju naproti Italiji, italijanski listi s razvojem položaja niso zadovoljni ter ostro napadajo one kroge v Angliji

in Franciji, ki so nasprotni reševanju še neresenih evropskih vprašanj po takozvani monakovski metodi.

Petek, 14. oktobra:

Po prekinitvi pogajanj v Komarnu se Češkoslovaška in Madžarska obračata na velesile. CSR je pripravljena nadaljevati pogajanja, Madžari pa zahtevajo takojšnji nastop velesil in odklanjajo vsako popuščanje. Madžarske zahteve so za Slovaške slej ko prej nesprejemljive. — V Monakovem ima češkoslovaški zunanji minister Chvalkovsky dolg razgovor s kancelarjem Hitlerjem, ki je, kakor pravi poročilo, potekel zelo ugodno. Poročilo izraža med drugim upanje, da bo mogoče najti hitro in uspešno rešitev težav s Madžari. — Pozornost zbudi obisk bivšega ministrskega predsednika Daranyja pri Hitlerju. — Sklep mednarodne komisije o odpuščanju plebiscita za korekture novih nemško-češkoslovaških mej je definitivno.

Razgovori med Anglijo in Italijo so po večdnevni prekinitvi spet obnovljeni. V Angliji zadobiva tla misel o razširjenju sedanjih vlade, in širši politični koncentraciji. Napoveduje se ustanovitev dveh novih obrambnih ministrstev.

Japonske čete, ki so se izkrcale v Biskem zalivu pri Kantonu, naglo prodirajo v notranjost Južne Kitajske.

V Bukarešti je imenovan nov vojni minister Nikola Cuperca, ki ga v romunskih političnih krogih označujejo kot prijatelja Italije.

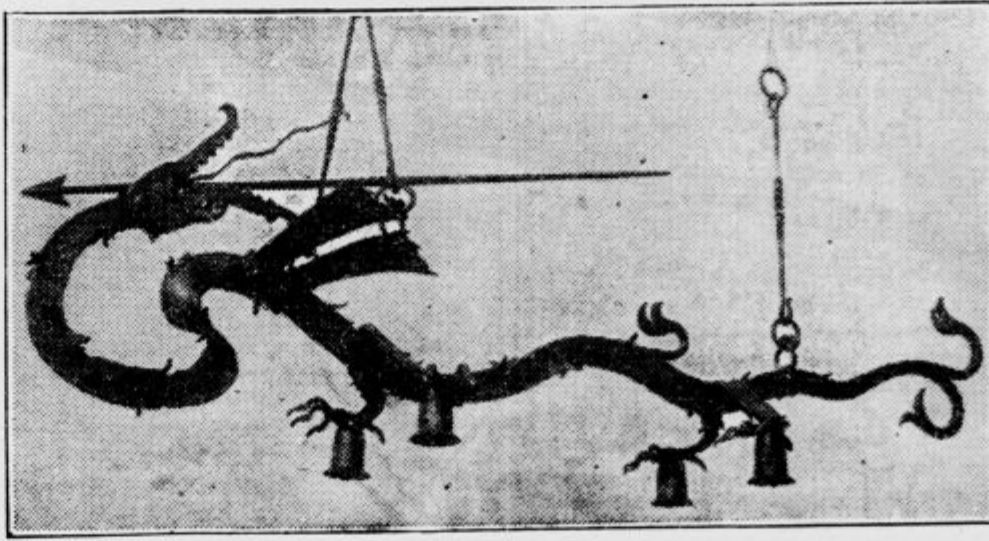
Zmaja so skovali v železo

Ljubljana, 15. oktobra

V izložbi »Putnika« zbuja pozornost velik zmaj, skovan iz železa. Stosedemdeset centimetrov dolga zverina je čudovito izvita in je bil pravi mojster, kdor jo je ustvaril.

Pri nas imamo za te vrste umetno obrt še malo zmisla. Le pogledate si kdaj v umetnostnih revijah, kako cenijo drugod podobne umetne kovaške izdelke in kod vse jih uporabljajo. Umetno kovani izdelki so posebno za opremo notranjih prostorov nad vse primerni in dekorativni. Pri nas sem pa tja vidimo v kaki moderni kmečki sobi po tirolskih vzorcih nerodno kovan lesteneč. Železo s svojim zamolkim tonom pa je kovina, ki jo moremo uporabljati za umetno obrtne izdelke v najodličnejšem salonu.

Verjetno, da pri nas za take izdelke ni zanimanja, ker nihče ne ve, da imamo doma delavnico za umetne kovaške izdelke. Stane Cirman, ki ima svojo delavnico v

Kako so se Trboveljski slavčki poslovili od Bolgarije in vrnili v domovino

Mozavno se še vrniti v Pernik, kjer so imeli Slavčki tako lepo uspel koncert. Generalni ravnatelj rudnika je izročil med koncerta velik kip rudarja, ki trodi kupo črnega zlata, premoaga. Nekaj Slavčkov je ob pogledu na kip takoj vzkliznilo: »To je pa moj ata!« Gospod generalni ravnatelj je imel daljši govor, v katerem je slikal prisotnim lepoto slovenske domovine in gostoljubnost, s katero so bili perniški rudarji pred meseci sprejeti v Trbovljah. Pozival je Slavčke, naj povedo doma, da živijo tudi tu rudarji, ki so jim pravi bratje. Kip je bil okrašen z bolgarsko in našo trobojnico ter ima napis: Perniški minjori trbovljančkim Slavčejtom. Pernik 10. 10. 1938. Vsak Slavček je prejel veliko leseno kaseto, v katero so vrezani in vžgani bolgarski okrasniki. Sami si lahko mislite, da kaseti ni

bila prazna. Še v Trbovljah, kamor jih namenavajo Slavčki ponesti, se bodo obilnovali od dobrot. Zahvalil se je Drago Supančič, ki je poudaril: Kakor je kip simbol dela, naj bo pesem Slavčkov izraz iskrenih bratskih čustev, ki jih gojimo do Bolgarije. Po koncertu je bila slavnostna večerja za Slavčke, za spremljevalce, za predstavnike iz Pernika in za sofijske učiteljice, ki so nas spremljale. Med večerjo je Slavčke ponovno pozdravil generalni direktor in se zahvalil za obisk. Slavčki so morali pri večerji zapeti še vrsto pesmi. Ostali čas je prijetno potekel v družbi prijaznih Perničanov in ob neumornem igranju rudniške godbe na lok. Kaj hitro je minil čas. Morali smo spet na pot. Kljub polnoči se je zbralo k slovesu mnogo rudarjev, otrok in žena, da še enkrat stisnejo roko otrokom

sotrpinov iz daljne, bratske Slovenije. Še nekaj vztrikov in poslovilne besede generalnega ravnatelja — in že sta ogromna avtobusa uprla svoje velike svetle oči v črno cesto. Petje in pogovor sta bolj in bolj penjaval. Slavčki so zadrževali in niso niti malo čutili, kako težko jih vleče bencinski konj po tlakovni črni cesti ob pobočju Vitoše... Po dvehurni vožnji smo obstali pred skupnim prenočiščem v osmih šoli »Josif Kovačev«, kjer so Slavčki kar popadali na postelje. Nadzorstvo, ki so ga tvorili učitelji in učiteljice iz Trbovelj: Jela Sikoškova, Mila Prekloškova in Božidar Črnež, je imelo spet mnogo dela, da je Slavčke uredilo. Najmanj je bila utrujena zvešta spremljevalka Minka Zacherlova, profesorica iz Maribora, ki nam je ves čas trdila, da je edino pravilno slovensko narečje njena sladka preščenina, ker jo Bolgari pač najbolje razumejo. In še to je dognala, da imamo vedno eno uro v dobrem, ker smo toliko na vzvodu in zatorej lahko še kam zavajemo na črno kavo. Rečeno, storjenol Mahnihi smo v »kafene«. Ampak na žalost v Bolgariji prodajajo v kavarnah res le kavo...

V sredo zjutraj so Slavčki dolgo počivali. Spretnost pa si je, kolikor mu je pač bilo mogoče, ogledalo šole in druge kulturne in socialne naprave v Sofiji. Tudi tokrat sta bila spremstvu na razpolago dva krasna avta sofijskega kmeta (župana). Šole so v Sofiji res krasne. Imajo 48 osnovnih šol, 34 meščanskih in 14 gimnazij. Najlepa in popolnoma nova je meščanska šola na periferiji pod Vitošo. Vobče pa so šole lahko zrem za zgled in v ponos onim, ki toliko trstujejo za naraščaj. V vseh šolah so kopalnice, kuhinje in jedilnice za zorne otro-

Teokarović

Zakaj ne bi napravili tega enega koraka?

Vstopite in preglejte naše blago, toda ne kupujte ga dokler niste o njem dobili zadovoljivega mišljenja.

Da Vam olajšamo odločitev za nakup, Vam obljublamo, da Vam zamenjamo blago ali Vam vrnemo denar, če najdete upravičen očitek našemu blagu.

Tovarna: Paračin	Prodajalne: Ljubljana, Zagreb, Beograd
	Gradišče 4, Juritićeva 4, Knez Mihajlova 36
Osijek, Kapucinska 14	Novi Sad, Trg Oslobođenja 3
Sarajevo, Strossmayerova	in v vseh večjih mestih v državi

šiški, podružnico pa tudi v Selenburgovi ulici, je z znanjem, ki je razstavljen pri »Putniku«, dokazal, da je odlični mojster v tej stroki. Zmaj, ki je zaprav del ljubljanskega grba, je določen za lesteneč. Nedvomno je v vsakem pogledu okusnejši, kakor marsikateri tistih tovarniških izdelkov, ki so jih polne naše meščanske hiše. Prav bi bilo, da bi naše umetno obrtne

delavnice večkrat razstavljale slične predmete, kar ne bo brez vpliva za izobrazbo dobrega čuta naših ljudi.

Pri lenivosti črevesja, črevesnem tartaru, obolenju danke, odstrani naravna »Franz-Josefova« grenčica zapeko dolnjih organov dobro in naglo. Mnogoletne izkušnje uče, da uporaba »Franz-Josefova« vode odlično regulira funkcije črevesja.

Ogl. reg. S. br. 15. 485-35

ANEKDOTA

Verdi se je bil nekoč ravno vlegel k opoldanskemu počitku, ko se je pod njegovim oknom oglasila neizgovorna lajna. In kar je bilo mnogo hušje — lajnar je začel vrtneti neko melodijo iz mojstrove opere, seveda v mnogo hitrejšem tempu kakor je to skladatelj zapisal. Verdi je zato vele polklicati lajnarja in mu je razložil napako. Naslednji dan je prišel lajnar zopet pod skladateljevo okno in vrtil lajno v prav takem tempu kakor prejšnji dan. Skladatelj je pogledal skozi okno in se je molče umaknil, ko je na lajni videl napis: »Sem učenec slavnega Verdijaca.

ki so odvedli Slavčke po mestu, da jim ga še enkrat nazkažejo. Teško so čakali Slavčki tega trenutka in so se kakor blisk razkropili. Ob 19. so se spet zbrali, vsak s manjšim spominskim nakupom, saj velikega niso zmogli.

Na kolodvor jih je spremlila množica sofijskih otrok in učiteljstva ter predstavniki raznih korporacij. Oba pulmana sta bila kar prenovljena, umita in tudi zakurjena. Brž so Slavčki našli svoja mesta, odložili prtjago in se pripravili za 25-urno potovanje. Spremljevalci so imeli polne roke dela s Slavčki in razmestitvijo provianta za 70-glovo čredo. Nakupili so bili jajec, sira in kruha. Sofijske učiteljice so pa dostavile še cele zaboje grozdja, da Slavčki ne bodo žejni. Gospod general Markov je pripeljal bolno Pepico in jo izročil z dostavkom, da sta jo pregledala dva zdravnika in dovolila potovanje. Z gospodarjem generalom sta prišli tudi dve hčerki, ki se nista mogli ločiti od Pepice in njene prijateljice Ančke. Vročje solze so bile dokaz, da so navezali Slavčki kar najbolj odkritosrčne stike. Pričelo se je poslavljanje, kakor pred leti, ko so bili Slavčki v Bratislavi: jok, pa ne samo tih jok, pravo vekanje se je razlegalo po sofijskem peronu. Jokali so Slavčki in Bolgarički, še odrasle so brž posilete solze. Ponovno so morali Slavčko zagotoviti, da se in še pridejo. Vlak se je premaknil.

Gromovito vzklikanje, mehanje z sobci in klobuki in drugimi pokrivali in en sam odmev: »Do viđenja!« Nekateri Bolgarički so jo ubrali kar ob vlakcu. Videli smo, da so odrasli in železničarji z vso skrbjo preprečili, da se ni zgodila kakšna nesreča. Slavčki so po hi dolgo bili s srečno oči. Do meje

Gospodarstvo

Gospodarski problemi okrnjene ČSR

Odepitev sudetsko-nemškega ozemlja pomeni za Českoslovaško tudi občutno oslabitev njene gospodarske moči in bo vrh tega rodila dalekosežne spremembe celotne gospodarske strukture ČSR. Za zunanji svet bo najvažnejša nova ureditev trgovinsko-političnega razmerja s posameznimi državami, za kar bodo seveda potrebna dolgotrajna pogajanja. Dosedanji sistem čsl. trgovinskih pogodb je v marsikaterem pogledu postal brezpredmeten, zlasti tam, kjer si je Českoslovaška priborila važne ugodnosti za sudetsko-nemško izvozno industrijo. Pa tudi nova notranja ureditev gospodarstva bo zahtevala neizmerno mnogo intenzivnega dela in napore. Graditi bo treba nove železniške zveze, v mnogih panogah tudi nova industrijska podjetja. Posebno težavno bo vprašanje številnih beguncev z ozemlja, ki pripade sedaj Nemčiji. Tu ne gre samo za številne Čeha, ki bežijo iz teh krajev in jim je treba najti zaposlitve, temveč tudi za enako ali še večje število nemških beguncev. Zato Českoslovaška upravičeno zahteva od Francije in Anglije izdatno finančno pomoč.

Českoslovaška je do prispela za ohranitev miru neizmerne žrtve, ki lahko postanejo neznozne, ako ji države, ki so ji te žrtve naložile, ne priskočijo vsaj denarno na pomoč. Amputacija bo že sama po sebi prinesla prehodno zastoj gospodarstva življenja in je nujno potrebno, da se doba prilagoditve zmanjša na minimum. Vseh posledic, ki bodo nastale za bodočo českoslovaško gospodarsko politiko, še niti ni mogoče v celoti pregledati. Kdor ta žilavi narod pozna, seveda ve, da kljub temu ni na mestu nikak pesimizem. Vztrajnost in pridnost českoslovaškega naroda sta najboljša garancija, da si bo njegova država tudi v novih mesih kmalu opomogla in se dvignila.

Českoslovaška je v zadnjih letih v znatni meri preusmerila svojo zunanjo trgovino, tako da je delež njenega izvoza v Nemčijo stalno padal, dočim je naraščal delež izvoza v prekomorske države. ČSR se je posrežilo zlasti lani in letos močno dvigniti uvoz v Anglijo in Ameriko. Ves čsl. izvoz v Nemčijo in Avstrijo je lani znašal 21% celotnega izvoza, pred nastopom svetovne gospodarske krize, to je leta 1929, pa še preko 30%. Nasprotno pa se je izvoz v Anglijo in Zedinjene države dvignil od 23 na 33% celotnega izvoza. V bodoče bo imela okrnjena Českoslovaška sicer manj blaga za izvoz v inozemstvo, imela pa bo tudi manjše uvozne potrebe, zlasti glede surovin.

Z odstopom nemških pokrajin izgubi ČSR najbolj industrializirano območje ozemlje, v katerem je le 17% kmetijskega prebivalstva, dočim je v celotni

stari državi bilo kmetijskega prebivalstva okrog 38%. Toda obnemem se ČSR z odstopom teh pokrajin reši velikih skrbi, ki jih je dve desetletji imela prav zaradi sudetsko-nemške tekstilne, porcelanske in steklarske industrije. Ta industrija je pred vojno oskrbovala ves teritorij bivše dvojne monarhije, po vojni pa je v celoti pripadla Českoslovaški z razmeroma majhnim prodajnim področjem, zato je bila vedno v veliki meri navezana na izvoz. Izvozne možnosti pa so se od leta do leta zmanjševale sprič avtarkičnih stremeljenj drugih držav, čeprav se je čsl. vlada skozi dve desetletji pri vseh trgovinskih pogajanjih najbolj borila ravno za interese te industrijske panoge. Zato je tudi svetovna gospodarska kriza najhuje zadelala sudetsko-nemške kraje, kjer je bila v zadnjih letih brezposelnost največja. S priključitvijo k Nemčiji se bo sedaj tem industrijskim panogam sicer odprl obsežni nemški trg, seveda pa bodo izgubile tudi carinsko zaščito, ki so jo imele prej s posebnim ozrom na nemško konkurenco. Sedaj bodo brez zaščite izpostavljene konkurenci v lastni državi.

Mnogo težkoč bo nastalo v zvezi z neizbežnim prenosom lastništva industrijskih podjetij v roke nemškega kapitala. Znano je, da je slovita praška industrijska dinastija Peček pred meseci prodala svojo večinsko udeležbo pri največjih premoženstvih v Mostu in Duhovcu sindikatu bank pod vodstvom Živnostenske banke v Pragi. Nemčija bo gotovo zahtevala, da pridejo ta velepodjetja v roke nemškega kapitala. Tu gre za premoženjske objekte v vrednosti najmanj 500 milijonov Kč. Tudi pri zapadno-češki rudarski družbi je v pretežni meri udeležben česki kapital, tako da so veliki premoženjci v tem področju v čeških rokah. Enako je v mnogih drugih industrijskih panogah v sudetsko-nemškem področju močno udeležben česki kapital poleg angleškega. Vsa ta vprašanja bo treba rešiti v bližnji bodočnosti.

Okrjnjeni Českoslovaški pa bo ostala večina temeljne industrijske produkcije. Na ozemlju s češko večino so največja podjetja teške industrije. V novih mesih bo Českoslovaška vsekar gospodarsko bolj homogena z relativno večjo kmetijsko in temeljno produkcijo in z manjšim deležem industrije katere življenjski interesi so bili nujno navezani na izvoz. Na tej osnovi bo Českoslovaška lahko na novo zgradila predvsem vsa ona industrijo, ki jo potrebuje za oskrbo domačega trga. Vse to kaže, da je utemeljeno upanje v skorajšnjo gospodarsko konsolidiranje nove Českoslovaške.

Javna dela v pasivnih krajih namesto koruze

Pravilnik o nujni pomoči pasivnim krajem

Naša država je doslej vsako leto odobraval kredite za nabavo živil (korusa) za pasivne kraje, t. j. za one kraje, ki so trpeji zaradi suše in elementarnih nezdod. Ta živila so potem delili prebivalcem dotičnih krajev. Ker pa je praksa pokazala, da je ta način pomoči zelo neprimeren in pogosto vodi do zlorab, je bil stavljen predlog, da se naj ukine sedenji sistem pomoči in da se naj krediti izkoristijo za manjša javna dela v prizadetih občinah in krajih. Poročali smo že, da je ministrski svet v načelu sprejel ta predlog.

Na osnovi sklepa ministrskega sveta od 8. oktobra je sedaj minister za socialno politiko in narodno zdravje v sporazumu s finančnim in gradbenim ministrom predpisal pravilnik o nujni pomoči pasivnim krajem. Ta pravilnik, ki je objavljen v »Službenih novinah« od 13. t. m., pravi med drugim naslednje:

Zaradi pomoči krajem, ki so bili prizadeti zaradi uničene letine, se bodo izvrševala splošno koristna dela na breme kreditov, ki bodo v ta namen odobrena. Na breme teh kreditov se bo izplačevala stroškovna dela, sposobna za delo, pomoč v obliki mezd za izvršeno delo. Krediti, ki so v ta namen predvideni, bodo naloženi pri Državni hipotekarni banki na razpolago ministru za socialno politiko in narodno zdravje.

Kot splošna koristna dela se smatrajo v smislu tega pravilnika dela pri gradnji, popravilu in rekonstrukciji nedravnih

cest. Minister za socialno politiko in narodno zdravje sme mimo predpov tega pravilnika določiti tudi drugo vrsto splošno koristnih del, če so sicer zajamčeni krediti za nakup materiala, manjka pa krediti za delovno moč. Krediti, predvideni s tem pravilnikom, se smejo trošiti le za plačilo mezd in nezgodnega zavarovanja. Izjemno se sme do 10% uporabiti za nabavo eksplozivnih snovi s pripomočki in za druge male materialne izdatke. Za dnevnice in stroške nadzorstva in kolovadnje se sme porabiti največ 3% kreditov, dodeljenih posameznim srezom in občinam.

Razpored kredita izvrši minister za socialno politiko, pristojni ban pa določi kraje, kjer se imajo izvršiti splošno koristna dela, odobrava načrte ter kredite, potrebne za izvajanje teh del. Dela sama se vršijo pod vodstvom in nadzorstvom sreskih načelnikov, ki pa lahko te posle prenesejo na posamezne občine in njihove organe. Dela se izvršujejo v reži ali v majhnih akordih za posamezna dela in to izključno s stroškovnimi delavci dotičnega kraja. Na vsakih 20 običajnih delavcev se sme zaposliti 1 strokovni delavec oziroma 1 nadzornik po možnosti iz dotičnega kraja oziroma sresa. Za prevoz materiala se lahko najamejo vozovi s pripravo iz dotičnega kraja oziroma iz okolinskih krajev. Mezdo določijo po krajevnih razmerah sreski načelniki. Mezda za običajnega delavca ne sme presegati 2 din na uro. Odkodnina za delo v majhnem akordu se določijo prav

in se dalje. (Se v Zidanem mostu, ko smo se posvajali, je pritekla prenekatera solza. Opravečevali so jo: »Ko je bilo pa tako lepo!«)

Obmejne formalnosti so bile kmalu opravljene. Ure smo pomaknili za eno uro nazaj in že smo premerili pot od Dragomana do Caribroda. Tu službuje precej slovenskih finančnih preglednikov in orožnikov. Vsi so se z ženami in otroki zbrali k sprejemu Slavčkov. Naši mali so pohiteli na peron in odpeli kar cel koncert. Prijetjavanja ni bilo ne konca ne kraja. Voznja do Beograda je hitro minila. Tu so imeli Slavčki zajtrk in so si preskrbeli še popotnico. Oni, ki jih je tiščal še kak dišarček pa so pohiteli v Ta-ta, da nakupijo spominčke še za one, na katere so v Bolgariji pozabili. V sredo ob 9. so se pripeljali Slavčki v Trbovlje. Vsi so zadovoljni in ne morejo prehaliti bolgarskega gostoljublja.

Ob koncu moram ugotoviti, da je bila ta turneja res izrednega pomena ravno v teh časih, ki so ugodni posebno za manjše narode. Tako v Ljubljani kakor v Beogradu so nam neoficielni krogi odsvetovali poset Bolgarije. Koncerte smo že nameravali odgoditi, toda po vsestranskem premisleku smo ostali pri prvem načrtu. In prav je bi-

lo tako! S to potjo so Trboveljski slavčki načeli ono delo, ki edino more roditi uspehe, to je, da vzgajimo mladino v medsebojni ljubezni. Le taki temelji so trdni in pravilni.

Drugo se lahko izkaže za kos papirja. Slavčke so sprejemali oni, ki jim je na tem in ki vzgajajo bolgarsko mladino v enakem duhu, Veruite, da je takih delavcev mnogo, posebno v Sofiji, v osrčju države, ki je morala med vojno in po njej prebiti mnogo hudih dni, da je postalo življenje prebivalstva spet znošno. Največ ljubezni do naših Slavčkov so pa pokazali ravno oni, ki so po sili razmer morali sodelovati v onih strašnih dneh, ko je nastopal brat proti bratu s puško in bajonetom v roki.

Slavčki so se prepričali, da sta šolstvo in nacionalna skrb za mladino v Bolgariji na zelo visoki stopnji. Videli so tlakovane ceste tudi na Balkanu, čestost tudi na Balkanu. Najvažnejše pa je, da se je bolgarska in naša mladina prepričala, kako blizu sta si oba naroda po jeziku, srcu in mišljenju. Izmenjani so bili naslovi in pismeni stiki bodo še bolj utrdili medsebojno ljubezen.

Po glasbeni strani je bil dosežen velik uspeh. V Bolgariji se goji glasba temelj-

tako na osnovi mezd 2 din na uro, v razmerju s povprečnim delom posameznega delavca na delovni dan. Mezda strokovnega delavca oziroma nadzornika se določijo po krajevnih običajnih cenah, prav tako odkodnina za uporabo voza in vprege, ki pa ne sme znašati več nego 20 din za kornja ali voła na dan in 2 din za voznika na uro.

Od kredita, ki je predviden v tem pravilniku, sme minister za socialno politiko in narodno zdravje porabiti največ 5% za dajanje pomoči siromašnim osebam, ki niso sposobne za delo. Te pomoči se odobravajo preko banke uprave in se razdelijo po komisiji, ki jo sestavi sreski načelnik.

Mezde se izplačujejo najkasneje dva tedna po izvršenem delu. Sreski načelnik sme odrediti, da se največ 2/3 mezd izplača v naprej določenem roku, ostanek pa v času največjega pomanjkanja živil. Mezde se izplačujejo brez odbitka. Delavci, ki so tu zaposleni, morajo biti zavarovani za slučaj nesreče. Prispevki za to zavarovanje grejo na breme kredita in se izplačujejo pavšalno v višini 2% vsote, določene za izplačilo mezd.

Za vršenje poslov, predvidenih s tem pravilnikom, odredi minister za socialno politiko svoja poverjenika za prehrano pasivnih krajev. Ta poverjenik je zlasti dolžan voditi evidenco o porabljenih vsotah in o številu izplačanih mezd ter evidenco računskih in ostalih knjig. Banke uprave in sreska načelstva so dolžna v določenih rokih dostavljati ministrstvu za socialno politiko poročila in podatke, ki jih bo ministrstvo zahtevalo zaradi izvrševanja del in pomoči pasivnim krajem. Za kontrolno priporabi kredita bo minister za socialno politiko sestavil komisijo, ki jo bodo tvorili predstavniki glavne kontrole, šef oddelka računovodstva pri ministrstvu socialne politike in uradnik tega ministrstva, ki ga odredi minister za socialno politiko. Ta komisija bo sestavila zaključni račun in ga predložila odboru za kontrolo uporabe notranjega posojila v višini 4 milijarde din.

Uspeh licitacij za gradnjo železnice Črnomej-Vrbovsko

Ze v avgustu sta bili razpisani dve licitaciji za gradnjo železnice Črnomej-Vrbovsko, in sicer za gradnjo prvega odseka od km 0 do km 8.840 in za gradnjo petega odseka od km 40.939 do km 47.660. Dolžina proge obeh odsekov znaša torej 15 1/2 km proge od skupne dolžine 47,7 km.

Na prvih dveh licitacijah, ki sta bili 7. in 10. septembra, se ni javil noben ponudnik. Podjetja namreč niso pričakovala uspeha licitacije, ker je bil uradni proračun preizkušen in pri prvi licitaciji ni bilo upanja, da bi bile odobrene ponudbe preko vsote proračuna.

Dne 12. in 14. t. m. sta bili vnovič licitaciji za prvi in peti odsek. Pri licitaciji, ki je bila 12. oktobra za zgradnjo prvega odseka v dolžini 8,8 km, so bile vložene tri ponudbe, od katerih je bila najnižja ponudba gradbenega podjetja »Jelšinar« z vsoto 21,2 milijona din (uradni proračun je znašal le 16 milijonov). Tudi pri drugi licitaciji, ki je bila večeraj za peti odsek, je stavila najnižjo ponudbo tvrdka »Jelšinar«. Gradbeni stroški za oba odseka bodo na podlagi stavljenih ponudb znašali 70 milijonov din. Sedaj je seveda vprašanje, ali bosta ti dve licitaciji tudi potrjeni.

Zastopstvo inozemskih tvrdk v naši državi

Vprašanje številnih inozemskih trgovskih potnikov in zastopnikov v naši državi vzbuja v zadnjem času upravičeno kritiko v trgovskih in gospodarskih krogih, predvsem pa seveda med našimi trgovskimi potniki. Vprašanje je postalo zlasti aktualno po priključitvi Avstrije k Nemčiji. V teku izločitve židovskih elementov iz avstrijske trgovine so avstrijske tvrdke pričele odpuščati stare židovske zastopnike in potnike. Pri tem pa niso poverile zastopstva našim ljudem, ki bi bili polikacij, da prevzamejo ta zastopstva, temveč zopet inozemcem. Gotovo pa bilo tudi v interesu inozemskih tvrdk, da nastavijo naše ljudi, ki poznajo razmere in ljudi ter trgovske običaje, kakor da pošiljajo v naše kraje tuje, ki naših razmer ne poznajo. Tudi del nemškega tiska zastopa to stališče ter je mnenja, da je vprašanje nastavitve domačinov kot zastopnikov bistvene važnosti za nadaljnji razvoj trgovinskih stikov med Nemčijo in Jugoslavijo.

Dejstvo je, da nobena država nima toliko tujcev na čelu zastopstev inozemskih tvrdk, kakor jih ima naša država. Vsa večja zastopstva so v rokah inozemcev. Naše gospodarske organizacije so ponovno protestirale proti temu pojavu in so upravičeno zahtevale, da se izvrši revizija v tej panogi našega gospodarstva. Ugotoviti je treba, da v številnih drugih državah inozemci sploh ne morejo zastopati zunanjih tvrdk, še manj seveda, da bi nastopali na državnih in samoupravnih licitacijah. To velja zlasti za zastopstva v Nemčiji, Italiji, Českoslovaški, Bolgariji, Madžarski itd. Pri nas pa sme vsak tujec nevirno izvrševati svoje posle na škodo domačinov. »Jugoslovenski kurir« prinaša sedaj in-

formacijo, da bo v doglednem času revidirano vprašanje inozemcev, ki se pri nas bavijo kot trgovski agenti in zastopniki inozemskih tvrdk. Na merodajnih mestih proučujejo baje to vprašanje v okviru splošne revizije delovanja tujcev v vseh panogah našega gospodarstva. Poudarjajo pa, da ti ukrepi ne bodo naperjeni proti tujemu kapitalu, ki je v naši državi, niti proti inozemcem, ki reprezentirajo pri nas plasirani inozemski kapital. Preprečiti pa je treba, da bi pri nas tisočje inozemcev služili kruh kot zastopniki, medtem ko je le 200 do 300 naših državljanov, ki zastopajo inozemske firme.

K tej informaciji »Jugoslovenskega kurirja« je še za pominiti, da smo že ponovno slišali iz Beograda sifne informacije, pa je navzile temu ostalo vse pri starem. Organizacije trgovskih potnikov in zastopnikov se že vrsto let borijo za to, da bi se omejilo delovanje inozemcev na tem področju našega gospodarstva, vendar se zdi, da imajo ti inozemci tudi na merodajnih mestih svoje zaščitnike. Sedanje razmere pa nujno zahtevajo, da se čim prej v tem pogledu izvedejo korenite reforme.

Gospodarske vesti

— Sporazumno ugotavljanje osnov za premetni davek. Na konferenci trgovinsko-industrijskih zbornic, ki je bila v Beogradu od 12. do 14. septembra, je bila med drugim postavljena zahteva, da se v snihu veljavnih predpisov omogoči sporazumno ugotavljanje osnov za davek na poslovni promet v smislu čl. 21. uredbе o skupnem davku na poslovni promet (st. 16.100-31). To sporazumno ugotavljanje osnov za poslovni davek je bilo lani v jeseni ustavljeno. Sedaj je davčni oddelek finančnega ministrstva obvestil davčne uprave, da lahko ponovno sklepajo sporazume o davčni osnovi za plačevanje poslovnega davka. Po razpisu finančnega ministrstva se sme sporazumno določiti ta osnova za tri leta. Prošnja pa se vloži pri pristojni davčni upravi, in sicer istočasno z letno prijavo za odmero pridobitne in prometnega davka, ki se predlaga običajno v januarju Osnovo za odmero poslovnega davka bo torej mogoče sporazumno ugotoviti za leto 1939 in naslednja leta. Oni davčni zavezanci, ki pa želijo sporazumno določiti osnovo za odmero poslovnega davka že za tekoče leto (1938) naj takoj predložijo prošnjo pristojni davčni upravi. Davčni zavezanci, ki so že prej predložili prošnje za sporazumno določitev te osnove in se te prošnje niso upoštevale, ker je finančno ministrstvo usaviljo sklepale sporazumov, naj se takoj pri pristojni davčni upravi zanimajo za svoje prošnje. Pri davčnih upravah debe tudi podrobne informacije.

— Avtentično tolmačenje uredbе o likvidaciji kmečkih dolgov. Minister pravde je izdal k 1. odstavku čl. 2. uredbе o likvidaciji kmečkih dolgov v zvezi s čl. 5. uredbе avtentično tolmačenje, ki pravi naslednje: Godzovi se smatrajo kot orna zemlja tudi v primeru, kadar se uporablja člen 5. uredbе o likvidaciji kmečkih dolgov (člen 5. vsebuje določbe o odplačilu dolgov onih kmetov, katerih površina pretega 50 ha orne zemlje) K 6. odstavku člena 3. uredbе je minister pravde izdal avtentično tolmačenje, ki pravi: Če sodišče ugotovi, da je upnik iz šestega poglavja (upnik, ki ni denarni zavod) dal kmetu po 20. aprilu 1932 posojilo izključno zaradi izplačila zaščitenega dolga, tedaj se ta dolg smatra kot stari dolg. — K 8. odstavku čl. 2. v zvezi s členom 24. do 26. uredbе je minister pravde izdal naslednje tolmačenje: Izdaja sodne odločbe po čl. 24. do 26. uredbе (o sodnem znižanju dolga) ne ovira zainteresirane stranke, da na osnovi 8. odstavka čl. 2. uredbе zahtevajo od sodišča, naj preizkusi resničnost potrdila upnika, da je kmet v smislu uredbе. Če sodišče na podlagi take zahteve razveljavi potrdilo dolžnika, da je kmet v smislu uredbе, tedaj bo z isto odločbo razveljavilo tudi odločbo o znižanju dolga.

— Naš letošnji izvoz jabolk. Po naši uradni statistiki smo letos do konca avgusta izvozili 504 vagona jabolk v vrednosti 13,8 milijona din; od tega je šlo 486 vagonov v vrednosti 13,3 milijona din v Nemčijo. Nemčiji je torej letos skoro izključno odjemal naših jabolk. Glavni izvoz se je seveda začel šele v septembru. O septembrskem izvozu nam še niso na razpolago podatki o celotnem izvozu, pač pa nekateri podrobni podatki, ki kažejo, da je bil letos izvoz jabolk nadalje zelo živahen. Na nakladalnih postajah bivše mariborske oblasti je bilo do konca septembra naloženih za izvoz v inozemstvo okrog 300 vagonov jabolk od tega največ na nakladalnih postajah sresa Maribora levj brez (172 vagonov) in ljutomerske sresa (63 vagonov). Izvoz jabolk seveda še ni zaključen, ker prihajajo sedaj na trg šele pozna jabolka. Kakor je izvoz glede količine zadovoljiv, ni v enakih meri zadovoljiv glede cen. Povprečna cena za izvožena namizna jabolka je znašala doslej 1,80 do 2,20 din, za gospodarska jabolka pa je cena mnogo nižja in znaša pogosto le 1 din.

— Odkup domačega bombaža. V trgovinskem ministruvju se je večeraj sestel posvetovalni odbor za bombaž. Seje se je udeležil tudi gen. tajnik Zbornice za TOI v Ljubljani G. Ivan Mohorčić. Na seji so razpravljali o odkupu domačega bombaža iz Južne Srbije, ki so ga letos pridelali okrog 365.000 kg in o kontingentih za odkup. Od letošnjega pridelka bodo prevzela predlincije v dravski in savski banovini 85%.

— Težkoče pri izvažanju zaščitnih ukrepov v korist avstrijske industrije. Poročali smo že, da je nemška vlada glede na ukljenje avstrijskih carin pri uvozu nemškega blaga v Avstrijo napravila ukrepe, da se zaščiti avstrijska produkcija pred nemško konkurenco, zlasti glede na okolnost, da so cene v Avstriji še vedno višje nego v Nemčiji in še ni prišlo do izenačenja cen. Nadalje smo poročali, da so bili sklenjeni številni sporazumi v posameznih produkcijskih panogah, kjer so določeni kontingenti za uvoz nemškega blaga v Avstrijo. Da se omogoči izvajanje teh sporazumov so 1. oktobra v Avstriji stopile v veljavo tudi zaščitne odredbe, po katerih avstrijski trgovci ne smejo sami naročati in uvažati nemškega blaga. Te zaščitni ukrepi se nanašajo na celo vrsto industrijskih in obrtnih izdelkov. Predvidene pa so seveda izjeme. S temi ukrepi je onemogočen neposredni blagovni promet med nemško industrijo

V gostilni in restavraciji

zahtevajte vedno izrecno Rogaško mineralno vodo! Ona Vam na prav prijeten način pospešuje prebavo in Vaš organizem Vam bo za to hvaležen.

in avstrijsko trgovino za veliko število predmetov. Prestopki se strogo kaznujejo z denarnimi kaznimi v neomejeni višini. Avstrijski urgovci pripravljajo obširne predloge za umiljenje teh strogih predpisov. Zlasti se avstrijski trgovci pričakujejo, da je privatnikom dovoljeno naročati in kupovati blago v Nemčiji. Ker so cene v Nemčiji nižje, se številni privatniki v Avstriji poslužujejo te možnosti in naročajo blago v Nemčiji ter si ga pustijo poslati po pošti. Za uvoz takih poštnih paketov ni ovir in tudi carine ni treba plačati.

— Trgovina Nemčije in Českoslovaške za Južnovzhodno Evropo. Z Danaja poročajo, da se je novi češki zunanji minister dr. Chvalkovičski pri razgovoru z nemškim zunanjim ministrom Ribbentropu razgovarjal tudi o vprašanju gospodarskega sodelovanja med Nemčijo in Českoslovaško v trgovini z Južnovzhodno Evropo. Dunajska več pravil, da bo nameravano sodelovanje v korist obeh državama, kakor tudi Južnovzhodni Evropi.

— Tudi v Angliji in Franciji se zmanjšal obtok bankovcev. V zvezi z vojno nevarnostjo in z delno mobilizacijo je Francoska banka v drugi polovici septembra zabeležila povečanje obtoka bankovcev za 16,3 na 124,4 milijarde frankov. Najnovejši izkaz Francoske banke od 6. oktobra pa zaznava delno zmanjšanje obtoka za 6,1 na 118,3 milijarde frankov. Predvsem so se zmanjšala menična in lombardna posojila za 3,3 milijarde frankov. Zirovne naložbe pa so narasle za 4,5 milijarde frankov. — Angleška banka beleži v najnovjšem izkazu do 13. oktobra zmanjšanje obtoka bankovcev za 0,4 na 496,4 milijona funtov. V prejšnjem tednu se je obtok povečal za 4,9 milijona funtov. Sedanji obtok bankovcev v Angliji je le za 6,5 milijona funtov večji nego lani v istem času.

— Tečaj za minarje in žagarje v Kozjanskem okolišu. Zavod za pospeševanje obrta Zbornice za TOI priredi v kozjanskem okolišu več poučnih tečajev za minarje in žagarje, na katerih bo predaval strokovnjak G. Nejeddy. Dne 19. oktobra bo tečaj v Podčetrju, in sicer za minarje ob 9. uri v mlinu g. Levsika, za žagarje pa po tem tečaju istega dne na žagi g. Zorenca. Dne 23. oktobra bo tečaj v St. Petru pod Sv. Gorami. Zbirališče ob 9. uri v mlinu g. Josipa Stadlerja. Predavanje bo najprej za minarje v tem mlinu, nato pa za žagarje na žagi g. Zorenca v Trebčah. Dne 30. oktobra bo tečaj v Podčetrju. Zbirališče ob 9. uri v gostilni Strah, nato tečaj za žagarje na žagi g. Pavliča, sledi pa tečaj za minarje v mlinu g. Paška v Imenem. Tečajji bodo brezplačni. Vabimo zainteresirane, da se jih udeležijo.

— Poravnalno postopanje je uvedeno o imovini Leona Laknerja, trgovca z mešanin blagom v Ljubnem (poravnalni upravnik dr. Ernest Rosina, odv. v Gornjem gradu; poravnalni narek pri okrajnem sodišču v Gornjem gradu 22. nov. ob 9, prijavnji rok do 17. nov.)

— Licitacije. Pri vojno-sanitetskem zavodu v Zemunu bo 24. t. m. licitacija za dobavo mešane žime in raznega materiala za blazine in modroce. Pri Upravi drž. monopolov v Beogradu bo 24. t. m. licitacija za dobavo pločevinastih spojnic, 25. t. m. licitacija za dobavo belega kartona in 26. t. m. za dobavo krom-kartona. Pri predstojništvu mestne policije v Mariboru bo 3. novembra ustmena licitacija za dobavo obleke za policijsko stražo (bluze, hlače, kape, vrvice itd.).

— Licitacija. Pri gradbenem oddelku direktorije drž. železnice v Sarajevu bo 22. t. m. licitacija za gradnjo signalne in telegrafne delavnice in magacina. Pri centralni direktiji drž. rudarskih predueva v Sarajevu bo 25. t. m. licitacija za dobavo hrastovih brozovanih drogov. Pri štabu obmejne čete v Skoplju bo 26. t. m. licitacija za dobavo telefonskega materiala. Dne 21. t. m. se proda pri direktiji šum v Zagrebu kostonjanje taninskega bukova cepana drva, bukova sekana drva, hrastova ogilje itd. Dne 9. novembra bo pri direktiji jugosl. drž. železnice v Zagrebu odertna licitacija za dobavo vodovodnega materiala.

Borze

Na ljubljanski borzi je znašal pretekli teden devizni promet 7,20 milijona din nasproti 5,02, 7,93, 12,00 in 11,00 milijona din v prejšnjih štirih tednih. V privatnem kliringu je bila tendenca v nemških kilirinskih čekih ves teden mlačna in je tečaj ob koncu tedna postal na 13,86 — 13,88.

DEVIZE

Curh. Beograd, 10. Pariz 11,70, London 20,92, New York 441,75, Bruselj 74,6750, Mil'an 23,20, Amsterdam 240,30, Berlin 176,65, Stockholm 107,7750, Oslo 105,12, København 93,50, Praga 15,1750, Varšava 83, Budimpešta 87,50, Atene 3,95, Bukarešta 3,25.

Blagovna tržišča

ZITO

+ Chicago, 15. oktobra. Začetni tečaj: pšenica: za dec. 65,375, za maj 66,50; korusa: za dec. 44,50, za maj 47,875.

+ Winnipeg, 15. oktobra. Začetni tečaj: pšenica: za okt. 61,75, za dec. 61, za maj 64.

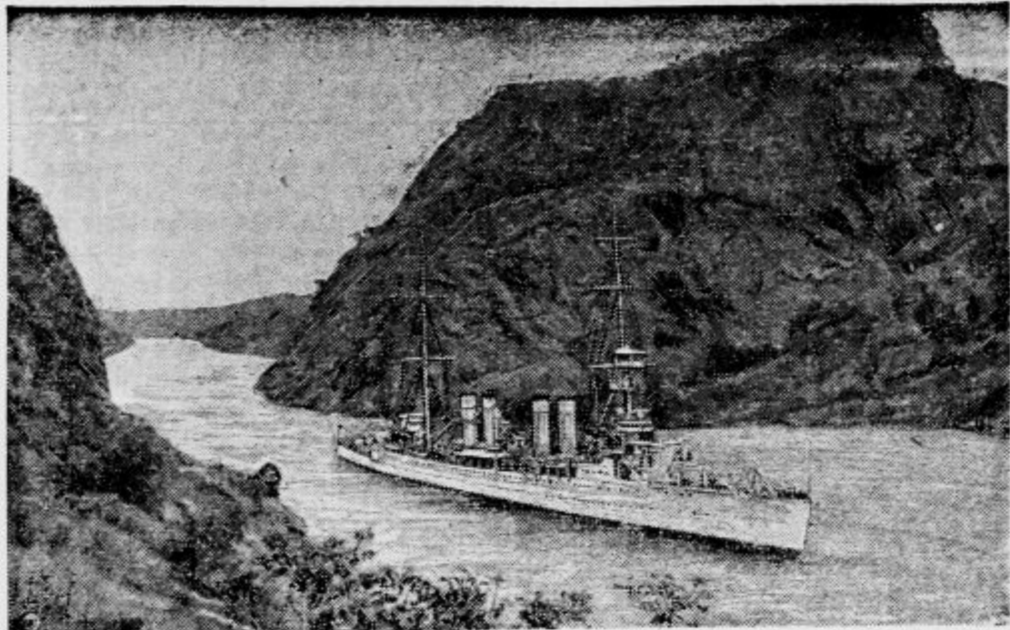
BOMBAZ

+ Liverpool, 14. oktobra. Tendence stalna. Zaključni tečajji: za okt. 4,92 (prejšnji dan 4,87), za dec. 4,89 (4,85), za maj 4,86 (4,83).

+ New York, 14. oktobra. Tendence stalna. Zaključni tečajji: za dec. 8,27 (8,28), za april 8,13 (8,14).

Četrto stoletje Panamskega prekopa

Z neizmernimi človeškimi in finančnimi žrtvami je bila pred 25 leti prebita kopnina med Severno in Južno Ameriko, in s tem ustvarjena doslej največja in najvažnejša umetna vodna pot

Bojna ladja na poti preko Panamskega prekopa

10. oktobra 1913 ob 9. dopoldne je prezident Zedinjenih držav Roosevelt v Beli hiši pritisnil na električni gumb in po 4000 km dolgem električnem vodju užgal 40.000 kg dinamita, s katerim je pognal v zrak poslednjo skalnato zapreko v bodočem Panamskem prekoku. Ko se je razpršil dim in prah silne detonacije, so se zlele v kanalsko strugo vode Atlantskega in Tihkega oceana. Uresničili se je stoletni san prebivalstva Novega sveta. Graditelji so imeli v načrtu, prirrediti ob otvorenju kanala velikansko slavo, na katerem naj bi sodelovali vsi narodi sveta. Svetovna vojna, ki je izbruhnila nekaj mesecev preden so bila končana poslednja dela, je pa žal preprečila to lepo zamisel.

Načrti španskih vladarjev

Skoraj natanko 400 let poprej — septembra 1530 je španec Vasco Núñez kot prvi Evropec, prekoračil zemeljsko ožino med obema ameriškim celinama in ugledal Tih ocean, s čemer je bil tudi podan dokaz, da Kolumb 21 let poprej ni prišel na vzhodno obalo Azije, kakor je sam domneval, marveč da je odkril neki povsem nov kontinent.

Mogočna španska vladarja Karli V. in Filip II. sta spoznala velikansko važnost, prekopa preko te ožine in sta pustila izdelati že načrte zanj. Španski zgodovinar Gamora je takrat takole pisal o tem vprašanju: »Tu so sicer visoke gore, zato pa znamo delavce. Odlučite se, in mora nam uspjeti, zakaj, kjer je volja, se najde tudi pot. Kralja Španije, ki mu je nekaj do trgovine z Indijo, ne more pri tem ničesar ovirati.« Kralj Filip II. pa je bil malce drugačnega mnenja in je odločil »naj človek ne loči, kar je združilo Bog« in s tem je načrt padel v vodo.

Prihodnja stoletja so prinesla še nebroj načrtov za prekop na tem mestu. Celo slavni admiral Nelson se je za časa svojega bivanja v Nikaragui izčrpano bavil s temi načrti, ki so — mimogrede povedano — zanimali celo take ljudi, kakor sta bila Goethe ali Humboldt. Ostalo pa bi nemara še dolgo samo pri načrtih, da se ni francoskemu inženjerju, Lessepsu v osemdesetih letih posrečila izgradnja Sueskega prekopa.

Lesseps se loti gradnje

Lesseps je 1879 sklical v Pariz velik mednarodni kongres, na katerem je bilo ne samo v načelu sklenjeno, da se preko omenjene zemeljske ožine izpelje prekop, ampak je bila takoj izbrana tudi njegova smer preko Paname, čeprav se je mnogo strokovnjakov zavzemalo za kanal preko Nikaragve, ki bi bil sicer dosti daljši toda ne dražji, ker bi ga dobršen del vodil preko velikega Nikaraguškega jezera. Spor med eno in drugo smerjo je odločila Lessepsova pripomba, da je mogoče samo preko Paname zgraditi kanal, ki bi na vsaj trasi ležal na morski gladini, tako da ne bi bile potrebne nikarkršne splovnice. V drugi smeri preko Nikaraguškega jezera, ki leži 34 m nad morjem, bi bilo na obeh koncih potrebno več splovnice, po katerih bi se ladje v stopnjah dvigale iz Atlantskega oceana na jezersko gladino, na drugi strani pa spuščale v Tih ocean. No, kasneje so bridke izkušnje pokazale, da tudi Panamski prekop brez splovnice najbrže nikoli ne bi bil dograjen.

Po neizmernih žrtvah strašen polom

Takoj po pariškem kongresu je Lesseps ustanovil gradbeno družbo, ki je razpolagala v našem denarju z nekako 2 milijardami gradbenega kapitala in 1881 se je gradnja pričela. Lesseps je bil ne dvomno zelo talentiran inženjer in prav spreten organizator, ali kmalu se je izkazalo, da je težave, s katerimi je moral računati pri svojem načrtu, vendar je globoko podcenjeval. Tropska mrzlica in druge epidemske bolezni so zahtevale ogromne človeške žrtve. V zamočvirjenih tropskih gozdovih panamske ožine je pobiralo delavce kakor ob kugi in z delom niso prišli nikamor naprej. Tudi finančni podatki so visoko prekoračili proračune. Računali so, da bo veljal prekop milijard ali v najneugodnejšem primeru dve milijardi, v resnici so pa v sedmih letih potrošili že nad 3 milijarde, kanal pa niti na polovico ni bilo dograjen. 1888 je sledil neizbežni polom gradbene družbe, ki se je z gorostasnimi korupcijskimi aferami, odkritimi ob tej priliki razrastle v prosluli panamski škandal, ki je še več let kasneje razburjal duhove to in onkraj Velike luže. Lesseps sam je moral za nekaj časa za zapah, ali kasneje preiskave so ga v marsičem oprale, zlasti pa se je tehnična plat njegovega dela izkazala za pošteno in Američani, ki so kasneje nadaljevali gradnjo, so se v veliki meri držali njegovih načrtov.

33 let dela in na stotine človeških življenj

Dela v Panamskem prekoku so potlej počivala skoraj 18 let in mnoge dragocene zgradbe so v tem času docela propadle. Za kanal so se slednjic začele zanimati Zedinjene države in sicer v prvi vrsti Zedinjene države in sicer iz strate-

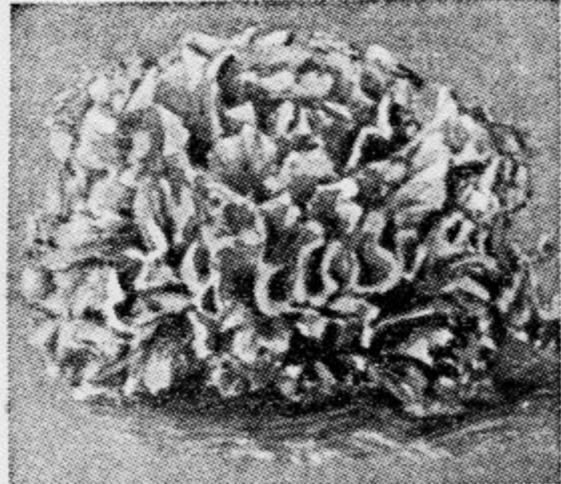
gičnih vidikov. Sledile so zapletene diplomatske in finančne transakcije, preko katerih se je Američanom posrečilo ne samo prilastiti si vsa prava prvotne gradbene družbe, ampak tudi politično pripraviti za gradnjo trden teren, ki ga je v prvi vrsti garantirala od Columbijce odtrgana svobodna republika Panama. Do 1906 so pripravljala dela dotlej uspela, da so lahko povzeli gradnjo s 35.000 delavci pod vodstvom vojaškega inženjerja Goethals.

Kanal je med obema krajnima mestoma Colon in Panama 85 km dolg. Smer mu drži od pristanišča Colona skozi Limonski zaliv preko rečnih korit Chagres in Obispo proti gorski vrsti Cordilijeros, ki jih prekop prebije v znameniti tesni Culebra in doseže zapadno od mesta Panama Tih ocean. Z vodo se napaja prekop v glavnem iz jezera Gatun, ki leži 26,5 m nad morjem. Do te višine se dvigajo ladje v treh zaporednih splovnih, ki

Doba pozno jesenskih gob je prišla

Še nekatere vrste dobrih in tem sličnih a neuzitnih gob: štorovke ali panjevke, lat. armillaria, pholiosa, nem.: Stockpilz.

Najbolj znana je sivorumen štorovka ali mravnica, tudi jarsi (jirsi), krančki, kupci, kuzla. Že množina slovenskih imen

dokazuje, da to dobro glivo naše ljudstvo skoraj splošno pozna. Klobuk je rumenolila temnosiv, vedno pa po vrhu posejan s rjavocinimi luski. Med klobukom in kocenom je v mladosti mreža, ki pozneje razpóči, a ostane na kocenu v obliki obročka (manžeta). Rase od septembra do novembra v velikih množinah po starih drevesnih štorih in koreninah. Okusa je sladkokislatega. Prav dobra goba za svežo jed in za vlaganje v kis, toda le mlade, t. j. dokler imajo vsaj delno še mrežo pod klobukom. Spodnji del kocena ni poraben. Drevju so vse štorovke škodljive, zato jih gozdarji in sadjarji sovražijo in zatirajo. (V Begovi knjigi pod št. 51).

Pod sadnim drevjem, a tudi v gozatih blizu hiš rase sorodna gliva, ki je svetlejša (bledorumenkaste) barve, a je istotako dobra.

Hrapava štorovka je bledorumenkaste barve, z velikimi trdo priraslimi luski na vrhu klobuka in po kocenu. Ni uzitna. (V Begovi knjigi št. 52.)

ki spadajo med največje na svetu. Nadaljne splovnice so morali zgraditi pri Pedro Miguel in Miraflores. Splovnice in zraven spadajoče gradnje pa niso bile najtežje delo, čeprav je bilo treba zanje premakniti na milijone kub. metrov zemlje in skalovja. Glavni sovražnik so bile silno neugodne geološke in klimatske razmere, s kakršnimi inženjerji poprej še niso nikjer imeli opravka. Neپردorna džungla in močvirja v kanalski coni so graditeljem usilila borbo z malarijo in rumeno mrzlico, ki je veljala stotine ljudi in milijone dolarjev, ki je pa slednjic sijajno uspela.

Prekop je veljal 7 milijard.

V samem tehničnem delu so delali inženjerjem velike preglavice neprestani usadi zemlje in skalovja, zaradi izredno nerodne geološke strukture tal, sestojee iz plasti trdih kamenin s tankimi vmesnimi plastmi mehke gline. Na mnogih mestih je bilo treba odnesti cela pobočja, da bi se preprečilo nadaljne udiranje zemlje. Ta dela so požrla ogromno denarja, Panamski prekop pa z užitvenimi deli vred in z izgubami prvih graditeljev skoraj 7 milijard.

Kakor ob otvoritvi, pomeni tudi še zdaj Panamski prekop eno največjih in najpomembnejših del v zgodovini človeštva. Pot okrog rtiča Horna v Južni Ameriki meri 13.000 morskih milj, dočim je preko prekopa samo 8000 milj. In ta bližnjica ne prihaja v prid samo okolnim deželam in trgovini med vzhodno in zapadno obalo Zedinjenih držav in Kanade, ampak v enaki meri tudi prometu vzhodne ameriške obale z deželami severne in srednje Azije ter Avstralije in Nove Zelandije. Evropa je dobila preko Panamskega prekopa skoraj za tretjino krajšo pot do zapadne obale obeh ameriških kopin. Poleg velikanske važnosti v svetovni trgovini pa pritiče Panamskemu prekoku tudi izreden strateški pomen, saj jamči Zedinjenim državam njih nadvlado v Tihem oceanu.

Navadna štorovka. Ta gliva rase istotako po drevesnih panjih do sredi novembra. Ker je nekoliko podobna naslednji žveplogljavi ali žveplenajči, ki ni uzitna, je treba paziti na razlike. Klobuk je cimtorjav barve, ob robovih temnejša in vodena (pri žveplogljavi v sredini rdečkastorjave, ob robovih pa žveplenorumenkaste). Lističi uzitne štorovke so bledorumeni, pri starejših glivah pa zelenkasto-črni. Kocen pri uzitni štorovki je temnorjav s kožnatim obročkom (pri žveplogljavi pa rumen in gladek). Uzitna štorovka je prav dobra za juhe in prikuhe (v Begovi knjigi št. 50). Žveplogljavo so do nedavnega smatrali za hudo strupeno, a resnično je neuzitna zaradi grenkega in zoprnega okusa (v Begovi knjigi pod št. 49).

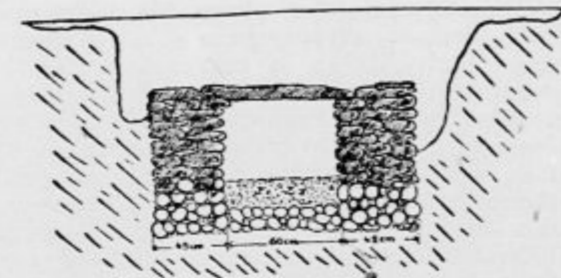
Ježevke — lat. hydnum, nem.: Stachelpilz. Rumena ježevka ali procnica. Mlade gobe so šumljaste barve, stare pa bele. Mlade so dobre za vsestransko uporabo, posebno za vlaganje v kis. Kocen ni poraben. Tudi bodice pod klobukom je treba

Rimski vodovod od Framo do Ptuja

Po zaslugi univ. prof. dr. Balduina Sarije odkrito znamenito gradbeno delo

Kakor smo že poročali v »Jutru« prejšnje nedelje, je nadaljeval univ. prof. dr. Balduin Sarija, tukajšnji domačin raziskavanja na rimskem vodovodu, ki je nekod vodil od »Zlatega studenca« v Framu v ravni smeri proti Ptujju. Bil je podzemelj-

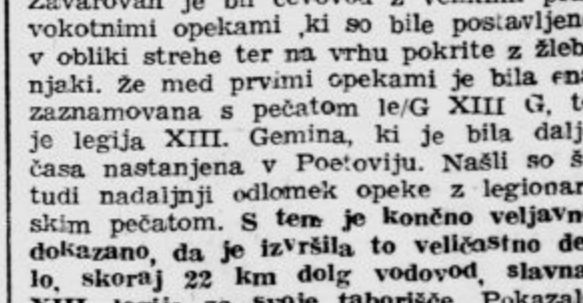
Cevovod s pečati XIII. legije

ski, podoben zaboječastemu koritu. Stranske stene so bile zgrajene iz pohorskega skriljeveca, s katerim je bil tudi pokrit. Temeljni korita so bili blizu Ptujja že iz navadnega rečnega kamnja, dno v koritu pa iz debele plasti apna pomešanega z drobci scilčne opeke. Notranja širina korita je znašala 60 cm, stranskih sten pa 45 cm, le višina se ni mogla več natančno dognati, ker je bil vodovod zelo plitvo pod zemljo in so ga kmetje skoraj popolnoma porušili pri oranju.

Konec prejšnjega meseca je prof. Sarija odkopal njegove temelje v bližini opuščene gramoznice pri odcepu vozne poti z banovinske ceste v Gerčje vas. Potem je izsledil vodovod nekaj časa okoli 10 metrov severno od banovinske ceste na skorbitjanskih njivah. Pr. bližino 60 m od vseh skorbitjanskih njivah. Pr. bližino 60 m od vseh skorbitjanskih njivah. Pr. bližino 60 m od vseh skorbitjanskih njivah.

Hajdini ga že vidimo na drugi strani ceste. Ob nekdanji stari dravski strugi, kjer se gramoz odkopje, se je za njim izgubila seveda vsaka sled, a na vnožju pobočja so zadel delavci na veliko zbiralno korito, verjetno pravokotno, ki je bilo napravljeno iz lomljenega in oklesanega barbarskega apnenca. Rimljani so spretno izkoristili strmino naravnega pobočja in so tako napeljali s čim večjim pritiskom vodo v zbiralno korito, odkoder so vodile skrbno izdelane lomčene cevi proti hajdinski šoli, kjer so križale državno cesto Maribor—Ptuj. Cevi so bile 35 cm dolge in imele notranji premer okrog 21 cm. Zavarovan je bil cevovod z velikimi pravokotnimi opekami, ki so bile postavljene v obliki strehe ter na vrhu pokrite z žlebnjaki. Že med prvimi opekami je bila ena zaznamovana s pečatom le/G XIII G, to je legija XIII. Gemina, ki je bila dalje časa nastanjena v Poetoviju. Našli so še tudi nadaljnji odlomek opeke z legionarskim pečatom. S tem je končno veljavno dokazano, da je izvršila to veličastno delo, skoraj 22 km dolg vodovod, slavna XIII. legija za svoje taborišče. Pokazala je že prej, v Vindonissi, v današnji Švici, kjer je bila pred svojim prihodom v Poetovijo, da je znala tudi tam zgraditi izvrsten vodovod, ki je ptujskemu zelo podoben.

Odpira se nam cela vrsta novih vprašanj. Kje je bilo potem takem poetovijsko taborišče? Cevovod nam izgine 15 do 20 metrov južno od hajdinske šole. Takoj pod cesto je zopet strmo, drugo dravsko obrežje, kjer so močni izvirki studenčnic. V minulih stoletjih je Drava neštokrat

Od 10 oseb jih ima 7 zobni kamen. Tudi Tebi grozi z izpadom zobi Varuj se gai

SARGOV

KALODONT

PROTI ZOBNEMU KAMNU

ostrgati. Pri starejših (bellh) naj se tudi kožica s klobuka ostrga, ker nekoliko greni. Pri vlaganju v kis pa take previdnosti ni treba (v Begovi knjigi pod št. 58).

Rjavi ježek ali srna. Klobuk je pokrit s trdimi črnojavimi luski, da sliči nekoliko ptičji peruti. Bodice pod klobukom so precej podobne srnini koži (od tod ime). Tudi ta goba rase množnisko po peščenih gozdovih ter je mlada dobra za vsestransko uporabo. Kocen in bodice pod klobukom je treba odstraniti (v Begovi knjigi pod št. 59). V ljubljanski okolici pozna- jo obe gobi pod imenom »mavrohč«, kar pa je napačno.

Zolčasti ježek je prejšnjemu zelo podoben, a zaradi grenkega okusa neuzitna. Pozna se po tem, ker prerezana ali pretkana spremeni barvo na vijoličasto ali

zelenkasto, dočim pri užitni ostane vodna meso belo.

Rumena trobenta. Klobuk je po vrhu temnosive barve, pod klobukom in po kocenu pa je svetlorumena. Rase množnisko po listnatih gozdih in je prav dobra goba (v Begovi knjigi pod št. 64).

Mrtvaška trobenta je po klobuku prejšnji zelo slična, toda pod klobukom in po kocenu je sive barve, da jo je težko opazimo med odpadlim listjem. Na ljubljanskem trgu trobent še nismo videli, dasi rasejo povsod v okolici in sta obe prav dobri.

Bet ali kij je nenavadna pojava med gobami. V naših listnatih gozdih (posebno na Dolenskem okrog Grosuplja) najdemo v množinah orjaški bet ali kij, ki zraste do 25 cm visoko in do 5 cm v debelost. Barve je živorumene ali rjavorode. Kakor pove ime, rase v obliki beta, t. j. proti vrhu je odebelela. Dobra goba za vsestransko uporabo. Na ljubljanskem trgu je še nismo videli, tudi v Begovi knjigi je še ni.

Borov glivec je tudi nenavadna prikazen med gobami. Podoba ima morske (solske) gobe, zraste do 20 cm visoko in do 30 cm na široko ter tehta včasih do 5 kg. Zelo dobra in izdatna goba svetovnega slovesa. Rase skoraj vedno ob deblih starejših borov, zato je ni mogoče zgrešiti ali zamenjati. Uzitna pa je le v mladosti, dokler je še belkasta ali rumenkasta, na starost pa je sivkasta in takrat ni več uzitna. Ravno tako ni goba priporočljiva, ako je zaradi dežja premočena. Na ljubljanski trg jo prinašajo pod imenom »mavelč«, kar pa znači čisto drugo gobo (v Begovi knjigi je še ni). A. B.

Za nego kože!

SOLEA
Milo in krema

Blagodejna pomoč v huđi stiski „Jutrova“ zavarovalnina je bila izplačana petčlanski družini ponesrečenega Janka Lanija

Usodno naključje je letos 20. julija strahovito udarilo petčlansko družino. Žrtve prometne nesreče je postal poštni uslužbenec Janko Lanl, ki je bil star 54 let. Deset let je že bil uslužben kot pis-

arac, je prešla sdej njegova družina zavarovalnino v znesku 10.000 din, o čemer svedoči naslednja zahvala:

»Ljubljanska podružnica zavarovalne družbe »Jugoslavije« mi je izplačala 10 tisoč dinarjev zavarovalnine »Jutrovi« naročnikov. Moj mož Janko, ki je bil zvest naročnik »Jutra«, je postal žrtve smrtne nesreče in izplačana zavarovalnina mi je bila v veliko podporo v težkih dneh. Zahvaljujem se zavarovalni družbi za izplačilo, najlepša zahvala nas vseh, ki smo ostali brez skrbnega moža in očeta, pa velja upravnštvu »Jutra«, ki je z zavarovanjem svojih naročnikov najlepše dočezalo svojo skrb za svoje naročnikov »Jutra«.

Jožefa Lanl in otroci.
Ljubljana, Vodnikova c. 78.

Zahvala:

»Ljubljanska podružnica zavarovalne družbe »Jugoslavije« mi je izplačala 10 tisoč dinarjev zavarovalnine »Jutrovi« naročnikov. Moj mož Janko, ki je bil zvest naročnik »Jutra«, je postal žrtve smrtne nesreče in izplačana zavarovalnina mi je bila v veliko podporo v težkih dneh. Zahvaljujem se zavarovalni družbi za izplačilo, najlepša zahvala nas vseh, ki smo ostali brez skrbnega moža in očeta, pa velja upravnštvu »Jutra«, ki je z zavarovanjem svojih naročnikov najlepše dočezalo svojo skrb za svoje naročnikov »Jutra«.

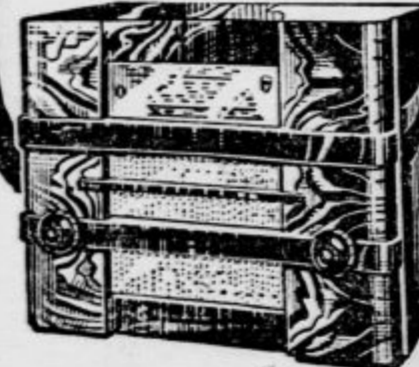
Jožefa Lanl in otroci.
Ljubljana, Vodnikova c. 78.

VSARDO SLIŠI

VSE S

TIPA 105

ORION
RADIO
5-CEVNI SUPER

DIN 3150.—

RADIO r. z. z. o. z.,
Ljubljana — Miklošičeva cesta 6.
RADIOVAL,
Ljubljana — Dalmatinova ulica 13.
JOSIP WIPLINGER,
Maribor — Jurčičeva ulica št. 6.

menjala strugo, preplavila in odnesla je ves svet do tega obrežja, verjetno z njim tudi ostanke tega taborišča, ki je stal nekje v trikotju med Skorbo, Spodnjo Hajdino in Zgornjim Bregom. Le težko bo dobiti o njem še kako sled.

Verjetno je služil vodovod po ukinitvi rimskega tabora tudi civilnemu prebivalstvu, kar dokazujejo svinčene vodovodne cevi, ki so jih odkrili v rimskih poslopjih na Zgornjem Bregu. Zal nam je ohranjenih le nekaj večjih kosov, prerezov (5-krat 7 cm) ter lijakasto razširjen del, ki natančno spada v lončeni cevovod. Takratni ljubitelji domače zgodovine so pač ostale prodali kleparju.

Korito rimskega vodovoda

G. prof. Sarija gre zasluga, da je takoj hitro in uspešno rešil eno izmed najvažnejših vprašanj starega Poetovija. Potrdila se je v polnem obsegu stara domneva, da so besni dravski valovi razdelili ostanke rimskega taborišča. S tem je tudi vprašanje rimskega vodovoda Fram—Poetovija, ki je dal nad 50 let pobudo za najrazličnejše komentarje, definitivno rešeno. A. B.

Danes na TOMBOLO v KRANJ

PRICETEK TOČNO OB 2. URI
VRŠI SE OB VSAKEM VREMENU

Domače vesti

• Odbor za postavitev spomenika Viteškemu kralju Aleksandru I. Uedinitelju v Ljubljani, Gledališka ulica št. 3 razpisuje javni natečaj za spomenik Viteškemu kralju Aleksandru I. Uedinitelju v Ljubljani. Natečaj se morejo udeležiti vsi umetniki jugoslovenske narodnosti. Rok za oddajo osnutkov je 16. januar 1939; nagradni, odkupi pa znašajo: 20.000, 15.000, 10.000 in sedem po din 5.000. Pogoji in program natečaja so na razpolago pri navedenem odboru v Ljubljani.

Novosti
Za plašče, kostume, oblike i. t. d.
A. & E. Skaberne
Ljubljana

• Velika skupina obrtnikov iz Slovenije je odpotovala na Oplenac. Nad 250 izletnikov broječa skupina se je snoči zbrala k večernemu brzovaliku, da se odpelje v grobu kralja Aleksandra Mučenika in se ob šestletnici njegove tragične smrti zaoblubi tako, kakor je bilo nameravano že ob njegovih življenjskih dnevi, da se ob njegovih smrti zveza obrtnih društev, ki je za to potovanje dala iniciativno in ga tudi pripravila do zadnje potankosti, si lahko šteje v posebno čast, da je s svojim članom in čustvi narodne zavesti dvignila na tako dolgo pot posredno ali neposredno nad 500 slovenskih obrtnikov. V svrhu natančnejšega pojasnila moramo namreč omeniti, da je en dan prej že odšla enaka skupina broječa 217 potnikov iz ljubljanskega okrožja ter 38 iz mariborskega na isto pot. Zveza, ki ni štedila s svojimi nočnimi, da nudi vsemu obrtništvu moralno podporo za to potovanje, je s tem prejela popolno zadoščenje. Ob sinočnem odhodu Zveze smo imeli priliko videti res elito našega obrtništva, ki je z dostojanstvenim mirnostjo pokazala svoja notranja čustva. S tem je zopet zmogala misel, da sta zavest in lastno zadovoljstvo močnejša kakor vse zapreke, močnejša tudi, ko gre za razliko nekaj dni za potne stroške. To je enkrat za vselej lekcija vsem, ki bodo zatajili svoje značaje. Kaj bodo naši obrtniki videli na tem poučnem potovanju, ki bo zvezano tudi z ogledom znamenitosti Beograda, obrtne razstave, modne revije in drugega, bomo še poročali v vzpodbudno onim, ki so ostali doma.

PERGAMENTNI IN CELON SENCNIKI
po najnovejših osnutkih pri M. Tičar — Ljubljana. — Posebni oddelek za senčnike.

• Vodnikova družba bo letos izdala povest »Tretji rod«, ki jo je spisal Lojze Zupanc. Ta povest je zanimiv donesek k psihologiji našega kmečkega človeka. Prvi iz Grebenčevega rodu je iz nič začel. Drugi je postal imovit gospodar na ponosni Grebenčevini. Tretji, povojni rod iz Grebenčeve hiše, se je pomehkužen in vikljenjen v moderne razvade, odtujeni rodni grudi. Dom propada... toda klic zemlje je močnejši od vseh strasti, ki se po vojni letih razjedale domačijo... Vse drugo boste zvedeli iz knjige same. Vse, ki ljubijo lepo knjigo, vabi Vodnikova družba k pristopu med svoje člane. Včlanite se še danes pri poverjeniku Vodnikove družbe v Vašem kraju, ali pa direktno pri glavni pisarni Vodnikove družbe v Ljubljani, Knafljeva 5. Ne odlašajte s prijavo! Za mal denar — 20 din — dobite meseca novembra s štirimi knjigami bogat književni dar, ki vam bo krajšal dolgo zimsko večere.

• Poroka. Danes se poroči v Krškem gosp. Igor Puc, pristav sreskega načelnstva v Krškem, sin bivšega ljubljanskega župana in bana, z gospodično Milko Krivčevič iz znane narodne trgovske rodbine. Bilo srečno!

• Kongres Jugosl.-bolgarskih lig v Splitu. Jugoslovensko-bolgarska liga v Ljubljani sporoča svojim članom, da bo 23. in 24. t. m. v Splitu letošnji kongres Zveze Jugoslovensko-bolgarskih lig v Jugoslaviji. Svojo udeležbo na kongresu je prijavilo tudi nad 50 delegatov Bolgarsko-jugoslovenskih društev v Bolgariji. Zaradi tega je želeli, da se članstvo ljubljanske lige udeleži kongresa v čim večjem številu. Vozna je polovljena. Ni pa izključeno, da bo še pravočasno odobrena četrtinska vožnja, za katero so storjeni potrebni koraki. V Splitu je preskrbljeno za ceno prehrano in prenočišče. Prijave sprejema in informacije daje ligin tajnik g. Večoslav Bučar, Miklošičeva cesta 22. b/II. (telefon 49-98). Ker mora liga poslati seznam udeležencev še pred kongresom zvezi v Beograd, je zadnji dan za prijavo v sredo 19. t. m. Kdor bi se odpeljal v Split, ne da bi se predhodno prijavil pri ligi, ne bo dobil potrdila o udeležbi na kongresu, brez katerega vozna olajšava ne velja. Odhod iz Ljubljane bo skupen v soboto 22. t. m. ob 4.40 zjutraj. V primeru zadostnega števila prijaviteljev bo rezerviran poseben vagon.

• Večerni učni tečaj za knjigovodstvo, obrtno-trgovsko računstvo, korespondenco, pisarniška dela, nemišino, stenografijo, strojepis itd. so že pričeli pri trgovskem učilišču »Christofor učni zavod«, Ljubljana, Demobranska 15. Pouk se vrši ob večernih urah od tri četrt 20. do tri četrt 22. Prijave se še sprejemajo pri ravnatelstvu zavoda. Solnina zmerna. Dovoljen je obisk tudi posameznih predmetov. Prospekti brezplačno na razpolago.

Za mrzle zimskie dni kupite Lutz-peči.

• Tujski promet Rogoške Slatine. V sezoni maj-september je imela Rogoška Slatina 8.065 gostov, med katerimi je bilo 1718 inozemcev. Med domačimi gosti so po številu na prvem mestu Zagrebčani (1.417), na drugem pa Beograjčani (1.149). Največ gostov je bilo iz dunavske (1.446), najmanj pa iz vardarske banovine (37). Med inozemskimi obiskovalci so na prvem mestu Madžari (866), na drugem mestu pa so gostje iz bivše Avstrije (305). Iz izvenevropskih držav je bilo 47 gostov. Število prenočnih znaša 120.230 in odpade na vsakega gosta 14.90 nočnih. Zdraviliški hoteli so zabeležili 78.336, privatni hoteli pa 41.844 nočnih. Statistika deli goste tudi po poklicih ter navaja med drugimi: 1 predsednika republike, 14 ministrov in banov, 9 konzulov, 19 generalov, 3 škofo, 155 zdravnikov, 48 sodnikov, 183 odvetnikov in notarjev, 149 profesorjev, 81 duhovnikov, 256 ravnateljev, 138 inžinierjev in 890 trgovcev.

ORIGINALNI AMERIKANSKI žvečilni bonboni — sadni — mentolni — janeževi

Doma in na izletu: Vedno „CHICKS“!
Zaloga za Jugoslavijo:
MAKS JERAS — Ljubljana
Miklošičeva c. 34. Telefon 38-36.

• Razpis nagrad in podpor Jugoslovenskega šumarskega združenja. Iz svojih sredstev 10.000 din daje Jugoslovensko šumarsko združenje v Zagrebu stipendijo dvema studentoma na naših univerzah po 500 din mesečno, podpore svojim članom za izpopolnitev studij doma ali na tujem ter podpore revnim dijakom srednjih šol. Na razpolago je zdaj vseh 10.000 din in laukko prosijo za stipendijo dijaki, ki so položili vsaj prvi predpisani izpit na svoji fakulteti, podpore revnim srednješolcem pa se bodo podelile v posebno potrebnih primerih. Za vse, ki prosijo za stipendijo ali podporo, veljajo naslednja določila: podpore so deležni samo otroci živih ali pa umrlih članov združenja. Višino obrokov podpore odreja upravni odbor združenja. Prošnjam naj se priloži potrdilo, da so starši še živi ali pa že umrli člani združenja, potrdilo solske oblasti o vpisu v šolo in o uspehu zadnjega izpita ter ubožno sročevalo. Nekolkovane prošnje naj se pošljejo do konca leta na naslov: Jugoslovensko šumarsko združenje, Zagreb, Vukotinovičeva ulica 2. Dalje bo združenje razdelilo dve svetosavski nagradi po 500 din studentom ali absolventom šumarstva, ki bodo po oceni upravnega odbora najboljše opisali zgodovinske razmere in probleme kake pokrajine. Udrženju naj se pošljejo spisi najkasneje do 15. februarja 1939. Dobri referati bodo objavljeni v »Šumarskem listu«.

• Pri zaprtju in motnjah v prebavi vzemite jutraj na prazen želodec kozarec navadne Franc Jožefove grence.

• Vas zanima skrivnost slovenskega jezika? Ali vas mika zvedeti, kakšno slovensčino smo govorili pred sto leti? Sežite po slovenskih protestantskih pislih, ki jih je izdal dr. Mirko Rupel. Knjigo bo izdala Tiskovna zadruga v Ljubljani in jo dobiti v vseh knjigarnah. Slovenski protestantski pisli so položili temelje naše književnosti in moderne slovensčine. Ali pa jih tudi poznate?

Vaš otrok, vaš ponos, vaš tudi lep običaj. Primerne trpezne blagove v vseh barvah ter v dobri kvaliteti dobiti po nizki ceni pri manufakturni trgovini **JANKO ČESNIK**, Ljubljana, Lingarjeva.

• Nemški tečajji za korespondente in tolmače, izpopolnitev jezikovnega znanja, za izpite. Institut Anderl-Rogge, Graz, Lessingstrasse 19.

• Od 27. do 30. t. m. avtomobilska razstava v Milanu, izletna cena 395 din. Od 29. oktobra do 2. novembra, Idrija, Vipava, Gorica, Trst, cena 115 do 120 din. Prijave sprejema do 20. t. m. izletni pisarna M. Okorn, Ljubljana, hotel »Slon«, tel. 26-45.

• Praktični učiteljski izpiti so se vršili pred drž. izpitnim odborom v Ljubljani od 6. do 14. t. m. Izpit so napravili naslednji učitelji pripravniki (-ce): Bagar Helena, Bertonec Julijana, Blažič Andrej, Brus Boris, Eržen Eleonora, Gal Vladimir, Galof Danijela, Grabeljšek Marija, Grošelj Valerija, Gruden Marija, Hude Bogomila, Jenko Lidija, Jesih Slava, Köchl Zlatka, Kočvar Marija, Križaj Ivana, Mohorič Jožefa, Povše Franjo, Pugalj Terezija, Josić Albina, Strehovec Ivan, Sturz Doroteja, Sušnik Magdalena, Šurja Marija, Vaupot Viktor.

• Društvo »Narodni dom« v Zagrebu, Berislavičeva ul. 11 poziva svoje člane, da v čim večjem številu prisostvujejo predavanju, ki ga bo imel dr. Bran. Gušić 19. t. m. ob 20.30. Tema predavanja: Pot na Durmitor.

• Izlet v Trst 22. in 23. oktobra z avtobusom din 78, motorji din 30, avtomobil din 60, prijave do 17. oktobra. Tourex-Slovenija, Ljubljana, Masarykova 12.

• Kupujte domače blago! »Slavin« vam očisti prav vse brez kvare, zato zahtevajte pri nakupu čistila domače čistilo »Slavin«.

• Podporna društva slovenskih učiteljencov v Ljubljani sporoča svojim delegatom in članom, da se za 23. t. m. nepovedani občni zbor na zabavo mariborskih delegatov preloži in se bo vršil dne 18. decembra.

• Obisk svetovnovojnih bojšč in grobov Doberdob, Trst, Gorica, Oslavje v soboto 22. in v nedeljo 23. oktobra, avtobus, motorji in avtomobil skupni triplik, prijave do 17. oktobra. Tourex-Slovenija, Ljubljana, Masarykova 12.

• Pozor poslušalci radia! Vse lastnike Horneyphon sprejemnih aparatov v območju bivše Kranjske opozarjamo, naj takoj, najkasneje pa do konca meseca, pošljejo svoj naslov skupaj z oznako tipe in tvorniške številke svojega sprejemnika na naslov »Radio-Pegane«, Ljubljana, Tyrševa 12. Lastnik tistega sprejemnika, ki bo po tvorniški številki najstarejši med prijaviteljnimi aparati, dobi za božič brezplačno v zameno popolnoma nov, najmodernejši sprejemnik Horneyphon, model 1939.

TVRDKA S. REBOLJ & DRUG
se je preselila z Gosposvetske ceste 13 na **MIKLOŠIČEVO C. 18.**
V novih prostorih bo imela še večjo izbiro koles, šivalnih strojev, otroških vozičkov in najrazličnejših igrac.

• Nova številka ilustrirane družinske revije »Žike« je izšla. Poleg številnih priznanj in članov, ki opozarjajo na prvovrstno kakovost žilinskih proizvodov, ima list naslednje vsebine: Joža Lovrenčič: Skladnost sodobnosti, Anton Ingolič: Prekrižani računi, France Bevk: Jabolka, dr. Anton Debeljak: Aeroplan, na Jadran, C. Slesinger: Vanek, zanimiv sestavek; Kdo doseže uspeh v življenju?, Twain-F. Princ: Poslednja obojenčeva noč, Viktor Pirnat: Zaželel si je knežikov..., Cemu. V »Zdravniški posvetovalnici« odgovarja primarij dr. Dražga na razna vprašanja, »Gospodinjki koticke« pa vsebuje razne nasvete in recepte. Revija »Žika« prejme brezplačno vsak interesent; pošljite svoj naslov na Pražarno žika, Ljubljana-Vič. Uprava opozarja vse prejemnike lista, da prečitajo najprej članek o kontroli in če se jih tiče, da jo takoj izvršijo.

• Putnik priredi v oktobru avtobusne izlete: od 29. t. m. do 1. novembra v Trst od 29. t. m. do 1. novembra v Gorico, od 29. t. m. do 1. novembra v Idrijo. Dne 31. t. m. do 1. novembra v Gorico in 1. novembra enočinovni izlet s posebnim vlakom v Trst. Prijave sprejemajo vse biletarne Putnika. Od 18. t. m. dalje na razpolago tiskani sporedi.

MALO-DRVA-TRDŠI Triumph VELEKU TOPILOU RAVNIA ŠTEDNJAK
OSJEČKA LIEVAONICA ŽELJEZA I TVORNICA STROJEVA

• Zakaj spet dražji bencin? Komaj smo avtomobilisti in motoristi uživali dobre znižanja bencina in dosegli ugodnost, da je padla cena za skoro 3 dinarje, nam že grozi ponovno podražanje bencina. V preteklih dneh je povisal kartel trgovcem cene bencina in za prihodnji teden se pričakuje povisjanje tudi v nadrobni prodaji. Za to povisjanje ni prav nobene utemeljitve ter se cena bencinu ni spreminila niti v Italiji niti v Nemčiji. Iz kakšnega razloga naj se dvigne pri nas, je neumljivo. Vsa stvar pa močno diši po starih metodah bencinskega kartela, ki je spreminjal cene navzgor in navzdol le, kakor so mu narekovali njegovi lastni interesi, a ne interesi javnosti. Smatrali smo, da je uredba, ki jo je izdala vlada, za nas avtomobiliste in motocikliste dovolj jamstva, da bo ostala cena nekaj let naj tej višini in se po možnosti samo znižala, nikdo pa ni pričakoval, da se bo že po kratkih mesecih pričelo dviganje cen. Pozivamo našo oblast, da pravočasno prepreči to nakano kartela. Uvozna statistika je najbolj jasno pokazala, da je bilo edino pravilno in v interesu našega gospodarstva to znižanje, ker se je ogromno dvignil uvoz avtomobilov in motociklov, prav tako pa tudi promet v državi.

VELIKA BLASNIKOVA PRATIKA je izšla 1939

• Za ustanovitev trgovske akademije v Čakovcu. Predstavniki gospodarskih in prosvetnih organizacij v Čakovcu so že večkrat prosili, da bi se dvorazredna trgovska šola, ki deluje v Čakovcu, preuredila v trgovsko akademijo. Prošnjam pa doleži ni bilo ugodno zaradi tega, ker v Čakovcu za trgovsko akademijo ni primerne prostora. Z željami gospodarskih in prosvetnih organizacij se strinja tudi občinska uprava, ki je na svoji seji sklenila, določiti v novem proračunu potrebno vsoto za zgradbo primerne poslopja za trgovsko akademijo.

• Polovična voznina je dovoljena delegatom in članom planinskih društev, ki se bodo udeležili kongresa v Beogradu v času 22. in 23. t. m. namesto 1. in 2. oktobra. Popust velja od 20. do 30. oktobra.

• Sestanek evangetijske skupnosti v občini Bulkuva v Bački zboruje Društvo Gustav Adolf, ki skrbi za kulturni in verski napredek evangetičanov po vsem svetu. Društvo ima svoje ime po švedskem kralju. Glavno skupščino vodi evangetijski škof dr. Popp iz Zagreba, prisostvujejo pa ji poleg domačih tudi evangetijski duhovniki iz Nemčije in nekaterih drugih držav. Glavni skupščinski evangetijskega kulturnega in prosvetnega društva bo priključen sestanek vseh evangetijskih duhovnikov iz naše države.

• Najprimernejše čtivo za gospodinjke pomočnice je stanovski list »Gospodinjka pomočnica«, ki izhaja že osmo leto in prinaša zanimive poučne in zabavne članke. Vsebina zadnje 9. in 10. številke letošnjega letnika je sledeča: Največja socialna ustanova — Kapitalist! Unija za zaščito dece. Povest »Ljudje iz Stržšca«; Gospodinjka pomočnica na Češkem; Gospodinjke pomočnice je še premalo; Dekleta pišejo; Izlet v Rateče; Volneni telovnik; Kulturni obzornik; Izobrazba; Kuharski re-

cepti; Razno. V list dopisujejo strokovnjakinje, gospodinjke, gospodinjke učiteljice in pomočnice same. Na list opozarjamo pomočnice in vse gospodinjke, ki skrbje za pravilno vzgojo in nadaljnjo izobrazbo svojih nameščenk. Naročnina je en dinar mesečno in je zmogljiva vsakomur. Preko teh skromnih početkov nadaljevalne izobrazbe bomo dosegli s primerno podporo in uvaževanjem našega prizadevanja postopno še večji napredek v razvoju tega stanu. Čim več naročnikov, tem več obsega bo imel list in več vsebine. Naročila sprejema uprava lista: Ljubljana, Wolfova ulica št. 10.

Reklamna prodaja
PLASCEV POVRŠNIKOV OBLEK PO ZNIZANIH CENAH
LUKIČ
PRI TROMOSTOVJU

• Važno predavanje zagrebškega strokovnjaka za socialno zavarovanje v Sofiji. Na povabilo bolgarskega društva za socialni napredek je odpotoval v Sofijo naš ugledni strokovnjak za socialno zavarovanje urednik revije »Radnička zaščita« ter pisec mnogih razprav o socialnem zavarovanju g. Branimir Haberle iz Zagreba. Ugledni strokovnjak je v Sofiji predaval o načelih in razvoju socialnega zavarovanja v naši državi. Za njegovo predavanje je bilo veliko zanimanje in vsi sofijski listi so predavatelju izrekli toplo priznanje ter lepo opisovali njegove velike zasluge za zavarovalno stroko in za socialni napredek v Jugoslaviji. Posebno laskavo se je o našem strokovnjaku izrazil sofijski vseučiliški profesor dr. Ilija Janulov, ki je pisatelj velike knjige o socialni zakonodaji v Bolgariji. Prof. dr. Janulov je bil že nekajkrat v naši državi in pozna prav dobro naše ustanove socialnega zavarovanja. Bolgarsko socialno zavarovanje ima kakih 240.000 zavarovancev iz preko 45.000 podjetij. Zdaj pripravljajo Bolgari projekt zakona o pokojninskem zavarovanju duševnih delavcev.

VELIKA LOTERIJA
— rejcev malih živali. —
3 motorji, 20 koles, pohištvo itd. itd. 40 krasnih dobitkov — 80.000 din. Srečke po 5 din v vseh trafikah. — 2 rebanje 23. okt. ob 15. uri pri Novem svetu.

• Konferenca pomorskega komiteta držav balkanskega sporazuma je svoje zasedanje zaključila in je razpravljala tudi o ustanovitvi medbalkanske pomorske proge ki bo veljala za reprezentativno pomorsko progo vseh balkanskih držav. O ustanovitvi in ureditvi te proge razpravljala skupna sponenica štirih naših največjih brodarških društev: Jugoslovenskega Lloydja, Dubrovniške in Jadranske plovidbe ter »Oceanic«. Uteleženci važne konference so se iz Splita podali v Dubrovnik, kjer bodo rešili še nekatere točke dnevnega reda in potem zaključili zasedanje.

Iz Kranja
— Smrt. Včeraj je preminila v 67. letu starosti mati Franca Janše, župnega sokolskega prapočraka, g. Marija Janša, vdova po orož. s. razmojstru. Pokojnica je uživala med meščani velik ugled in je bila povsod priljubljena zaradi dobrosrčnosti in skromnosti. Vseskozi je bila narodno zavedna in je vzgajala svoje otroke v nacionalnem duhu. Naj ji bo zemlja cela lahka! Dobro gospo bomo ohranili v lepem spominu, zalujočim izrekom iskreno sožalje!

— Kino Narodni dom prikazuje danes ob 16., pol 19. in pol 21. prekrasni dunajski vefilim »Romance« (Skrivnost dokumenta št. 32.).

PRI PREHLADU IN
GRIPU
LAHKO POHARAJO PULULE
VPRASA JTE ZDRAVNIKA DOBIVA SE ZA SVETI VIVITELSKADAN
PAZITE! VSAKA PILULA NOSI IME AFLUKIN- KASTEL D.D. ZAGREB
Reg. br. 15426/39

Iz Ljubljane
— Članom mladinske organizacije JNS za Ljubljano mesto. Zaradi pregleda voilnih imenikov prosil podpisani odbor vse člane, da se čim prej zglaste v tajništvo, Kazina II. nadstr., in sicer od 9. do 12. in od 15. do 18. Oni, ki bi v tem času nikakor ne mogli priti, se lahko zglaste v sredo in v petek tudi do 19. ure. Posebej prosimo one člane, ki iz kateregakoli razloga niso prejeli vabil na sestanke in ki so v zadnjem letu spremenili stanovanje, da se zanesljivo zglaste. Reklamacijski rok poteče 25. t. m. — Odbor OJMS za mesto Ljubljana.

— Češki tečajji za izobraženstvo. Ker je med našim izobraženstvom mnogo zanimanja za češki jezik, je JC liga pripravljala organizirati poseben predpisan tečaj češkega jezika tudi za uradnike, učitelje, novinarje in druge inteligentne poklice, ako bi se jih dovolj priglasilo. Zato prosil, da se vsi, tudi oni, ki so se že oglašili telefonično, takoj pisмено prijavijo na Jugoslovensko-češkoslovensko ligo v Ljubljani, Knafljeva 10.

SPECIJALIST ZA KIRURGIJO
M. U. Dr. PERŠIČ Ivan
JE OTVORIL PRIVATNO PRAKSO
Ordinira za splošno in otroško kirurgijo od 2. — 4.
Ljubljana, Lingarjeva 2 (pri Magistratu)

— Otvoritev šahovske sezone. Čez leto je šahovsko življenje v Ljubljani počivalo, zdaj pa se pripravlja za otvoritev zimske sezone prireditve večjega obsega. Združeni ljubljanski šahovski klubi namravajo 2. t. m. prirediti velik brzi turnir za klubsko prvenstvo Ljubljane, na katerem bo sodelovalo vseh 7 ljubljanskih klubov in sicer LSK, SK Triglav, Sentpetrski SK, Šišenski SK, SK Amater, Železničarski SK in SK Lovšin. Turnir bo enokrožen, vsak klub pa bo postavil po 8 igralcev. Prireditve bo pod pokroviteljstvom Slov. šahovske zveze, tehnično vodstvo pa bo v rokah znanega amaterja Julija Erkerja. Brzi turnir bo na verandi gostilne »Pri Perlesu« v Prešernovi ul. Razpisana so lepa knjižna darila. Prireditve bo združena z družabnim večerom, na katerem bodo objavili rezultate in razdelili darila. Ker je namen propagandni, se ne bo pobirala nobena vstopnina. Brzi turnir bo zlasti velikega pomena za LSK, ki bo moral v kratkem braniti naslov državnega prvaka in bo na tej prireditvi preizkusil igralce, ki bodo pozneje predstavljali njegovo tekmovalno vrsto. Seveda je LSK favoriti, toda tudi ostali klubi so znatno napredovali, kar je v nemali meri zasluha sistematičnega dela vodstva »Združenih ljubljanskih šah. klubov«.

— Upravni odbor Prirodoslovnega društva najljubneje vabi člane, da se udeležijo izrednega občnega zbora, ki bo v petek 21. t. m. v balkonski dvorani univerze ob 17.45. uri. Edina točka dnevnega reda: Sprememba pravil.

— Registrirane blagajne in knjigovodstvene stroje, Vam strokovno popravi Boris V. Simandi, Ljubljana, Dvorakova ulica 3, telefon 24-07.

ZVOCNI KINO SOŠOLSKI DOM V ŠISKI TELEFON 41-78
Film romantike, ljubezni in muzike
Čarobna igra
V glavni vlogi MARTA EGGERTH predvajamo v nedeljo ob 3., 5., 7. in 9. in v ponedeljek ob pol 9. uri
V dopolnilo: Paramountov zvočni tednik.
SOKOLI! Poseđajte in podprajte Sokolski kino!
Prihodnji sproved: **NJENA LJUBEZEN, NJENA BOL.**

Bufe »Rio« črna express kava 1.50 Din.

Bufe »Rio« zendvici po 1 Din.

Bufe »Rio« izredno dobra vina

Lep spomenik — dar pokojnim
Ogled spomenikov
Golžost interesentov
Stalna razstava — nizke cene
FRANJO KUNOVAR, kamnoseštvo
Tel. 49-09.
Sv. Križ — Ljubljana

KLOBUKE
MOŠKE in DAMSKE

kupite pri meni lahko po svojem okusu, po najnižjih cenah. — Popravila vseh klobukov izvršim takoj od Din 14.— dalje.
Strokovnjaško postrežbo Vam zagotavlja in se priporoča

PAJK, Sv. Petra c. 38.

Keramične žare

za pepel izdeluje po naročilu tvrdka DEKOR v Zgornji Šiški. Oglejte si predmet v cveličarni Herzmannsky v pasaži nebotičnika.

Iz Celja

e— Vaja v obrambi mesta Celja pred napadi iz zraka bo danes popoldne. Opozorjamo prebivalstvo, da točno upošteva zadnje predpise mestnega poglavarstva in predstojništva mestne policije v Celju.

e— Predavanje o proboju solunske fronte. Sokolsko društvo Celje matica bo priredilo v petek 21. t. m. ob 20. v veliki dvorani Narodnega doma predavanje o proboju solunske fronte. Predaval bo generalstabi polkovnik g. Mihajlovič, poveljnik 39. pp. v Celju. Opozorjamo občinstvo že danes na to izredno zanimivo predavanje.

KINO UNIO PREDVAJA:

od 15. do 17. »Rdeče orhideje«
od 18. do 19. »Charlie Chan v cirkusu«
od 20. do 21. »Zlato na ulicah«
od 22. Pomladna parada (Marika).

e— Celjski skladatelj Ciril Pregelj je izdal svojo novo skladbo »Čuvarji Jadrana« za mladinski ali mešan zbor s spremljevanjem klavirja. Skladba se lahko izvaja tudi brez spremljevanja. Skladba je zelo melodiozna, zanosita in učinkovita.

e— Valentin Suprger ž. Znani in ugledni gostilničar in posestnik g. Valentin Suprger na Lopati pri Celju se je pred dnevi težko ponesrečil. Padel je doma po stopnicah in si pretresel mozgane. V petek okrog 14. je zadel a. Suprgerja kap. Ker se je njegovo stanje zvečer poslabšalo, so pozvali okrog 21. celjsko reševalno postajo. Reševalci so prepeljali g. Suprgerja z reševalnim avtomobilom okrog 21.30 v celjsko bolnišnico, vendar pa je g. Suprger že med prevozom izdihnil. Truplo so takoj prepeljali na pokopnik dom. Pogreb bo danes ob 13. iz hiše žalosti na Lopati na okoliško pokopališče. Pokojnik je dosegel 63 let starosti. Bil je odlično naravno in skrben gospodar in vzoren družinski oče. Več let je bil tudi član občinskega odbora bivše celjske okoliške občine. Med prebivalstvom je bil splošno priljubljen in spoštovan. Bodi mu ohranjen časten spomin, težko prizadeti rodbini naše iskreno sožalje!

e— Dve predavanji o solstvu in mladinskem srbstvu v CSR. Celjski pododbor Jugoslov. proforskega društva in sresko učiteljsko društvo JUU v Celju bosta priredila jutri, v ponedeljek, ob 10. popoldne v kinu Metropoli predavanje poučnega filma o sodobnem solstvu in mladinskem srbstvu s tolmačenjem univ. prof. dr. Mihajla Rostoharja iz Brna. Istotam bo v četrtek 27. t. m. ob 16. predaval univ. prof. dr. M. Rostohar »O idejnih osnovah sodobne šolske vzgoje v CSR«. Predavanje je namenjeno profesorjem, učiteljem in staršem ter ga bodo spremljale projekcije. Vstopnine ni.

e— Tenorist Slavko Lukman, ki je nedavno koncertiral z lepim uspehom v Beogradu in na Bledu ob priliki konference Male antante ter je sedaj angažiran pri berlinski Ufi za film »Ljudje brez maske«, v katerem bo pel jugoslovenske pesmi, namerava pred svojimi odhodom v Berlin v kratkem prirediti koncert v Celju.

e— 14-letna deklica je izgnila. Dne 4. t. m. je izgnila s svojega doma na Dobrovi 46 pri Celju 14-letna Kornelija Hermanova. Dekle je visoke postave, ima svetle lase in plave oči, na sebi je imelo dečko in kariran plašč. Kdor bi kaj vedel o deklici, naj to javi orožništvu, policiji ali dekletovemu očetu Francu Hermanu, Dobrova 46, Celje.

e— Zrtev napadalec. Na cesti v Podplatu sta pred dnevi dva moška napadla 24-letnega krojaškega pomočnika Tomislava Pavišiča iz Roganjske Slatine in ga zabodla z nožem v levo roko in levo ramo. Pavišič se zdravi v celjski bolnišnici.

e— Bonobončan dan, ki ga je priredila ženska podružnica Družbe sv. Cirila in Metoda v Celju. Je prinesel 1.653,75 din čistega dohodka. Ta znesek je bil poslan vodstvu CMD v Ljubljani za obmejne šolske in obrambne namene. Vsem darovalcem in darovalkam iskrena hvala!

e— Poskušen vlom. V noči na soboto okrog ene sta poskušala dva moška vlomiti v trgovino g. Antona Brezna v Miklošičevi ulici. Stražnik je enega moškega ki je bil na straži, prepodil, drugega, nekega gluhoznega, pa je aretiral, ko je razbijal s krampom izločeno okno.

e— Dve hudi nesreči. Na cesti pri »Skalni kleti« v Celju je v četrtek okrog 17. neki avtomobilist podrl na tla in povozil 12letnega sina občinskega uslužbenca Franca Boriaka in mu zlomil desno nogo pod kolenom. V rudniku se je v četrtek popoldne ponesrečil 51letni rudar Matevž Vouk od Sv. Magdalene pri St. Pavlu pri Preboldu. Pri delu mu je padel okrog 50 kg težek kamen na desno roko ter mu zlomil prste in zmečkal dlan. Ponesrečenca se zdravi v celjski bolnišnici.

Iz Maribora

e— Odlično uspešno predavanje univ. prof. dr. L. Hauptmanna. V petek 14. t. m. je bilo v polni dvorani Ljudske univerze izredno poučno in strokovnjaško predavanje univ. prof. dr. Lj. Hauptmanna iz Zagreba o razvoju nacionalizma pred vojno in po vojni. V zgodovinsko logičnih obratih je zajel ves evropski razvoj pred vojno in pokazal na vzroke svetovne vojne ter njene posledice v političnem, gospodarskem in socialnem oziru. Dotaknil se je tudi razvoja nedavnih dogodkov. Odlični predavatelj, zgodovinar in znanstvenik je bil za svoja zanimiva izvajanja deležen toplga aplavza. Večer je otvoril v imenu Ljudske univerze prof. B. Stupan, ki je pozdravil predavatelja tudi v imenu številnih njegovih bivših dijakov, ki so se polnoševilno udeležili petkovega predavanja.

Prispelo, moderno krzno. Sem ko — Gosposka 37.

e— Odgodi predavanji. Za danes in jutri je bilo napovedano v Ljudski univerzi predavanje univ. prof. dr. Rostoharja. Obe predavanji sta se morali odgodi. Prihodnje predavanje bo v petek 21. t. m. Predava general Vlad. Belič o temi »Jugosloveni v svetovni vojni«. V kratkem se otvori strokovni tečaj o slovenskem jeziku.

e— Vlomilska smola. V Hočah so udrili vlomilci v mesarijo g. Franca Peska in sicer skozi izločeno okno, ko so odstranili železni drog. Pretaknili so vse kote, ker so se očividno nadejali dobrega plena, pa so našli le 22 klobas.

a— Smrt blage žene. Preminila je blaga gospa, vzorna žena Jerica Soršakova. Njeno dobro, zlato srce je toplo utripalo do drage svojce, pa tudi za druge, ki so se zatekli k njej za pomoč. Njene zemске ostanke bodo danes popoldne ob 10. blagoslovili, nakar jih prepeljejo v Ljubljano. Plemeniti pokojnici časten spomin, žalujkimo naše iskreno sočutje.

a—Gledališki ansambl v sodni dvorani. Pred tujakim sreskim sodiščem je bilo nadaljevanje 5. julija t. l. prekinjene razprave v znani tožbi in protitožbi gledališkega igralca Milana Kosića ter dr. Slavka Tekliča zaradi razžaljenja časti. Za razpravo je bilo v vseh mariborskih krogih veliko zanimanje, zlasti med ljubitelji našega gledališča in gledališkimi ansambli, ki je malodane plemenito prisostvoval razpravi. Zaslusane so bile razne priče, ki so izpovedale, da je dr. Teklič zasebnega tožilca Milana Kosića večkrat žalil z raznimi psovkami. Dr. Teklič k razpravi ni prišel, ampak je sporočil, da je živčno obolen. Razpravo je sodnik dr. Obrtnar preložil na 25. okt. ob 10.30.

a— Nedelja v mariborskem gledališču. Danes popoldne prva letošnja nedeljska popoldanska predstava Finzgarjevega »Divjega lovca«. Znižane cene. Drveni ponovitve Nušičeve komedije »Pokojnik«.

a— Pobreške novice. Na Pobrežju smo dobili svoj kino. V Renceljavi dvorani so pričeli predvajati film. Novi kino bo privlačen predvsem za prebivalstvo Pobrežja in Tezna, pa tudi magdalenskega predmestja, ki ima v mestu precej daleč.

a— Naravnost rekordno je bil založen včerajšnji sobotni trg s krompirjem in zeljem. Krompirja je bilo 40 vozov in 90 vreč. Prodajali so ga kg po 60 para do 1,25, merico po 5 do 6 din. Zelja je bilo 43 vozov po 40 do 50 par. Na perutninskem trgu je bilo silno veliko perutnine, kakor dolgo ne. Piščancev je bilo 886. Prodajali so jih po 20 do 50 din par. Kokoši 152 po 18 do 25, puranov 23 po 30 do 50, rac 22 po 12 do 18, gosi po 30 do 40 din. Na senenem trgu so prodajali sladko seno po 70 do 80, kisló seno po 50, otavo pa po 70 din. Staniarji so pripeljali 33 zaklanih svinj.

a— Jugoslovenska zelena bratovščina v Mariboru. Danes ob 10. popoldne bo v mestni posvetovalnici skupščina Zveze lovskih društev Jugoslavije. Popoldne bo skupen obed, popoldne izlet na Pohorje, drevi banket pri »Orlu«. Ves dan bodo na radvanjskem strelišču vsedržavne propagandne strelske tekme.

a— Kolesa niso nikjer varna. Trgovske mavecnu Antonu Bernardu iz Bresternice so izpred poslopja Trgovske akademije odpeljali kolo znamke »Excelsior«. Ima evid. št. 133.592. Nočnemu čuvaju drž. žel. Josipu Grandušu je izpred neke gostilne na Frankoparovi ulici izgnilo kolo znamke »Iris« evid. št. 22.906. Učenec Otu Severju s Tezna pa so odpeljali izpred poslopja Delavske zbornice kolo znamke »Mundue«.

a— Oproščeni. Mali kazenski senat okrožnega sodišča je obravnaval obtožbo zaradi krivega pričevanja. Zagovarjali so se morali 38-letni delavec Ivan Petinger, 35-letni kovač Franjo Ott, 43-letni oskrbnik Bogomir Adam in 29-letna kovačeva žena Ivana Otiova. Vsi štirje so iz Mute in jih je državni tožilec obtožil, da so v neki civilni razpravi pred sreskim sodiščem v Marebergu 21. marca 1936, po krivem pričali. Razprava je trajala tri ure in pol in so bili vsi štirje obtoženci oproščeni.

a— Obsojen zaradi prekošenja silobrana. Mali kazenski senat je obsodil včeraj popoldne 21-letnega Martina Čeha iz Ločice na 6 mesecev zapora, ker je 6. junija pri Sv. Boženku v Slovenskih goricah ustrelil posestnikovega sina Franca Krambergerja, ki je obležal z prestreljenim trebuhom in kmalu nato izkrmavel. Čeh se je zagovarjal, da je to storil v zaščitu, ker so ga fantje na veselici zasedovali in ga hoteli zaklati.

a— Šahovske novice. Kakor smo že poročali, prireja šahovska sekcija UJZNE šahovsko prvenstvo tekmovanje in so bili rezultati prvega kola naslednji: Sket: Gajder 1:0, Ant.: Lukes sen. 1:0, Skala: Voduš k 1:0. Peče: Reinsberger 1:0, Marvin: Lukes jun. 1:0, Rupar: Mišura remis, dočim se je patrija Kuster: Karlo prekinila. Drugo kolo bo v torek dne 11. oktobra.

Iz življenja na deželi

Iz Škofje Loke

sl— Poslednja pot tragično preminulega posestnika in restavraterja v Reučah ogsp. Antona Jenka je bila najlepši dokaz velike priljubljenosti. Ki jo je užival pokojnik v širokih vrstah. Ni bilo petja, ne govora, a marsikomu se je zasolilo oko, ko so spustili krsto prerano umrlega rojaka v zemljo. Pogreb je bil izredno velik. Uvrstilo se vanj tudi mnogi Škofjeloci. Pred šolo je bila zbrana šolska mladina z upraviteljem Korenčanom, mašo kakor tudi pogrebne molitve pa je opravil duhovni svetnik g. Meršolj. Nosili so v žalnem sprevodu mnogo cvetja in rož.

sl— Slovo dveh vrlih Sokotov. Škofjelosko sokolsko družino je doletela izguba dveh agnilnih bratov. Pretekli teden se je poslovil iz naše srede bivši trgovec usnia na Mestnem trgu g. Janko Potočnik. Br. Potočnik si je pridobil za razmah škofjeloskega Sokola trajnih zaslug. Dolgo vrsto let je bil načelnik, z ljubeznijo je vodil gledališki oder in režiral, do nedavnega je bil tajnik. Kjerkoli je bil, povsod je delal vestno, pridno! Druga vrzel v družbenih vrstah je nastala z odhodom br. Josipa Goriska, ki prevzema ravnateljstvo meščanske šole na Rakeku. Br. Gorisček je bil zvest član Sokola, njegov sodelavec in prosvetar. Pa tudi sicer je rad pomagal, kjerkoli je kazala potreba. Obema odhajajočima bratomo, želimo vsu srečo. Zdravo!

sl— Odlikovanje! Podstarešina škofjeloskega Sokola, učitelj br. Rudolf Horvat je bil na predlog vojnega ministrstva odlikovan z redom sv. Save 5 stopnje. Čestitamoi!

sl— Stanovanjsko vprašanje v Škofji Loki je izredno pereče. Spričo doselitve uradov, ustanovitve sreskega načelstva, prihoda godbe in dotoka ljudi sploh, se pojavlja čedalje bolj pomanjkanje primerne stanovanj. Mnoge družine so prisiljene, da stanujejo v bližnji, pa tudi v daljnji okolici Škofje Loke. Tako imamo zasedena stanovanja notri do Veštra, Trnja, Starega dvora itd. Pomanjkanje stanovanj pa je važno še z drugega vidika. Leto za letom se pojavlja krepkejši dotok gostov in tujcev. In kam z njimi, ako ni stanovanj in tudi ne postelj v takem številu, kakor bi bilo zaželjeno, da bi se moglo vsem povpraševanjem ustrediti. Razen par izjem zasebna gradbena iniativnost ne daje nikakega upanja, da bi se to stanje kaj izboljšalo, čeravno bi bilo nujno potrebno, da dobi Škofja Loka več in mnogo več sodobnih, modernih stanovanjskih prostorov. Tudi to je problem, ki ga bo treba pričeti reševati, ako nečemo ostati vedno tam, kjer smo bili doslej.

sl— Gradbena delavnost je letos v Škofji Loki dokaj živahna. Na mestnem trgu dobiva bivša Sušnikova hiša, kjer bo sedaj prvi loški hotel, docela novo lice. Dvonedstropno stavbo so od vrha do tal predelali in že se kažejo lepi prostori. Hišo predeluje novi lastnik g. Janko Galijot, ki je prispel iz Duplice pri Kamniju. Preurejena stavba bo imela tudi tujske sobe, garaže itd. Na dvorišču bo lepa veranda. Podobno delo opravljajo v Kapucinskem predmestju, kjer prenavlja gostilničar g. Anton Fejkar pravkar kupljeno hišo. Tudi to ogešno stavbo, tik mostu ob Selščici, bodo vse predelali. Večja dela opravljajo tudi pri električni centrali. Manjšo turbino je dobavila Schneiderjeva tvrdka, ostala gradbena dela opravlja podjetje Gradidom iz Ljubljane. Znatno popravila so izvedli tudi pri Koširjevem mlinu v Kapucinskem predmestju. Vodne narave so bile povsem preurejene. Večjo prizidavo je doživela vila gospe Ele Homanove ob cesti v Staro Loko.

Iz Jesenic

— Prometna nesreča. V četrtek zvečer se je pripetila pred ljudsko šolo na Jesenicah prometna nesreča katere žrtev je postal brezposelni delavec Ignac Kristan iz Kovorja pri Kranju. Mož se je močno vinenjal majal po cesti pri železniškem mostu in ovrnil promet. Pred šolo pa se je naenkrat znašel pred osebnim avtom g. Paara, ki ga je odbil, da je Kristan z rano nad levim očesom obležal na tleh. Zaradi hitre ustavitve se je vozilo okrenilo, da je podrl na tla še konja, ki je stal z vozom pri kraju ceste. Poklicani zdravnik je nudi prvo pomoč ponesrečenemu, ki so ga nato odpeljali spat na polje, ker poškodba ni prehuda. Konj ni poškodovan, medtem ko je avto spredaj utišljen.

— Smučarji se pripravljajo. Naši resni smučarji že mislijo na bližnjo zimo. Pred leti zgrajeno smuško skakalnico SK Bratstva, ki je bila zadnja leta precej pozabljena, so pričeli navdušeni smučarji sami preurejati in povečati. Brez načrtov, po lastnih izkušnjah kopljejo, nasipavajo in ravnavajo, da bodo imeli pozimi v neposredni bližini skakalnice za trening. Klubi za preureditve nimajo denarja. Z delom samim hočejo dokazati, da so res sporniki — idealisti, ne pa sporniki gospodje, ki samo pridejo, ko je že vse pripravljeno.

— Zvočni film Radio predvaja danes v nedeljo tudi ob 3. uri pop. in ob 8. uri zvečer velemil »V vrtincu greha« (Olavna priča). V gl. vlogi: Sv. Petrovič in Sibila Schmitz. Med dodatki tudi dva kulturna filma in Paramountov zvočni tehnik. — Sledi »Divji lovec«.

Iz Zagorja

— Opozorilo. Kakor se govori, bo danes po 15. uri demonstracija zračnega napada. Prebivalstvo naj upošteva vsa navodila, ko bo pial zvona naznanil začetek nevarnosti. Ob 15. pa je v Sokolskem domu tudi koncert Trboveljskih slavčkov in je potrebno, da so vsi udeleženci ob pravnem času v domu, da jih ne bi med potjo presenetli napovedani zračni napad in bi tako zamudili večji del zanimivega koncertnega sporeda. Slavčki bodo najprej zapeli rudarsko himno »Mi smo pa od tam doma«, potem pa bo sledil že znani koncertni spored.

— Vse člane Vodnikovih družbe opozorjamo, da je čas za prijave samo še do 26. t. m. Vse stare in nove člane obveščamo, da bo družba tokrat izdala knjigo »Kardardjevič« zaradi 20letnice naše svobodne države. Ze sama ta knjiga je vredna vse članarine v znesku 20 din. Člani in prijatelji družbe, zglasite se te dni pri poverjeniku Juvanu.

— Neumestna kritika v »Delavski politiki. Naša Bratovska skladišnica je razpisala dve pomožni uradniški mesti. Od 7 prosilcev so prišli v poštev trije domačini in sta bila z večino glasov na seji 11. t. m. sprejeta dva. Ker pa je bilo potrebno še potrdilo glavne Bratovske skladišnice, je naš krajevni odbor na svoji seji 14. t. m. predlagal, naj se zahteva za eno mesto dovršene srednješolske študije. Vprašanje je, zakaj se ni to zahtevalo že pri razpisu služb. To vprašanje pa je zdaj rešeno v zadnji številki »Delavske politike«. Iz njenega dopisa je razvidno, da dopisniku ni všeč predlaganec, ker je nacionalnega prepričanja in ker kaže vse znake samostojnosti. V dopisu je bil krivično napaden tudi zastopnik Narodne strokove zveze.

— Velika gasilska vaja zagorskega okrožja je bila v nedeljo popoldne. Ob 15. je bil najhujši požar na rudniškem lesnem skladišču in na pripadajočih poslopjih. Gasilske čete iz Lok, Kandrš in Izlak, prvi dve z motorkami, poslednja z ročno brizgalno, so prihiteli do lesnega skladišča. Napeljava cevi je bila hitro izvedena in je kmalu pričelo brizgati, pač pa je naenkrat prenehal delovati motor pri sesalki vode. To se je večkrat ponovilo. V primeru požara bi lahko bilo to usodno. Tudi preizkušnja vodovodnih hidrantov ni bilo zadovoljliva. Seveda pa se bodo ti nedostatki odpravili. Ker je rudnik nudi gasilecem vsu pomoč, je starešina litjske župe Dolinar izrekel prisrčno zahvalo obratovodji Petruku. Sledila je še vaja vseh čet na dvorišču topliške šole.

Iz Hrastnika

— Nov grob. Umrli je v celjski bolnišnici 55-letni Franc Verdaj, strojnik pri hrastniškem rudniku. Da je bil pokojni zelo priljubljen, je pokazalo veliko število pogrebcev in mnogo vencev. Pokopali so ga v nedeljo na Dragi. Naj v miru počiva!

— Smrtna nesreča. Anton Kranj, 39-letni hlapec iz Sevnice, je služil do pred 14 dnevi na Dolu pri posestniku Klemenu. Pred tednom je prišel obiskat na Dol svoje znance. Zvečer se je podal spat na Klemenov kozolec. Drugo jutro so pa našli Kranjca mrtvega na tleh. Skleparjo, da je Kranjca zadel kap v trenutku, ko je stopal po lestvi na kozolec.

h— Zalna svečanost. V počastitev četrte marsejske obletnice je priredilo hrastniško sokolsko društvo v nedeljo pred Sokolskim domom žalno svečanost. Marsejska plošča na domu je bila dnevno primerno ovita v črno in v državne barve, s sliko blagopokojnega in z napisom: »Čuvajte Jugoslavijo«. Pod ploščo na grajnem prostoru, so na postdstavku gorele že na predvečer in v nedeljo ves dan sveče. Mimoidič so kupovali sveče in jih tiho prižigali. Drugi, posebno sokolska deca, so sret prinašali cvetje in vence. Ob 16., ob uri kraljeve smrti, se je prekinila v domu kino predstava. Pred okrašenno marsejsko ploščo se je zbrala vsa sokolska družina in še mnogo drugega občinstva. Z balkona se je oglašil društveni prosvetar br. inž. Vrbič, ki je prikazal lik in veliko delo Viteškega kralja. Nato je zapel pevski kvintet pod vodstvom br. Čandra in s spremljevanjem harmonija Foersterjevo »Umi! je mož«. Občinstvo se je zgrnilo okrog spominske plošče, in še zvečer so prihajali Hrastničani prižigati lučke. Res lepa je bila počastitev spomina na nesmrtnega kralja.

h— Gasilska četa v Hrastniku v zadnjem času zelo napreduje. Pred kratkim se je ustanovil osek gasilskega naraščaja. Četa teh mladih gasilcev šteje že 12 članov. Pretekli dni so že zbirali sklad za nabavo naraščajskega prapora, katerega nameravajo drugo leto razviti. Naši gasilci so šli letos še korak naprej. Naprosili so TPD, da jim je odstopila poslopje starega rudniškega hleva. Ta hlev so pretekli teden podrli sami gasilci in zvozili še uporabno gradivo, opeko in les v bližino gasilskega doma. Ze prihodnje pomlad nameravajo razširiti dom za kake 3 m in sezidati nov gasilski stolp iz dolbene opeke. Naši vrli gasilski četi čestitamo k lepemu napreduku!

h— Letalski napad bo danes okrog 15.30 in bo trajal kakih 5 minut. Prebivalstvo je dovoljeno opazovanje napada izven glavne (banovinske) ceste, vendar se mora v vsem pokoravati odredbam in navodilom orožništva in reševalnih oddelkov, ki opravljajo redarsko službo.

h— Zvočni kino Sokol predvaja danes film: »Morski roparji«.

h— Redni občni zbor sokolskega društva v Hrastniku bo jutri 17. t. m. ob pol 20. v Sokolskem domu.

Iz Novega mesta

Primarij dr. Milan Ž. Červinka v Novem mestu se je vrnil in ZOPET REDNO ordinira.

Iz Krškega

h— Osebnosti. Te dni je izročil dosedanjí pogodbeni poštar na Vidmu pri Krškem posle novoimenovani postarici. Urad so zato premestili v občinsko hišo, ker je bil doslej v hiši dosedanjega postarja. — Svojo novo službo na Vidmu je nastopil kaplan Ivan Černoga, ki je bil nekaj premešen od Sv. Marjete niže Ptujja. — Starešini okrajnega sodišča v Krškem dr. Vladimirju Želzingerju je bil podaljšan bolniški dopust za nadaljnja dva meseca.

h— Nova uprava Občinske hranilnice v Krškem. Gerentski svet Občinske hranilnice v Krškem je nedavno svoje delo dokončal in se je iz članov občine Krško in Leskovec sestavila nova hranilnična uprava. Vsi, ki jim je napredek zavoda pri srcu, bodo znali ceniti velike zasluge gospe gerenta in njegovoga sosveta, katerega so tvorili priznani strokovnjaki. Vendar novo izvoljena hranilnična uprava do danes še ni prevzela svojih dolžnosti.

h— Smrtonovarno je bil pobit pri nekem vinočelu v Drnovem domači kovač Adolf Podbršček. Po drnovskem sejmju se je pretekli četrtek zbralo mnogo ljudi s štajerskega in iz bližnjih krajev v vinočelu, kjer je prišlo po daljšem prerekanju do pretepa. Hudo poškodovanega 30-letnega Podbrščka so prepeljali v krško bolnišnico. Bajje gre za staro sovraštvo z nekim sovaščanom zaradi odvetniških stroškov, ki jih mora plačevati Podbršček.

h— Dva dni in dve noči zaprt v svinjaku. Z Rakje nam poročajo, da so pri nekem posestniku v Grčeži vasi imeeli zaprtega domačega pastirja 13-letnega Vinka Radiča dva dni in dve noči v svinjaku. Prvo noč je moral ležati na golih mokrih tleh, drugo noč so mu dali le nekoliko slame. Jestl so mu nosili le za največjo silo. To nenavadno kazeno, za katero so se začela zanimati sedaj tudi varnostna oblastva, so naložili pastirčku zato, ker je bajje izmaknil neke srebrne ure z veržico.

Iz Šoštanj

h— Otvoritev lutkovnega gledališča. V nedeljo popoldne je bilo otvorenje lutkovnega gledališča našega Sokolskega društva. Še le pred tremi tedni je učitelj Macarol pričel postavljati oder in ustvarjati lutke, zdaj pa se je naš Sokol že uvrstil med redka slovenska lutkovna gledališča. Naloga novega šoštanjkega odra so gotovo velike, nič manjše tudi ne bo kulturno delo gledališča. Zlasti mladina bo našla pri lutkovnih predstavah mnogo vselega in koristnega. Pred prvo predstavo je v ime društva govoril g. Robinsčak in orisal zgodovino in namen lutkovnega gledališča. Za njim se je predstavil občinstvu z duhovitim govorom sam Gasperček. Igra »Gaverček čarovnik« je v režiji g. Macarola lepo uspelo.

h— Občinska hiša na Vodnikovem trgu prodana. Pred dnevi je končno prešla v privatne roke hiša na Vodnikovem trgu. Na cesti se bo kmalu znašlo 7 družin. Meneja smo, da gospodarstvo stanje občine ni tako slabo, da bi bila upravičena ali prisiljena prodajati svoje nepremičnine. Ze socialni vidiki in stanovanjska kriza v Šoštanju nasprotuje nepremišljenju ukrepu občine. A kaj hočemo, tudi v Šoštanju modrost ni vedno na občini doma.

Iz Ptuj

h— V znamenju alkohola. Zakonca Kranjca iz Strmca, občina Leskovec, sta se pošteno nabrala mošta na trgatvi v Haložah. Ko sta prišla domov sta se začela pripravati, kdo bo nakrmil živino. Mož je v razburjenju odšel k sosedu, žena pa je pridrela za njim ter ga s toplim delom sekire udarila za tlnik, da se

je mož takoj nezavesten zgrudil. Tam je ležal nad eno uro, ko so ga naši sosede in še vedno nezavestnega prepeljali v bolnišnico.

h— Po prepovedani poti je šel na delo. Med posestnikoma Rozmanom in Murkom s Pobrežja že dolgo časa traja spor zaradi potev. V petek zjutraj je šel posestnik Janoz Rozman z doma na delo po poti, ki drži čez travnik posestnika Murka. Tu ga je v vilami napadel posestnikov sin Franc Murko in ga zabodel v hrbet. Vsega krvavečega in hudo poškodovanega so pripeljali Rozmana v bolnišnico.

h— Zvočni kino Ptuj predvaja drevi ob pol 19. in pol 21. film »Osvitak slave«. Pred predstavo Alfa tednik in kulturni film o naši državi.

Iz Murske Sobot

ms— Dubra propaganda. Tujskoprometno društvo v Murski Soboti je založilo in izdalo nove razglednice iz Murske Sobot in veliko število dobro posnetih prekmurških motivov. Razglednice, ki v vsej prostosti in svojevrstnosti prikazujejo svojevrstno lepoto prekmurškega miljeja so potrebne tem bolj, ker je še danes premmogo ljudi v Sloveniji, ki si napačno predstavljajo Prekmurje kot pusto, kaznjensko pokrajino. Nove razglednice so v propagandnem pogledu brez dvoma dobrodošle.

ms— Steklina. Zaradi pojva stekline je v soboški občini uveden najstrožji pasji zapor.

ms— Nov kino. Občina namerava preurediti prostore bivšega grajskega zimskega vrta v moderno kino-dvorano. Potrebna dela so že oddana in verjetno bodo začeli predvajati filme že v teku te zime. Potrebna nove dvorane je utemeljena tudi zaradi kvalitete predvajanih filmov. Želimo, da bi novi kino predvajal filme večje kulturne vrednosti in da bi tako zadovoljil tudi ono občinstvo, ki se ne zadovolji z običajnimi osladnimi nemškimi operetami. Ravnotako bi bilo želeli, da se predvajajo tudi filmi slovenske produkcije in vsebine, kajti do danes v Soboti niso vrtili niti enega češkega filma.

ms— Vlom. Nedavno noč so tatovi vdrli pri zadnjih vratih v prodajalno Bač'e. Posrečilo se jim je razbiti dnevno avtomatično blagajno, iz katere so izmaknili 1.200 din. Zaenkrat še ni ugotovljeno, ali so ukradli tudi predmete iz blagovne zaloge. Vlomilci so bili verjetno neki prodajalci razglednic, ki so dan poprej bili večkrat v prodajalnici in si ogledovali lokal. V teku preiskave se je ugotovilo, da so vlomilci skušali zabrisati sledove za seboj na ta način, da so ovili roke v nogavice, ki so jih ukradli iz zaloge.

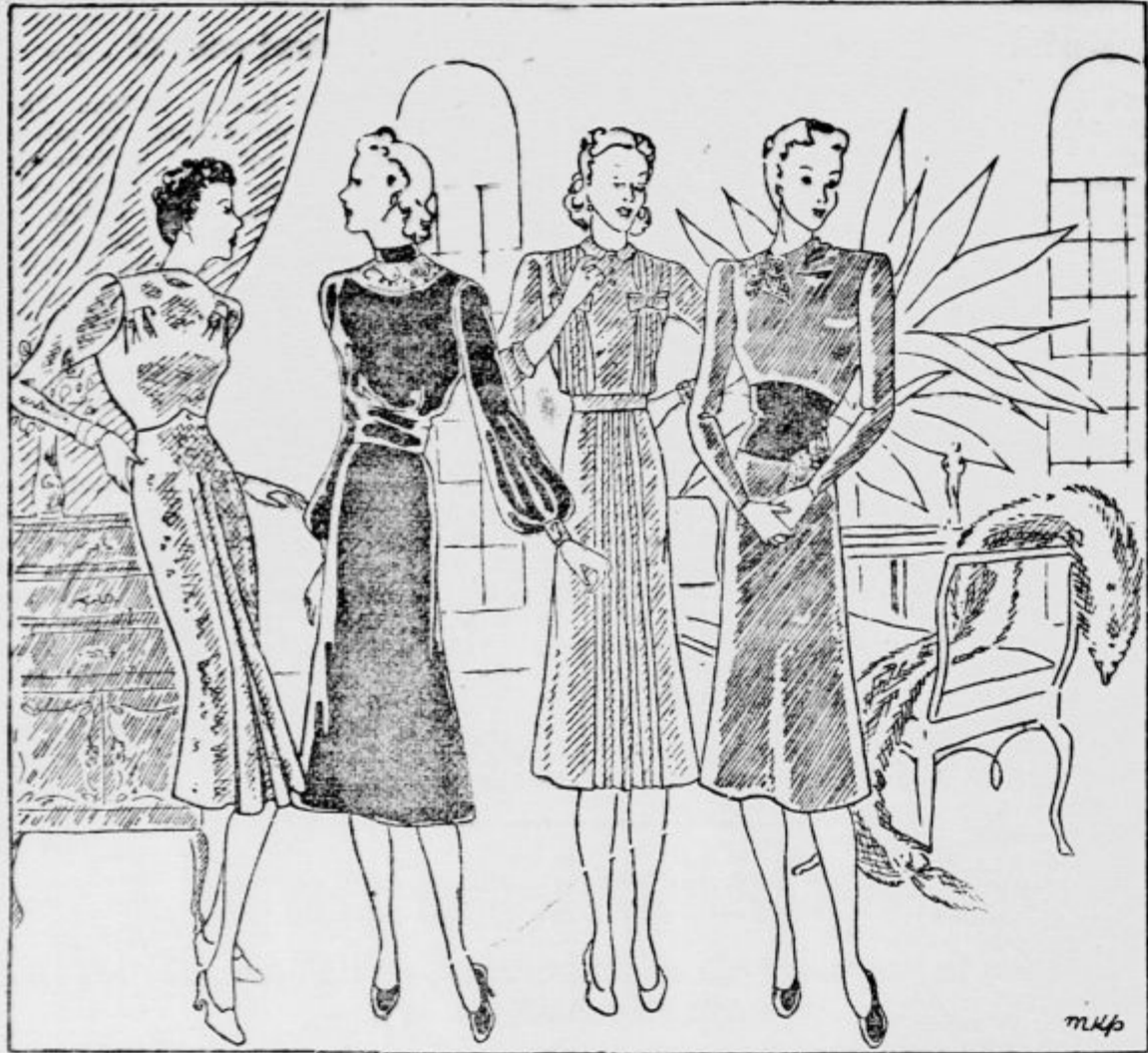
ms— Jakob Zver obsojen. Pred senatom sokolskega okrožnega sodišča je bila razprava proti vlomilcu Jakobu Zveru in njegovi ženi Mariji. Obtožena sta že dolgo strahovala posestnike na Štajerskem z množičnimi vplomi in tatvinami. Zver sam je bil 10-krat kaznovan. Obtožena sta priznala še štiri vleme in sta bila obsojena Jakob na 3 leta robove in izgubo častnih pravic za 5 let, Marija pa na eno leto strogega zapora in izgubo častnih pravic za to dobo.

Smrtna nesreča družinskega očeta

Tik pred pekelsko šolo se je danes popoldne malo pred 9. uro pripetila strašna prometna nesreča, ki je zahtevala življenje očeta 8 nepreskrbljenih otrok. Tovorni avto, naložen z gramozom, je podrl na tla kolezarja Ivana Kneza, ki se je pripeljal z desne strani, da bi krenil na cesto. V trenutku je bila nesreča neizogibna. Ivan Knez je zavozil v zadnje kolo tovrnega avtomobila. Na tleh je obležal z odrgnano glavo ubogi Knez, ki je bil pri priči mrtav.

Ivan Knez je bil star 48 let. Bil je upokojen policijski detektiv. Imel je majhno pokojnino in si je zaradi tega zelo zadovoljno in si bil skrbni za svojo številno družino. Zapuščal je žaljuočo vdovo in 8 nepreskrbljenih otrok. Njegova tragična smrt je zbudila toplo sočutje in globoko pomilovanje težke usode ubogih otročev.

Naša ženska stran

Popoldanska moda

V nasprotju s preprostimi dopoldanskimi oblikami prinašajo vodilni pariški modni saloni v popoldansko modo izredno mnogo profinjnosti tako pri okrasju, kakor v raznolikosti krojev. Tu so dolgi široki plašči, ukrojeni iz lahkih, žametnih tvoriv in okrašeni z originalno prišitimi programi iz astrahana ali bobrovine, novi redingoti pa so razkošno opremljeni z lisicami, s kunksom ali dolgotrakim risom, ki je letos izredno moderen. Se več zanimivega najdemo v kroju in okrasju pri novih popoldanskih oblekah.

To su poglavje zase novi rokavi. Sedaj že lahko ugotovimo, da se je moda zopet vrnila k bogatemu in razširjenemu kroju rokava, dasi ostanejo preprosti rokavi seveda še vedno v veljavi. Zopet so se pojavili obsežni rokavi a »gigotome« (rokavi v obliki šunke), zgoraj bogato nabrani in pod komolcem ozki — natančno takšni, kakor so krasili obleke naših babic! Nadalje so prišli zopet v modo izredno široki, nabrani rokavi, ki so šele ob zapetju stisnjeni z manšeti. Nekaj novega so tudi elegantni kimonasti rokavi, zgoraj silno oblapni, pod komolcem pa tesni. Končno so moderni tudi ozki rokavi, ki se šele spodaj razširijo in prav tako rokavi, ki so ob zapetju ozki, na komolcih pa razširjeni ali nabrani.

Gumbi v novi modi

Izmed vseh krojaških pripomočkov so gumbi še najbolj podvrženi modi. Poleg stalno veljavnih gumbov iz blaga prinaša moda gumbje originalnih oblik in barv, ki vtisnejo obleki svoj poseben pečat. Letos so n. pr. moderni gumbi, ki imajo obliko živalskih glav, kovanih novcev, pravih biserov, demant, cvetic, kovinastih ključkov itd. Seveda vidimo takšne originalne gumbje predvsem na popoldanskih oblekah in kostumih, dočim se pri športnih modelih zadovoljimo z bolj solidnimi lesenimi in usnjenimi gumbi.

Posebno pažljivo posveča moda raznim prepenjavam, ki jako graciozno in raznoliko povdarjajo žensko obliko života. V zvezi s temi nabranimi deli na životu so mnoge nove obleke razširjene tudi na krilo s skupino položnih ali nabranih gub. Sicer pa je zvončasti kroj prav tako v modi, kakor ozka, ravna oblika — vse to, kakor tudi dolžina krila se ravna po postavi in okusu nositeljice.

CENIENE DAME!

Oglejte si našo zalogo

KRZNA L. ROT

LJUBLJANA, Mestni trg 5

Za okrasje pridejo v poštev različni navšivi, zlato in biserno vezenje, čipkasti ovratniki in čipkaste vdelave, nabrani »smok« deli, fini ažurji, male pentlje, bleščica, brokat barvastno kamenje — v tem oziru že zlepa ni bilo tolikšne izbire in fantazije, kakor letos.

Lepa kvalitetna svila doživlja v letošnji popoldanski modi pravo zmagovalstvo, ki ga po lepoti svojih barv in tvoriva tudi za služi. Pred vsemi drugimi upošteva moda delikatni svileni jersey, fino gladko svilo, bleščite satin, svilen žamet in še posebnost letošnje modne produkcije — elegantni moiré.

Iz temnomodrega moiréja je obleka, ki jo vidite na prvem mestu naše skice. Temu »starinskemu« tvorivu najboljšje odgovarja kroj z bogatimi rokavi a »gigot« in s tesno ukrojenim životom, ki se kakor steznika prijemlje pasu. Nad prsi je obleka

lahno drapirana, tudi visoki vratni izrez je drapiran. V krilo so spredaj všite tri globoke gube (1. skica).

Obleka iz črnega svilenega žameta ima široke, nabrane rokave, ki so ob zapetju

Donosnik slovenske žene k slovenski književnosti

Opazanja na razstavi slovenske knjige

Na razstavi slovenske knjige, ki jo je ob 20-letnici Jugoslavije priredilo društvo slovenskih književnikov v dneih od 2—15. oktobra v Trgovskem domu, smo opazili tudi dober del ženskih tvornih sil. V dobi teh kratkih dvajsetih let se je naše življenje v resnici toliko razširilo da so tudi ženske krenile na nova pota. Ne bomo pretiravali, če v vsej skromnosti ugotovimo, da imamo že v vsaki književni panogi strokovnjakinje, ki se temeljito posvečajo svojemu delu, pa smo z njimi premagali stopnjo sicer hvalevrednega in za tedanje dobo gotovo koristnega, toda venemle površnega predvojnega diletantizma. Tako je vsak oddelek razstave vseboval tudi delo naših žen in samo pravično je, če ga na tem mestu omenjamo.

Že v pripravah za razstavo so kot strokovnjakinje sodelovale nekatere naše književnice, med njimi prof. Milena Mohorič-Premru, dr. Marija Boršnik in dr. Silva Trdina. Slednji sta uredili oddelka za bibliofilske izdaje in za rokopiše književnikov.

Takoj v prvem — bibliofilskem oddelku smo opazili nemške prevode Lili Novy: Prešerna in Jugoslovnsko žensko triko ter roman Ilke Vaštetove o Prešernu. V vitrini z rokopisi umrlj pisateljev smo videli krepke poteze Zofke Kvedrovice in Vide Jerajeve. Pogled v glavno razstavno dvorano pa je prepračil obiskovalca o krepkih korakih, s katerimi naše književnice stopajo vstric z naglim razmahom naše originalne in prevodne literature. Obilna je žetev naših pesnic Vide Jerajeve, katere delo je izšlo v redakciji dr. Marje Boršnikove, nadalje M. Elizabete, Mare Lamutove, Dore Grudrove, Makse Samse, morda najznačilnejše naše pesnice iz te dobe, pa Vida Tauberjeve, ki še ni izdala nobene zbirke svojega plodnega pesniškega dela. Tudi v dramatikah so se naše žene pridno udejstvovala: tu srečamo Ružo Lucijo Petelinovo, Pavlo Meliharjevo, Manico Komanovo, M. Elizabete, Marico Gregoričovo in druge. V pripovedništvu, obliki, v kateri so najčeste naše izraza svoji besedi, so na razstavi zavzele naše pisateljice skoraj celo vrsto. Po številu del jim prvači Ilka Vaštetova s štirimi, za njo Marija Kmetova s tremi. Za le v dveh je bila zastopana gotovo najmarkantnejša in najplodovitejša pojava med našimi književnicami, pokojna Zofka Kvedrova Eventuelna bodoča razstava slovenske knjige nam jo bo mogla po zaslugi Belomodre književnice njeni vrednosti pravičnejše predstaviti z izdajo Zofkinega izbranega dela v devetih knjigah v redakciji dr. Marje Boršnikove in Eleonore Kernc. V pripovedništvu so bila razstavljena še dela Ljube Prenner, Mare Husove, Manice Komanove, Marijane Kokalj-Zeljeznice, Mimice Konič in ženski almanah Vide Kraske. Med narodopisnimi zbirkami pa je ležalo delo Elze Lesnikove »Šumi šumi. Drava...«

Povsem umljivo je, da so naše žene posvečale mnogo pozornosti mladinski književnosti in da so v njej z verno sodelovale. V tem oddelku je bilo najti dela Vide Jerajeve, Utve, Ilke Vaštetove, Manice Komanove, Marije Grošljeve, Marije Jezernikove, Anke Nikolčeve, Marije Kmetove, Anice Černejeve in Kristine Hajnerjeve.

V vseh nadaljnjih panogah smo zasledili tudi ženska imena. Med filozofijo univ. doc. dr. Almo Sodnikovo in disertacijo Pije Ga-

stisnjeni z ozkim manšetom, izvezenim z zlato nitjo in barvastim kamenjem. S široko, okroglo progo je na enak način obšit tudi vratni izrez, ki ga zaključuje ozek in pokončen ovratnik iz žameta (2. skica).

Mladostna in ljubeziva je obleka s vstavljenimi, plisiranimi deli. Obleka na naši skici, ki je izdelana iz gladke, motne svile v temnozeleni barvi ima takšen pas iz satina ali žameta v enaki barvi. Prepenjave ob vratnem izrezu so postrani zaključene z izvezenim motivom iz malih, srebrnih biserov. Prav takšen motiv krasijo obleka na nasprotni strani pod pasom (zadnja skica).

Na mnogih novih oblekah vidimo širok pas, ki objema tudi del bokov. Obleka na naši skici, ki je izdelana iz gladke, motne svile v temnozeleni barvi ima takšen pas iz satina ali žameta v enaki barvi. Prepenjave ob vratnem izrezu so postrani zaključene z izvezenim motivom iz malih, srebrnih biserov. Prav takšen motiv krasijo obleka na nasprotni strani pod pasom (zadnja skica).

PLAŠČE, JOFICE, PALETOJE iz KRZNA

ter moderne ovratnike na plašče izdeluje po najnovejši modi

F. Bizjak

Elitna izbira krznarstva
LJUBLJANA,
KONGRESNI TRG

Moderniziranje kuhovine hitro in poceni!

no dala na razpolago zemljišča Univerza v Beogradu je prispevala din 250.000, kraljica Marija jim je polonila din 300.000, kasneje ponovno din 50.000. Ministri in industrijanci so na pobudo ministra g. Stošoviča poklonili domu sto opremljenih postelj, večjo vsoto pa so studentke same zbrale z bloki. Lani in letos so dobile od ministrstva po 50.000 din, od beograjske Mestne občine pa din 10.000. S pomočjo teh subvencij in dohodkov od doma samega odplačujejo studentke dolg, ki je znašal spomladi pri Hipotekarni banki še 300.000 din.

Dom beograjskih visokošolk ima prostora za sto studentk in je vedno docela zaseden. Mesečna oskrbovalnina znaša din 500 — 700, kar je za beograjske prilike izredno malo. Ta vsota pa se bo še znižala, čim bo dom brez dolga, oziroma bo tedaj več studentk dobilo brezplačno hrano in stanovanje. Dom sam ima prekrasno sončno lego, lepo, svetlo učilnico, obednico, sprejemnico, glasbeno sobo, čitalnico, radio, telefon, centralno kurjavo, krasne kopalnice, igrišča itd. in nudi visokoškolskim res vse udobnosti. Edini nedostatek doma je, da ima premalo sob z dvema posteljama, z eno samo pa sploh ne. V dom prihajajo studentke iz vseh mogočih krajev (tudi Slovenke), vseh mogočih narodnosti, ver in prepričanj. V njem se odlično počutijo, kar dokazuje že dejstvo samo, da je dom vedno poln. Vodijo ga studentke same, le uprava je v rokah književnice ge. Mile Dimič, ki so si jo same izbrale. Družabno življenje v Domu je na višku. Prirejajo literarne in debatne večere, žanjanke, predavanja itd. Obenem pa dom tudi preskrbi najpotrebnejšim studentkam instrukcije.

Beograjske studentke si vse to niso priborile z lahkoto, temveč z vztrajnim in trdim delom. Vendarle pa so pri merodajnih činiteljih in pri najširši javnosti naletele s svojimi akcijami na večje razumevanje in na večji odmev kot pri nas. Ko hodi človek z njimi skozi njih svetli dom in poslušaj samozavestno in veselo pripravovanje, pa se spomni na naš dom v Gradšču, mu postane težko. Kaj storiti? Obupati? Ne! Saj tudi kaplja vode počasi izdolbe kamen! Z novimi akcijami bo treba opozoriti čim širše kroge javnosti pa tudi merodajne činitelje na važnost »Doma visokošolk«, kjer bodo naše naše najboljše študentke človeka dostojno zatočišče. One bodo z veseljem, ko dovrše svoj studij, narodu v stokratni meri povrnilo to, kar jim je dal, ko so brez sredstev, z gojo željo po znanju prišle na univerzo.

Nasveti:

Čiščenje oken in ogledal

Pri čiščenju oken in ogledal je potrebno, da z njej najprej odpravimo vse madeže. To dosežemo na ta način, če odrgnemo steklo s flanelo, ki smo jo namočili v kafriinem Spiritu ali pa v Spiritu, v katerem smo raztopili prah kisikovega apna. Dobro se dajo čistiti madeži tudi z odrezkom čebule, s katero odrgnemo steklo in ga potem še izperemo z vodo, pa bodo vsi madeži izginili. Najcenejše je pač čiščenje oken na star in preizkušen način s starihi časopisi. To napravimo tako, da v klopko zmeckan časopisni papir namočimo v vodi in z njim odrgnemo steklo. S čisto čunjo ga potem še osušimo in postalo bo bleščeče čisto. Čiščenje oken pozimi pa je še posebno težavno, ker zaledenijo in zamrznejo. Če hočemo zaledenela okna očistiti, si napravimo raztopino iz toliko soli in galuna v topli vodi, da bo v raztopini moglo plavati jajce (približno eno grgšče na pol litra vode). V to tekočino namakamo čopič ali gobo, s katero umivamo okno. Led se bo takoj stalil, namočena mesta pa moramo takoj obrisati in doobra posušiti.

Kako je z domovi visokošolk?

Vsako leto znova, predvsem v pričetku šolskega leta, postane pereče vprašanje »Doma visokošolk«. V petih letih svojega obstoja se tako rekoč ni premaknilo z mrtve točke. Vzroki tega životarjenja so jasni. Tako javnost kot merodajni činitelji se niso zavedali in se ne zavedajo dovolj, kako velikega pomena je, ne le za visokošolke, temveč tudi za narod dom visokošolk, v katerem najdejo zatočišče najboljše študentke. Ne zavedajo se, da le zdrava in izobražena žena more dati narodu ono, kar mu je dolžna dati, in da je nujno tudi v zdravju žene rast, zdravje in bodočnost slehernega naroda. Ali zmore lačen ali po lakoti oslabljen človek dati narodu ono, kar mu je pripravljen dati in kar mu je tudi dolžan dati?

Vse drugačne uspehe so s svojo akcijo za postavitev doma visokošolk dosegle beograjske študentke, ki so si z večletnim neumornim delom postavile prekrasno dom, eno najlepših palač v ulici Kraljice Marije. Dograjen je bil pred leti in je stal milijon in pol Beograjska občina jim je brezplačno

Letovičarji

Položil je grčasto drvo na klado, prijel za sekuro z dolgim topriščem in zamahnil po kladi z vso močjo. Nekaj je odletelo brez plot, šipa je zaženketala in v trenutku se je zdrobilo steklo na kosčke.

Prizdignil je klobuk in se popraskal po sencih.

»Sakra — « Je dejal, ne da bi izgovoril besedo do kraja.

Nato pa se je odprlo okence in skosenj je pokukal obraz mladega dekleta. Dekle se je ozrlo naokrog in ko je videlo zalega fanta pri kladi, ni dejalo nič, samo rahel nasmešek ji je šinil čez obraz.

»Nesreča«, se je opravičil nerodni sekač. »Kos polena je odletel proti vašemu oknu in razbil šipo.«

Potem je odložil sekuro in napravil nekaj korakov, da bi se opravičil za nehoteno dejanje. Krčmar je baš stal na pragu in je vlagal prazne steklenice od piva v zaboj. Ko sta se pozdravila, je vprašal:

»Kakšnega pa naj vam prinesem? Svetlega ali temnega?«

»Zaenkrat nobenega«, je odvrnil letovičar. Ne prihajam zaradi pijače, temveč zato, da se opravičim. Sekal sem polena na dvorišču, pa se je odcepila iver in priletela v šipo vašega okna. Steklo se je zdrobilo. Vaša letovičarka pa je že pokonci, zato prosim, če smem sneti okno, da se izmenja steklo.«

»Tako, tako?«, je menil krčmar. Letovičar ni čakal nadaljnjih njegovih besed, marveč je kar pohitel po stoncih in je potrkal na vrata sobe, kjer je stanovala leto-

vičarka. Odprla mu je vrata, pa se je začel pomenek z vprašanjem:

»Ali sem vas hudo prestrašil? Upam, da vas vsaj nisem zadel?«

»K sreči me niste«, je dobil v odgovor medtem, ko se je letovičarka napravljala, da odide iz sobe. »Ampak prestrašila sem se prav pošteno!«

Nato je oblekla plašč, vtaknila roke v žep in se zazrla z radostjo v letovičarjev obraz. Ta je začel pobirati drobce stekla po tleh, nato je smel okno in ga vzel pod pazduho, da odide z njim v trgovino po šipo.

Preden sta se razšla, je vprašala letovičarka:

»Oprostite, ali vam je ta kraj dobro znan?«

»Seveda mi je znan! Je odvrnil letovičar. »Prihajam semkaj že več let!«

»Potem vas prosim, če mi morete povedati za kakšen prijeten izlet v okolico. Krčmar mi je nekaj priporočil, pa se mi ne zdi nič posebnega.«

Letovičar je za trenutek pomislil. Potem je vprašal:

»Ali poznate tisti hrib tam gori? Tam stoji grad z lepim razglednim stolpom.«

»Kako daleč je tja.« je vprašala letovičarka.

sama? Nu, morda veste za koga, ki bi me spremlil?«

Letovičar je skomignil z rameni. Dejal je:

»Vem za nekoga, samo ne vem, če boste hoteli iti z njim.«

»In kdo bi bil to?« je vprašala ona.

»Če nimate nič proti temu — jaz v lastni osebi...«

Videl je, kako so se ji zaiskrile oči.

»Dobro«, je rekla. »Pristajam in sprejem vašo družbo. Kdaj lahko odrineva?«

»Če vam je všeč — čez pol ure.«

Nato je odšla letovičarka v krčmo in po zajtrku je dejala krčmarju:

»Ali veste, kaj se je zgodilo z mojim oknom?«

»Vem«, je dejal krčmar. »Gospod, ki je bil prej z vami, je razbil steklo v oknu. Nu, saj bo poravnal škodo... Prijeten človek! Je pripomnil. »Po poklicu inženjer.«

»Veste kaj?« je nadaljevala letovičarka. »Prosila sem ga, naj me spremlja na hrib z razglednim stolpom na gradu.«

»Niste mogli izbrati boljšega vodnika«, je dejal krčmar. »Že več let preživlja počitnice v našem kraju in vsi ga imamo radi.«

svileno spodnjo obleko, nje oče pa ima tvornico. Imela bo denarja kakor toče!«

Trije tedni so minili. Inženjer je izpuil iglo iz borovca in jo je prežvečil. Grenki okus mu je prijal.

»Nu, kako to diši?« je vprašala letovičarka.

»Izvolite pokusiti!« je ponudil inženjer. Ampak letovičarka se je zdržnila: ugle-dala je v čopku igel pajka in je udarila inženjerja rahlo po roki.

»Mogoče bi rajši postrvico?« je vprašal inženjer. Ko sta šla mimo travniškega jarka, po katerem je žuborel potok, se je inženjer sklonil, zavil rahlo rokave, segel oprezno v vodo in zagrabil s skrčenimi prsti.

»Jo že imamo!« je veselo vzkliknil. Izvolite, če vam drago!«

Letovičarka se ni mogla dovolj načuditi. Riba se je bodro zvijala v inženjerjevi roki, otepala se je in otrčevala vodne kapljice, da je prišlo naokrog. Ona pa si ni mogla kaj, da se ni približala ribi ter jo poljubila na beli trebušček z besedo:

»Zivalca!...«

Inženjer se je nasmel od srca tej sočutni neposrednosti in se je muzal, ko si je letovičarka obrisala ustnice. Potem je vrzel postrv zopet v vodo in rekel:

»Zdaj je zopet svobodna. Plaval bo in pripravoval vsem ribam svojega rodu, kakšno srečanje je doživel z mlado letovičarko v teh krajih.«

Odrinila sta naprej. Pot se je vzpenjala strmo navzgor, sonce pa se je pomikalo proti zatonu. Lagode so se ponujale vso pot, letovičarka jih je urgala in zobala z veliko slastjo. V tavi so pošumovale vo-

čne sapice. Letovičarka se je zalotela v pajčevino in nehotje je izustila:

»Če srečaš pajka zvečer...«

Z inženjerjem sta prišla do kočje z odprtimi vrati. V kočji ni bilo ničesar razen sena.

»Ali se bova tukaj ustavila?« je vprašala ona. »Rada bi si ugasila žejno.«

Inženjer si ni dal dvakrat reči. Stekel je k potoku po vodo. Pristavila sta posodo s čajem, nato sta vzel prigrizek in jedla. Ko sta končala, je dejala:

»Škoda, da morava že domov. Tako lep je večer v planinah!«

»Saj naju nihče ne sili.« je menil inženjer. »Lahko ostanova tu in ponočiva na soncu.«

»Krasno«, je dejala ona. »Jutri odpotujem, naj bo za slovo.«

Dolgo sta sedela ob ognju. On je kadil iz pipice, ona pa je alonala s hrbtom opta na leseno steno in opazovala, kako se nisa noč. Nekje je sverpil nočni ptič. Potem se je zganil veter in zopet je glasno zažuborel goraki potok. S sklenjenimi rokami, ki so objemale kolena, je strmel v planinski mraz. Naposled je rekla:

»Zdaj pa bo čas, da grem k počitku. Lahko noče!«

Odpravil ji je in mirno pokadil svojo pipico do kraja. Potem je sklenil pet sobi, da odide v drugi kot na seno in se vije spet. A ko je zaprl vrata, si ni mogel kaj, da se bi vprašal:

»Ali že spij?«

»Ne spim.« je odvrnila letovičarka.

»Ne morem...«

Tako je letovičarka postala inženjerjeva žena.

Kako bo 1.2000. po Kr. r.

Utopist - ali realist? - gleda v bodočnost in napoveduje stvari, ki se nam o njih niti ne sanja...

V »Evening Dispatch« čitamo zaključke ankete, ki jo je bil razpisal menovani list letos poleti. Prosil je tehnike, inženjere in znanstvenike, naj odgovorijo na vprašanje, kakšno bo človeško življenje čez dva in šestdeset let.

Odgovori, ki jih je prejel, so, milo reče, preoptimi, da bi se mogli uresničiti! Nekaj vprašanev je n. pr. odgovorilo: Kar se tiče sedanjih človeških bivališč sem prepričan, da bodo hiše v današnjem pomenu besede do 1.2000. popolnoma izginile. Hiše v današnji obliki niso nič drugega kakor

grad. Vrata se bodo odpirala sama od sebe, »električno oko« bo fotografiralo vsakogar, ki bo stopil v prostor,

»robot« bo serviral zajtrk, kosilo in večerjo,

čaj ali kavo. Robot nas bo tudi budil namesto budilke in bo čuval stanovanje v predstobi. Kopalnica bo svojevrstna naprava. Ne bo treba imeti ne kadi ne prhe. Stanovalec bo pritisnil na gumb in iz odprtine bo zašumel st. snjen zrak ter desetodstotno razredčena milnica. Stisnjen zrak in milnica bosta avtomatično očistila človeka, nato bo nov pritisk na gumb odprl pot toplemu zraku, ki bo zastrujil iz aparata ter osušil človeka.

Kuhinja bo laboratorij.

Z električnimi sondami bodo gospodinje preizkušale zrelost sadja in zelenjave. Z električnimi napravami bodo tudi merile mleko, preizkušale jajca, olje in vino. Električne peči bodo peklo naše jedi, kuhar pa se bo samo sprehal po kuhinji in bo pritiskal na gumbe. Prijemanje loncev z rokami ne bo več potrebno.

Staromodno telefoniranje se bo umeknilo

moderna televizija.

Obiski in pogajanja bodo odveč. Predavanja bomo poslušali in predavatelja videli, ne da bi se odpravili iz hiše. Radio se bo silno razvil. Vsak človek bo lahko opazoval procese na zemeljski krogli na tak način, da se bo videl sredi vrveža v velemestih ali med ljudskimi množicami. Noč bo izginila, avtomobilskih nezgod ne

bo več, tudi lakote ne bodo ljudje poznali. Avto bo brzeli

s hitrostjo 250 km na uro.

Motorje bo pogajala elektrika in bodo tekli tako tiho, da bo slišati brenčajočo muho. Ceste bodo ponoči svetle kakor ob belem dnevu. Razsvetljevali jih bodo s kemično maso ujetih sončnih žarkov. Po zraku bodo letale rakete. Raketa ladja na progi London—Melbourne bo n. pr. vozila v višini 25 tisoč m nad zemljo in bo napravila pot od enega kraja do drugega v desetih urah. Potniki v raketi bodo lahko brezskrbno spali, prav tako tudi pilot, kajti raketo bo vodil radio.

Zivljenjska doba človeka se bo podaljšala do skrajnih mej. Med občani

ne bo več nalezljivih boleznih. Bolnišnice bodo odpravili, blaznice podrli. O tifusu, raku in jetiki bo pričala samo še zgodovina medicine. Kirurgija bo dosegla čudovite uspehe. Presejala bo pljuča in želodec. Kdor bo imel dovolj sredstev, si bo lahko kupil oboje. . .

V produkciji živilske industrije bo nastopila nova doba. Na zemlji ne bodo imeli klavne živine. Zato pa bodo

v laboratorijih gojili meso.

Iz koščka mesa bodo pridelali celo goro tega živila in s to humano metodo bo ustrezno ljudem in živalim.

Gladovanja ne bo več. Kemiki bodo odkrili metode, posredstvom katerih bo mogoče pridobivati iz celuloze tropske vegetacije snovi, ki bodo nadomeščale zrnje, sladak in zelenjavo.

Tako bo na zemlji 1.2000. škoda, da ne bomo tega časa doživeli tudi mi!

Kaj mora vedeti vsaka ženska pred poroko?

Kuharski recepti namesto zakonskih skrivnosti . . .

Na marseškem sodišču se je nedavno zaključila vesela obravnava proti knjigarju d'Hullieru, lastniku starega renomiranega podjetja, ki je zašlo v plačilne težave in bi bilo moralo likvidirati, da ni prišlo vmes čudno naključje.

Preden je napovedal konkurz, je dal d'Hullier še enkrat pregledati vso zalogo starih knjig. Na zaprašenih policah so tedaj iztaknili knjigo z vabljivim naslovom: »Kaj mora vedeti mlada ženska pred poroko?« Knjigarju se je zdel ta naslov imeniten, saj je obetel zanimanje med ženskami. Sestavil je besedilo za insert in je objavil oglas v vseh večjih listih. Uspeh je presegal vsako pričakovanje. Naročila so deževala, bilo jih je toliko, da je moral d'Hullier povečati ekspedicijsko osebje, kmalu nato pa je moral privediti še ponatis knjige. V insertih je bil seveda zelo previden: dal je natisniti, da se knjiga zaradi diskrecije dostavi samo tistim, ki pošljejo po pošti nakaznico na strej 18 frankov gotovine.

Ženske so stikale glave in vsaka je hitela naročiti knjigo, ki je s svojim naslovom obetala kdo ve kakšno vsebino. Vsaka je namreč bila preverjena, da govori knjiga o zakonu in njegovih skrivnostih. In medtem ko je knjigarna razposlala vsak teden preko 2000 izvodov svoje knjige, se je med naročnicami že jelo pojavljati nezadovoljstvo. Vsaka, ki je poslala 18 frankov, se je čutila silno prizadeto, ko je videla, da je knjigarna poslala v hišo knjigo z narocenim naslovom, toda z vsebino, ki je niti od daleč ni pričakovala. Knjiga je namreč vsebovala recepte in nasvete za kuhinjo. . .

Ko so se tožiteljice znašle pred sodnikom, češ da se čutijo prizadete zaradi vsebine knjige, jih je sodnik zavrnil: »Oprostite, nihče ne more očitati g. d'Hullieru, da vas je prevaril. Mar ni imel prav, ko je menil, da mora vsaka ženska vedeti nekaj o kuhi? Znanje je vrste je nujno potrebno vsaki mladi ženi in dekletu. Zato bi bila morala vsaka naročnica zahtevati knjigo najprej na ogled. Zdi se pa, da je hotela vsaka izmed tožiteljic iz knjige izvedeti nekaj povsem drugega, kakor kuharske recepte. . .«

Poplačani dolgovi

Wallace je zapustil ob svoji smrti kup dolgov, dediči pa so zdaj že milijonarji

Ko je umrl znani angleški pisatelj kriminalnih romanov Edgar Wallace, ni nihče pričakoval, da bosta njegova dva sinova Bryan in Michael ter njegova hči Patricia sprejeli očetovo dediščino. Wallace je namreč zapustil milijonske dolge, kajti v delanju dolgov je bil prav tako spreten in produktiven kakor v pisanju svojih detektivskih romanov.

To je bila torej senzacija za angleško javnost: milijoni dolgov — dediči pa sprejemajo zapuščino. Morda bi bili otroci ukrenili drugače, da jih ni oče pred svojo smrtjo poklical k sebi in jih prosil, naj nadaljujejo njegov posel, ki je obstojal ne

le v pisanju, ampak tudi v razpečavanju knjig. Rekel je, da ne bodo s prodajo njegovih romanov samo poravnali dolgove, ampak bodo nekega dne celo postali milijonarji. . .

To neverjetno poročanstvo se je zdaj uresničilo. V treh letih po očetovi smrti so dediči plačali vse dolge, osnovali so v Londonu družbo Edgar Wallace Ltd in danes so lastniki milijonskega premoženja. Wallaceovi romani še vedno vlečejo, poleg tega prejema dediči nagrade za filmanje očetovih snovi in tudi tanižeme za slušne igre, prirejene po kriminalnih romanih.

Pisatelj sin Bryan je še celo dalje in je nasledil očeta v pisanju detektivskih zgodb. Raznašajo se pa glasovi, da si je Edgar Wallace izmišljal samo ideje za svoje zgodbe, dočim jih je obdelaval štab najetih pisateljev z njegovim sinom na čelu. V nasprotju s tem izjavlja Bryan Wallace, da je njegov pokojni oče sam napisal svoja dela. Bil je zelo marljiv delavec, marsikateri roman je izgotovil v dobrem mesecu dni. Pisal je lahko in gladko, rokopolna ni nikoli popravilja za seboj. Gigantsko delo pa je mogel obvladati samo s pomočjo diktafona. Govoril je zgodbo v mikrofon, plošča je sprejela govor in ga je potem reproducirala. Rokopis reprodukcije pa je šel takoj v tisk.

Diktafon Edgardja Wallacea hranijo pisateljevi otroci kot najdražji spomin na svojega očeta. Več muzejev je prošlo Wallacejeve dedišče, naj bi jim odstopili to napravo, toda sinova in hči nečesto privoliti v to. Pravijo, da bodo o stvari šele razmišljali, dokončni sklep pa storili šele za primer, da ne bi ostal nihče od njih pri življenju.

ZA HLADNO JESEN — TOPLEJŠA OBLAČILA!

Oglejte si novo zalogo jesenskega in zimskega blaga za obleke, površnike, suknje itd. pri tvrdki

DRAGO SCHWAB

Ljubljana — Aleksandrova cesta št. 7. Izgotovljena oblačila vedno na zalogi. Lastni izdelki! Lasten modni salon!

A NEK DOTE

Nekoč je v družbi mladenič vprašal Lessinga, kakšna je prav za prav razlika med komedijo, dramo in tragedijo. Lessing je odgovoril:

»Dejstvo, da tega ne veste, je zame komedija, za družbo drama, za vas pa tragedija!«

Henry Ford je videl nekoč rezbarja, ki je izdeloval stole. Vsak stol pa je bil drugače izdelan in je veljal pet dolarjev.

Ford je mislil, da bo izkazal siromaku kdo ve kakšno uslugo, če mu pove, da kani pri njem naročiti tucat rezjanih stolov. Misli si je pač, da bo cena za stole nižja, največ po tri dolarje za stol. Toda bridko se je prevaril, ko je to povedal rezbarju. Možakar je dokazal, da gleda na ta problem s popolnoma drugačnega vidika kakor izdelovalec avtomobilov. Dejal je namreč: »Če napravim dvanajst stolov natančno po istem modelu, se moram pri delu silno dolgočasiti. In to je ravno tisto, kar me silni, da prodajam stole istega modela prav tako po pet dolarjev kos.

VS AK DAN ENA

Ona: »Sivlila je dejala, da mi ne napravijo nobene obleke več, dokler ne plačam starega računa.«

On: »Postal bom življi takoj zahvalno glasnik!«

Za dvajset let mu je podaljšal življenje

Angležu Williamu Georgeru Snowdenu iz Bromeswella je pred več nego dvajsetimi leti rešil in podaljšal življenje neki vojni zdravnik.

Snowdenu je bilo štiri in dvajset let, ko je dobil na bojišču kroglo v glavo. Pobrali so ga ranjenega na fronti in samo spretnosti nekega kirurga gre hvala, da je ostal pri življenju. Zdravnik je prebil ranjencu lobanjo in je žrtvoval kos svoje lastne kože, da je zašil nastalo odprtino.

Po premirju se je vrnil Snowden domov in je dobil službo vrtnarja. Mesto, kjer mu je krogla prebila kost, pa je bilo zelo občutljivo. Nedavno je vrtnar sedel v avtomobilu, da bi se odpeljal po poslovnih potih. Na nekem ovinku se je vozilo zamajalo in Snowden, ki je sedel v kotu, je udaril z glavo ob šipo. Mesto, ki ga je pokrivala koža iz svetovne vojne, je počilo in Snowden je umrl. Vendar mu je zdravniška spretnost za dvajset let podaljšala življenje.

GOSPODINJE, POMNITE!

Zivila morate hraniti v suhem, hladnem in zračnem prostoru.

Mleko naj bo po možnosti v zaprti posodi iz lončevine.

Sir je treba dobro pokriti, najbolje s steklenim klobukom.

Maslo in mast hranj v temni posodi, po možnosti v loncu iz gline.

ZA SMEH IN KRATEK ČAS

Nekemu igralcu je vodstvo gledališča prepovedalo improvizirati na odru. Igralec se je moral ukazu ukloniti. Ko pa sta prišla za njim na oder konja, ki sta nastopila z njim v igri sta napravila nekaj konjskega. Občinstvo je bilo v veliki zadregi, improvizator pa je porabil priliko in rekel: »Prijateljčka ali ne vesta, da je direktcija strogo zabranila vsako improvizacijo?«

NI VEDNO

krivo perilo, če se prekmalu raztrga. Uporabljajte za pranje odlično

Hubertus

milo in Vaše perilo bo delj casa ostalo celo!

Jetniki ledne puščave

Petnajst geometrov ameriške vlade bi bilo umrlo od lakote, da jih ni rešil pogumen letalec

Kanada se spominja v teh dneh srečne rešitve članov odprave, ki je ušla smrti ravno pred letom dni.

V severne kraje Labradorja je odpotovalo po nalogu vlade petnajst zemljemercev. Geometri so odrinili na pot 25. avgusta 1937. Vodila sta jih inženr J. H. Lucas in dr. Leo Durnier. Odprava je bila preskrbljena z živili za tri mesece. Z vlado je bilo dogovorjeno, da pride v taborišče zemljemercev dva meseca po odhodu letala, ki jim bo prineslo za tri mesece živil. Geometri in njih sodelavci so bili namreč 150 km oddaljeni od najbližje človeške nasebine.

Pilot, ki je imel primesti ekspedicijski živila, se je pojavil nad taboriščem natančno po treh mesecih, v svojo grozo pa je ugotovil, da je pristanek na ledu izključen. Zato je začel iskati primernejšega mesta. Takšen kraj je iskal tako dolgo, da je na poslednjem izgubil taborišče izpred oči. V zadregi, kaj naj stori, je vrgel živila s padalom na rob nekega jezera, ki sploh ni vrisano v noben zemljevid. Čeprav je bil tisti kraj samo nekaj milj oddaljen od taborišča, ga člani odprave niso mogli odkriti. Ekspedicijsko je obvestil o odvrenjenih živilih z listkom, ki ga je vrgel v bližini taborišča na zemljo.

Odprava je takoj poslala tri moške iz svoje srede, da bi poiskali vreče z živili in jih

prinesli v taborišče. A prav sedaj se je začela tragedija.

Kljub velikemu trudu niso mogli moške najti živih, kajti jezer je na Labradorju toliko, da jim nihče ne ve pozicije ne imena. Trije tedni iskanja so bili zaman, čeprav so preskalski robove vsah jezer.

In zdaj se je začelo najhuje. Zapadel je sneg, tako da je postal položaj ekspedicijske z vsakim dnevom brezupnejši. Zemljemerci so spoznali zaostren položaj, ki je bil tem slabši, ker so oblast' bile prepričane, da je odprava vsaj še za tri mesece preskrbljena z živili. In slednjic ni preostalo geometrom nč drugega, kakor da so se lotili lova na zajce. Toda usoda je uredila stvari tako, da se v predelih Labradorja nahaja prav malo zajcev. Vlovlili so sicer nekaj dolgouhcev in od teh živali je živele petnajst mož šest in trideset dni. Po tretku tega časa so bili geometri tako izčrpani, da se niso mogli baviti niti z lovom. Njih moči so šle h kraju. . . V taborišču so bili preskrbljeni samo še z vodo.

V tem položaju so začeli kuhati usnje svojih čevljev, juho pa so varili iz drevesne skorje, ki so jo bili vzeli s seboj, ko so odrinili na pot. Da bi utešili glad, so jedli celo časopisni papir po koščkih. Iz podgan, ki so jih vlovili v taborišču, so si skuhalih nekakšno čorbo. Imeli so neprestano smrt

Postani in ostani član Vodnikove družbe!

Kaj razstavljajo v Londonu

V Londonu imajo zdaj razstavo kmetijstva in živinoreje. Američani so poslali na to razstavo najboljšo kravo-mlekarico iz Jerseyja. Dekla je prišla s kravo tudi iz Amerike

pred očmi in če bi bili dovolj kreplji, bi gotovo začeli pobijati eden drugega, da bi si utešili lakoto. Smola je bila vrhu tega še ta, da niso imeli s seboj radio postaje, s katero bi lahko zvali na pomoč.

Ker ni bilo o ekspedicijski duha ne sluha, so postali v Ameriki pozorni na to. V Quebecu je začelo vlado skrbeti, kaj je z odpravo geometrov.

Mlad vojaški letalec, poročnik Spradborrow se je tedaj ponudil, da pomaga razjasniti mučno zadevo. Odpravil se je s svojim letalom na poizvedovanje. Ko je startal, je naložil tudi nekaj živil. Ure in ure je letal križem in krazem nad Labradorjem ter iskal taborišče. Tudi njemu se je zdelo, ga je nemogoče pristani v tej deželi. Ko pa je z daljnogledom opazil slabotne človeške postave, bolj podobne sencam kakor ljudem, ga je to tako presunilo, da je sklenil pristani za vsako ceno na ledu.

Kar se je na prvi pogled videlo nemogoče, se je posrečilo. V bližini taborišča med dvema zaledenelima rekama se je letalec spustil na zemljo. Površen pogled mu je pojasnil položaj. Geometri in njih pomočnike je moral pitati z žlico, tako so bili oslabil od dolgega stradanja. Od petnajstih mož ni bil aiti eden toliko pri močeh, da bi mogli sam zajemati hrano! Nikogar ni mogel pregovoriti, da bi jedel!

Pustil je torej živila na mestu in je naložil dva člana odprave, ki sta se mu videla najbolj izčrpana. Odtel je naravnost v mesto in se takoj vrnil po ostale. Tako je pogumni letalec s svojo požrtvovalnostjo rešil petnajst ljudi, ki bi bili sicer od lakote poginili daleč od domačega kraja in usmiljenih ara.

85 tisoč razvedenih zakonov

Londonški advokat Adrian Short je svojim prijateljem sporočil prav zanimive številke iz svoje prakse. V roku svojega pet in dvajsetletnega odvetnikovanja je moral obravnavati nič manj ko 85 tisoč ločitvenih primerov. Od tega odpade na zadnjih deset let 16 tisoč ločitvenih postopkov. Short je obhajal pred dnevi trideseto obletnico svojega zakona ter je ob tej priliki izjavil, da je po njegovi sodbi največja napaka zakonskega življenja — sebičnost enega izmed obeh partnerjev v zakonu.

Velik zaklad v zakopanem vrču

V rumunskem komitatu Bihor so odkrili delavca pri kopanju ceste v zemlji vrč, do roba napolnjen z zlatniki in srebrniki. Najčebe niso prijavi oblasti, temveč so si urno napolnili žepa z novci in zapustili delo. Ko se je razvedelo, kaj so našli, je prispelo na kraj najhbe orožništvo. Ki je še vedno utegnulo rešiti nekaj novcev. Ta denar predstavlja za dva milijona lejev vrednosti.

Zaklad je moral ležati v zemlji kakšnih 350 let, kajti novci imajo podobo vojvoda Burgundskega ter izvirajo povečini iz l. 1526. Oblasti so pobežlim delavcem obljubile nagrado, če jim vrnejo odnešene novce, ki imajo tudi veliko numizmatično vrednost.

Če še ne veš, zdaj izveš

da upceablja na z mlji komaj tretjina prebivalstva villice pri jedi. Druga tretjina ljudi je s paličicami, ostanek pa še vedno z golimi rokami;

da živi na Angleskem nad 20 tisoč otrok imovitih staršev v hotelih, kjer žive od rojstva do začetka šolanja;

da ima v Siriji skoro vsaka hiša ovoco, ki je tam domača žival kakor pri nas pes ali mačka;

da je krastača stvar, ki jo do nerazumljivosti oblačuje mač navade;

da imajo v palači gvaliorskega maharadže majhno električno železnico iz čistega srebra. Železnica teče med obedom okoli mize in dovažta gostom vino, dišave in sadje. Da se železnica ustavi, zadostuje, če se gost dotakne katerega koli vozička, s katerega vzame posodo. V trenutku, ko je posodi nazaj, nadaljuje vlakec avtomatično svojo pot.

Povedal bo, kako je bilo . . .

Vojta Beneš, brat odstopivšega prezidenta ČSR je odpotoval te dni v Ameriko, kjer bo svojim rojakom in njih slovanskim bratom pojasnil, kako je prišlo do odkritve mej čel države

JUTROVA POSVETOVALNICA

Davčna

E. F. v. M. — V svojem podjetju zaposlujete osebe z mesečno in osebno s tedensko plačo. Kdaj morate v prvem in drugem primeru odplačati uslužbenški davek? Katere dohodke se smatrajo za povnjlajoče se dohodke? — Vsi trajni dohodki, ki se pojavljajo v istem časovnem razdobju se smatrajo za en davčni predmet in se obdavčujejo skupno po celotnem mesečnem ali tedenskem dohodku. V okviru istega razdobja je od takšnih dohodkov tudi plačevati uslužbenški davek. Pod vzdevkom »povnjlajoči se dohodki« je razumeti trajne dohodke, ki se ponavljajo ali povračajo vsak mesec, teden ali dan. Ako dohodek ni določen po času, marveč izvira iz dela »po akordni ali iz dela »po kosih«, se mora skupni dohodek porazdeliti na število delovnih dni in ugotoviti, koliko dohodka odpade povprečno na en dan. Ko je to ugotovljeno, se poišče — upoštevajo število zaposlenih otrok — po lestvici pravilnika davek za en dan in ta znesek pomnoži s številom poslovnih dni. Na ta način dobite skupno vsoto uslužbenškega daveka.

D. G. v. O. O. Invalidi in njihovemu uslužbenemu davku smo v naši rubriki že ponovno razpravljali. Dokončno pojasnilo, ki ne pripuša nobenega dvoma, najdete pod št. 199 z dne 28. VIII. t. l.

Barakaa — Davčna uprava Vas radi zgradarstva trdi prijeme in vam preti celo s kazenskim postopkom. Vi pa ste mnenja, da vam od barake, ki boste v njej prebivali, dokler si v par letih ne postavite hiše, ni treba plačati zgradarstva. Kako je prav za prav s stvarjo? — Prijatelj, v usodni zmoti ste. Zgradarini namreč podlegajo vse zgradbe, če služijo za prebivanje. Za zgradbo pa je smatrati vsako stavbo, ki je zgrajena iz kakršnegakoli materiala, pa najsi je prometna ali lesena. Med stavbami, ki jih ni smatrati za zgradbe, zakon barak ne navaja. Zato se pozv. v davčne uprave, da ne boste imeli neprilic, brez obnavljanja odzovite!

L. K. — L. P. Sestavi zgradarinske prilave ste bili lani v zadregi, ker si niste bili na jasnem, kako bi vam bilo pravilno napovedati kmetijski dohodek, ki vam ga daje vaša dvonadstropna stanovanjska hiša. Da letošne ne bo treba dati davčni upravi naknadnih pojavnih, želite vedeti, kaj je prav za prav za razumeti pod kosmatim dohodkom. — Pod kosmatim dohodkom je treba razumeti vsako odškodnino, ki jo najemnik učini ali daje lastniku za ukoriščenje zgradbe ali stanovanja. Kot odškodnina se smatrajo: 1. najobčajnejša najemnina v denarju; 2. vrednost usluge, ugodnosti in obveznosti, ki jih najemnik učini, daje ali dojuje lastniku v odškodnino za uporabo stanovanja; 3. dajanje v naravi, med katere spadajo zlasti hrana in stroški za vzdrževanje; 4. znesek, ki ga je najemnik potrošil ali izročil lastniku kot predjem za pripravo in popravilo stanovanja oziroma zgradbe, ako plačuje za redno tega sorazmerno nižjo najemnino in 5. davek in zavarovalne premije, plačane namesto lastnika. Če pa daje stranek v najem tudi vrh, pa meri nad 500 kv. metrov, potem morate vnesti v prijavo najemnino za stanovanje in posejeb najemnino za vrh.

M. Z. — V. Davčna uprava vam je zaradi davčnih zadržankov do gotovega zneska zarubila dobrotine in vašem čerkovnem računu pri poštni hranilnici. Ali je to smela stori? — Uredba o zavarovanju, pristojnem izterjevanju in neizterljivosti davkov iz leta 1928, nikjer izrecno ne navaja, da bi se takšno dobroimetje ne smelo rubiti. Izveze pa so med drugimi iz rubeljih hranilnic višje pri poštni hranilnici do 2000 din da bi finančno ministrstvo izdalo kako posebno tolačenje glede tega vprašanja, nam ni znano. Vsekako pa se bomo za stvar na pristojnem mestu zanimali in se nanjo še povrnemo.

Kmetijska zaščita. — Čuli ste, da goštilničarji niso več detezni zaščiti, ki jo nudijo uredba o blivščih kmetijskih dolgov, čeprav dohajajo da imajo od ukoriščenja svojega zemljišča večji dohodek kakor ga jim donosa goštilniški obrat. Kaj je na stvari? — Avtentično tolačenje člena 2. odst. 6. točka c) uredbe, objavljeno v »Služb. novinah« z dne 13. VII. t. l., št. 155-II, se na žalost res tako glasi. Priv. agrarna banka je ali pa se bo predlagala pri sodišču, da razveljavijo vsa občinska potrdila, izdana goštilničarjem o njihovemu kmetijskem svetstvu, v kolikor doslej še niso bila razveljavljena.

T. A. — St. L. — Davčni odbor vam pri ugotovitvi čistega dohodka vašega podjetja ni priznal kot odbitno postavko finančne plače, ki so jo prejeli vsi uslužbenici iz našlova nivoletne nagrade. Na ta način je bil čist dohodek proti vašemu pričakovanju ocenjen za 6800 din višje. Ali bi uspešni s prizivom na reklamacijski odbor? — Če vam je davčna uprava pristevala v prejšnjih letih ta izditek med težišne stroške, potem je napravila posebno. Darila in nedogovorjene nagrade nameščencem in vsi drugi neobvezni izdanki, pa najsi bi bili običajni, se namreč od kosmatega dohodka ne smejo odbiti. Pritožba bo torej brezuspešna!

A. C. — T. — Vsebine vašega velikega vprašanja ne moremo navajati. Vendar pa vam najprej svetujemo, da se udaste pripravljanju hišnega lastnika, ki mora navesti v zgradarinski prijavi tisti znesek, ki ga kot najemnino dejanski plačujete in za katerega ste se pri sklepanju najemne pogodbe pogodili. Preden znesek najemnine ni vnesen v prijavo, prijave ne smete podpisati. Nič ne morete vedeti, če ob kakšni priliki utaja ne pride na dan. Poleg hišnega lastnika pa zadene kazni tudi vas. Zakon določa, da se kaznuje najemnik, ki podpisuje neistinito izjavo (glede najemnine), s kaznijo 50 do 500 din.

M. R. — C. Upravno sodišče je potrdilo sklep reklamacijskega odbora in zavrnilo vašo pritožbo. Vprašujete, če bi se izplačalo »stvar gnušati dalje«. — Če upravno sodišče na tožbo davčnega zavezanca ali državnega zastopnika potrdi sklep reklamacijskega odbora tako, kako: je bil sprejet, pritožba na državni svet ni dopustna. Če pa v čemerkoli spremeni ali razveljavi, se sme pritožiti davčni zavezanec na državni svet v 15 dneh od dne, ko je prejel razsodbo upravnega sodišča.

F. T. — K. — Želite bi biti točno poučeni o odlogu plačevanja davčnih zastankov, nastalih do leta 1932, pa ne veste,

kje bi dobili dotično zakonsko določbo. — Močno dvomimo, da bi bila stvar še aktualna. Sicer pa proučite določbo § 28 zakona o izpremembah in dopolnitvah zakona o neposrednih davkih z dne 18. II. 1934., ki je objavljen v »Služb. listu« št. 17 iz leta 1934. — Pravilnik k temu zakonu in vsa nadaljnja pojasnila pa dobite v »Služb. listu« št. 24. iz leta 1934.

D. S. — R. — Vaš oče, ki je bil zaradi deveterice otrok deležen oprostitve plačevanja davkov, je 28. IX. t. l. umrl. Zavezušna zaprava se ni zaključila, sodišče prisililo se ni izdati. Ali bo davčna uprava o očetovi smrti uradno obveščena in po svoji dolžnosti ukrenila, kar je potrebno za obnovo plačevanja davkov? — Zakon določa, da morajo smrtni dan opreščene osebe prijavit davčni upravi v 14 dneh njeni pravni nasledniki.

I. D. — V. G. — Kdaj boste morali pričeči s plačevanjem davka od svoje nove hiše? — Zgradba postane davčni predmet, ko je dograjena. Plačevanje zgradarinske pa se začne z mesecem, ki nastopi po izdaji uporabnega dovolila, če pa se uporabi zgradba prej, z mesecem, ki nastopi po začetku uporabe. Ker drugega niste vprašali, naj vam to za zdaj zadostja.

Pravna

D. K. Lj. — Kako bi dosegli svojepravnost, ker ste bili svojčas preklicani od sodišča. — Zglasite se na uradni dan pri pristojnem sodniku na sreskem sodišču in predlagajte, da se preklic dvigne. Tam boste dobili tudi vsa potrebna navodila in pojasnila brezplačno.

Državna služba — Kam se naj obrnete, da izveste za prosta mesta v državni službi. — Na to težko vprašanje vam v sedanjih razmerah pač ne moremo odgovoriti. Sami se boste morali zanesti, kje naft bi bilo kako mesto prosto. Pri postni uravi sploh ne morete biti sprejeti, ker nimate štirih razredov meščanske šole. Za pogodbeno postarčvo bi pa morali dve leti vsrtili prakse brezplačno, pa tudi ni izgledeov za podelitev, ker je preveč interesentov.

K. B. Lj. Kaj more ukreniti zoper vas trgovka, ki ste ji dolžni na blagu, pa delnega plačila noče sprejeti. Po obstoječih zakonih ne morete prisiliti upnika, da bi proti svoji volji sprejel od vas delno plačilo dolga, ki je že zapadel. Ker ste jemali blago tudi za svojega službodajalca in ga plačevali ob mesecu, je opravičeno domnevati, da je tudi kupnina za blago, ki ste ga kupili zase zapadla prvega ob mesecu. Upnica-trgovka pa vas more tožiti na plačilo ali sama ali pa tudi potom pravnega zastopnika odvetnika. Vašega službodajalca trgovka ne bo mogla s pridom tožiti za kupnino, ker ste blago naročili in prejeli samo zase.

E. K. Lj. Upnica vas je razžalila in ozmerjala, ko ste zahtevali od nje neko uslug. Kako zaščitite vaše pravice. — Vložite pri pristojnem sreskem sodišču zasebno tožbo radi razžalitve in zahtevajte kaznovanje po kaz. zakonu. Tako tožbo je možno vložiti tekom treh mesecev po izrečeni razžalitvah. Ako bi obdolženka dokazala očitke goljufije, bi bila oproščena od zasebne tožbe. Očitek goljufije bi vam pa mogla dokazati le tedaj, ako bi se zoper Vas zaradi prestopka goljufije pokrenjeo kazenski postopanje končalo z Vašo obsodbo.

Makedonija — Radi bi dosegli povrnitev stroškov, ki ste jih plačali bolnici za zdravljenje vaše žene, kot žene državnega uslužbenca. — Po zakonu o civilnih uradnih in po zakonu o bolnišcah plačuje država potom ministrstva za socialno politiko bolnišnice pristojne za državne uradnike, uslužbence in njih rodbinske člane le ob njihovem zdravljenju v javnih bolnišcah. Po navedenih zakonih so pa javne bolnice samo državne, banovinske in občinske. Bolnica rdečega križa torej ni javna bolnica in ne boste mogli dosegli povrnitev stroškov, ki ste jih plačali za zdravljenje svoje žene.

M. K. M. Oblastvo vam je odvzelo legitimacijo za vozne olatjave, pa menite, da po krivici. — Po členu 8 splošnega pravilnika o vozni ugodnostih iz l. 1936. smejo dobiti rodbinski člani legitimacijo za ugodnost polovinih voženj le v primeru, da živijo z uslužbencem v rodbinski skupnosti in da nimajo svojih lastnih mesečnih dohodkov. Otrokom, ki imajo dohodka nad din 500 na mesec, legitimacija ne pripada. Prav tako ne gre legitimacija ženi uslužbenca, če se bavi s kakršnikoli poslom, ki daje dohodek ali zaslužek. Po teh predpisih torej ne sme imeti žena prav nikakega dohodka ali zaslužka. Ako je prenehala Vaše službeno razmerje in ne prejimate nikakega zaslužka več, prosite potom državne oblasti, ki sme naročevati ob novem letu legitimacije, da se vam za prihodnje leto izstavi druga. Ista oblast pa mora tudi uradno potrditi, da so izpolnjeni vsi pogoji za pravilno izdajo legitimacije.

C. E. C. Kako bi najbolje zaščitili interese vašega društva proti nekemu dolžniku. — Ker imate zoper dolžnika že izvršni naslov, poizvedite za njegovo imovino in uvedite zoper njega izvršbo. Tretjedolžnik, pri katerem ste sodnim potom zarubili zahtevo na izročitev hranilne knjižice, ki jo je pri njem položil Vas dolžnik, vam je dolžan izročiti to knjižico le v primeru, da sam ni pridobil že pred vami pogodbeno ali pa sodno kakih pravic na hranilni knjižici. Ako si je Vaš dolžnik hranilno knjižico tudi izposodil in jo v zastavo deponiral pri tretjedolžniku, ne boste mogli na noben način s pridom vnovčiti dotične hranilne knjižice. Tako tretjedolžnik kot tudi prvi lastnik hranilne knjižice bi mogla zoper Vas vložiti tožbo na vrnitev hranilne knjižice in je tretjedolžnik nikakor ni dolžan izročiti.

J. K. Zg. R. Ali je res, da se mora za kritje dolga, ki je na hiši in posestvu, prodati to posestvo. Ali sme starejši brat zahtevati vrnitev denarja, ki ga je založil v posestvo. — Ako je upnik za navedeni dolg vknjižen na posestvu in ima svojo terjatev že iztoženo in izvršljivo, bo mogel med drugimi sredstvi, s katerimi lahko skuša izvršilnim potom doseči svoje plačilo, predlagati tudi javno dražbo posestva, ki jamči za dolg. V primeru, da bo izkupiček višji od dolga, pripade preostanek lastniku po sestavi v prosto razpolaganje. Ako Vaš brat ob prički, ko je izročil očetu denarne znesek, ni izrecno dejal, da mu jih daruje, ne bo možno domnevati, da jih je res daroval. Bolj gotovo bo mogel dokazati Vaš brat, da je denar v posestvo posojal, zato sme zahtevati tudi vrnitev posojenih

zneskov. Ako očetu ne bo preostalo nikako premoženje, mlajši brat ne bo mogel dedovati po njem.

L. B. R. Katera občina je merodajna za izdajo poselske knjižice in domovine? — Kot državni uslužbenec ste pristojni v kraj Vašega službovanja. Tja so pristojni tudi vsi Vaši rodbinski člani. Poselsko knjižico in domovnico za Vašo hčer more izdati le pristojna občina. Ako Vaši prošnji ne ustrezajo, se pritožite na pristojno sresko načelstvo.

Z. M. C. Kam se vam je kot interesentu obrniti, da boste mogli uporabljati občinsko cesto. — Kot interesent morete Vaše želje sporočiti pristojni občini sam ali pa skupno z ostalimi interesenti. Občina bo po obstoječih zakonih mogla doseči razlastitev za občinsko cesto potrebnega zemljišča, k gradnji in vzdrževanju ceste pa morajo redno prispevati davčni zavezanec, katerim bo občinska cesta namenjena. Ako menite, da se ne bo mogel doseči sporazum, napravite interesenti vlogo na sreski cestni odbor, ki je po zakonu o samoupravnih cestah upravičen izvajati nadzorstvo nad občinskimi cestami in tudi posredovati o sporih, ki se nanašajo na občinske ceste.

V. D. N. M. Polnoletni sin v državni službi nasilno zahteva od očeta »doto«. Tu di hči, ki je vstopila k usmiljenim sestram zahteva »doto« in grozi s tožbo. Kako bi se ju rodni oče ubranil. — Pod »doto« se v smislu zakona razume tista imovina, ki jo kdo izroči ali zagotovi možu zaradi olajšanja potroška, ki je združen z zakonsko zvezo. Dota gre torej hčeri le v primeru ženitve. Sin sme v smislu zakonov zahtevati v primeru ženitve od svojih roditeljev njihovi imovini primerno opremo. V Vašem primeru, ko se sin še nikakor ne ženi in ko jo hčer vstopila v samostan, njihove zahteve nikakor niso utemeljene. Tudi s tožbo ali s predlogom na določitev »dote«, ki bi jih morebiti skušala vložiti zoper očeta pri sodišču, ne bosta imela nikakega uspeha. Ako namerava oče izročiti posestvo najmlajšemu sinu, bi bilo najbolje, da skupno z vsemi ostalimi otroci dogovorijo, kako bi se dal dedno odpraviti, ker le v tem primeru bo mlajši sin mogel prevzeti posestvo tako kot mu ga je oče namenil. Predlog, ki ste ga stavili pri sodišču, sodišče ni dolžno rešiti. Mogel bi pa predlog služiti kot podlaga morebitnim dogovorom med sorodniki, ako bi jih sodišče klicalo k poskusu poravnave.

Korrespondent 48* — kot korrespondent ste stopili proti gotovi plači v podjetje, kjer ste pa morali izvrševati tudi posle ravnatelja in delati več ur kot pa dogovorjeno in še celo ponoči. Ali imate pravico do nadar in kako uveljavite svoje zahteve. — Zaščite po zakonu o zaščiti delavcev so deležni le tisti nameščenci, ki opravljajo navadne, podrejene pisarniške ali trgovske posle. Le taki nameščenci imajo pravico zahtevati plačilo za nadurno delo. Ker ste vršili v podjetju višje posle in celo vodine, vam časovna zaščita po zakonu o zaščiti delavcev ne gre. Po obrtnem zakonu vam pa pritiče posebna odplata za vodilna in nadurna dela v primerni višini, ker ste ta dela izvršili preko pogodbeno in v to niste bili vezani po pogodbi. Temeljna dogovorjena plača je veljala za delo, ki ste ga ob nastopu plače dogovorili. Vaši zahtevki se niso zastarali, ker zastarajo v 3 letih. Ako vam službodajalec po predhodnem Vašem opominu zahtevkov ne izplača, ga tožite pri pristojnem sodišču.

Zdravniška

Ri: Ste kontraktualni uradnik v vojaški službi in bi si hoteli dati popraviti zobe. Na vaša vprašanja odgovarjam sledeče: Zdravljenje zob spada v področje zobozdravnikov. V civilnih bolnišnicah, kolikor vem, ne eksistirajo posebni oddelki, za zdravljenje zob. Izjemo tvorita v tem pogledu Zagreb in Beograd, odnosno njih univerza. Pač pa imajo večje vojne bolnišnice zobne stanice. Razmere v vašem kraju mi niso znane in se morate pač v tem pogledu informirati. Glede »podpornega fonda« pogledite tozadevni pravilnik! Ako je popravilo zob nujno, nadalje, ako ni možnosti, da se zdravite v vašem kraju, mislim, da dobite potrebni bolniški dopust.

A. N. P. Bolujete na sladkorni bolezn in omenite čaji škodljivi? — Proti pitju opisanih čajev ne bi bilo nič pripomniti, Z ozirom na sladkorno bolezen pa je jasno, da jih ne smete osladiti s sladkorjem, temveč samo s saharinom. V ostalem se držite navodil, ki ste jih prejeli od zdravnika.

V. J. Pri menstruaciji imate tako hude krče, da morate ležati. Razna zdravila, ki ste jih jemali, ne pomagajo in ste jih tudi vse izbljuvali. — Na boleči menstruaciji trpi ca 60% vseh žensk. Le majhen del se počuti dobro za časa perila. Proti bolečinam, ki so povzročene vsled krčev mišic v jajcevodih, imamo na razpolago razna sredstva. Sredstva, ki jih uporabljate vi, so dobra in uspešna. Ker pa vse izbljujete, vam priporočam, da greste k zdravniku, da vam zapiše sredstva v obliki tkzv. svečk, ki se jih vložijo v debelo črevo. V vašem primeru ni drugega izhoda. V vašo tolažbo moram končno reči, da je verjetno, da se vam bo sčasoma stanje popravilo tako, da vam zdravila ne bodo potrebna.

M. S. St. Imeli ste pred 15 leti angino. Kmalu nato so se vam spustile po telesu rdeče pike, ki so po 1 tednu izginile. V skrbah, da bi bila posredi kaka spolna bolezen, ste si dali tekom let večkrat pregledati kri, pa bi bil rezultat vedno negativen. Sedaj imate po nogah nekaj let sam trganje in občutek mravljincev. Nadalje pravite, da sedaj veste, da ste se takrat, ko ste imeli angino, inficirali in sprašujete, kaj vam je stori? — Po celem poteku sodeč in pa z ozirom na negativne rezultate preiskav, dvomim, da ste se sploh inficirali s spolno boleznijo. Kljub temu, da ste kasneje doznali, da je bila dotična oseba spolno bolna, je vendar možnost, da se niste inficirali. Pri kombinaciji, angina in izpuščaji, bi človek v prvi vrsti mislil na skrlatinko. Možno je torej, da ste takrat preboleli lahko obliko skrlatinke. Pišete, da ste imeli več ran. Tudi to bi v zvezi z drugim govorilo proti sifilisu, kjer opazujemo običajno samo eno rano. Možno je torej, da je v tem primeru šlo za tkzv. mehki čankar. Najbolje bi bilo, da konzultirate specialista za spolne bolezni, ki bo imel v tem postopku dokončno besedo. S tem boste rešili tudi mučne negotovosti, v kateri se sedaj nahajate.

Š A H

Cez 14 dni bo moralo moštvo Ljubljanskega šahovskega kluba po daljšem zopet v borbo, da brani naslov moštvenega državnega prvaka, ki ga tako uspešno drži že vrsto let. Ljubljana bo za tekmo z Amaterski š. h. v Zagrebu izbrala moštvo predvidoma izmed sledečih igralcev: M. Vidmar jun., Furlani, Preinfalk; dalje L. Gabrovšek, Gerzinič, Marek, Sikošek, Šiška, Sorli, C. Vidmar. Čeprav je turnirska igra zadnje mesece v klubu počivala, je še časa dovolj, da se moštvo za tekmo primerno pripravi. Letos bo borba najbrž težja nego je bila običajno doslej, Amaterski š. h. v Zagrebu je silno napredoval in dosegel več pomembnih uspehov. Mora bo v njegovem moštvo tokrat nastopiti tudi kateri izmed zagrebških mojstrov, ki sicer doslej niso igrali na medklubskih tekmah. Isto tako sta se ojačila tudi Subotški in Beogradski š. h., pa Ljubljana tudi proti vsakemu izmed njih imela dokaj težko stališče, za slučaj, da tekmo v Zagrebu odloči v svojo korist. Kljub temu mislim, da je Ljubljana po uspehih svojih šahistov še vedno favorit za te tekme in da bo mogla pod kolikčak normalnimi okoliščinami ohraniti tudi tokrat vodilno pozicijo v našem šahovskem življenju.

Preteklo nedeljo sta se mudila v Ljubljani poslovodci podpredsednik j. š. saveza G. Prokop in tajnik G. Magdič. Uredila sta z vodstvom Slovenske šahovske zveze vse podrobnosti za preureditev zveze v podsavez j. š. saveza. Zveza bi imela v doglednem času še izreden občni zbor, na katerem bo primerno izpremenila svoja pravila. Po poročilu iz Londona je svetovni prvak dr. Aljehin pristal na podaljšanje roka za položev kavčije za match za svetovno prvenstvo do 6. novembra.

Turnir osmih najboljših šahistov sveta, ki ga prireja holandska radio-družba »Avro«, začne definitivno 5. novembra v Amsterdamu. Vsi povabljeni so sedaj pristali na udeležbo. Tudi Flohr je že na poti k turnirju in bo spetoma igral na Estonskem še trening-match s Keresom.

Dr. Aljehin je v svoji 6. produkciji v Londonu, ki jo je igral proti uradništvu zdravstvenega ministrstva, dosegel rezultat + 27, = 1. Tudi v handicap-matchu v znamenit londonskem Gambit-clubu je imel sijajen rezultat + 7, = 1, čeprav je igral dve izmed teh partij slepo in je bilo moštvo sestavljeno iz prvorazrednih igralcev. Slabše pa je dosegel svetovni prvak v simultanki v Liverpoolu: + 29, = 1 — 5. Naš mojster König se že dalje časa mu di v Angliji ter se udeležuje stranskih turnirjev na angleških šahovskih kongresih. Ob takih prilikah se mu je nedavno pripetila naslednja nesreča.

Dunajska partija
Beli: Khto
1. e2—e4
2. Sbl—c3
Običajneje, pa tudi bolje je pač Sf6, 3. f4, d5 itd.
3. f2—f4
4. Sg1—f3?
Zakaj neki ne 4. fe5? Saj vendar črni ne bi smel vzeti kmetov nazaj, pa tudi šah na h4 ni nevaren, ker je kmet e4 krit!

4. d7—d6
5. Lf1—c4
Črni: König
e7—e5
Sb8—c6
Lf8—c5?!

Pravzaprav precej riskantno. Bolje je bilo Lb4.
31. Dd5—f7+

R A D I O

Ponedeljek, 17. oktobra
Ljubljana 12: Solistični instrumentalni koncert (plošče). — 12:45: Poročila. — 13: Napovedi. — 13:20: Opoldanski koncert Radijskega orkestra. — 14: Napovedi. — 18: Zdravstvena ura; Napredek higijene v žravski banovini (dr. Ivo Pirel). — 18:20: Plošče. — 18:40: Kulturna kronika; Umetniški spomeniki Savinske doline (g. Marjan Merolt). — 19: Napovedi, poročila. — 19:30: Nac. ura; Stijepan Miletič, preporoditelj zagrebškega gledališča. — 19:50: Zanimivosti (g. Mirko Javornik). — 20: Rezervirano za prenos. — 22: Napovedi, poročila. — 22:15: Veseli zvoki Radijskega orkestra.
Beograd 16:45: Narodne pesmi. — 17:35: Orkestralni koncert. — 18:45: Plošče. — 20: Prenos iz Nar. gledališča. — 22:20: Klavirske skladbe. — Zagreb 17:15: Violinske skladbe. — 17:45: Hrvatske pesmi. — 20: Prenos opere iz Beograda. — Praga 19:30: Koncert orkestra in pevcev. — 20:40: Mešan glasbeni program. — Varšava 19:30: Orkestralne skladbe. — 21: Celotno v klavir. — 22: Laska glasba. — Sofija 17: Iz zvočnih filmov. — 18:30: Ura nabožne glasbe. — 19: Beethovenova »Slavnostna maša«. — 20:55: Pester glasbeni spored. — Dunaj 12: Orkester in solisti. — 16: Vojaška godba. — 18:20: Komorni koncert. — 20:10: Orkester, godalni kvartet in solisti. — 22:30: Laska in plesna muzika. — Berlin 19: Plošče. — 20:10: Veliki orkester. — 21: Zvočna igra. — 22:30: Nočni koncert in ples. — München 19:15: Plesni in korračni. — 21:30: Komorni koncert. — 22:20: Godalni orkester.

Partija je prešla v eno izmed normalnih variant kraljevega gambita. a7—e6?

6. d2—d3
Tako izgube časa si črni pač ne more privoščiti. Očitno pa hoče ohraniti svojega kraljevega lovca, da bi belemu preprečil rohadno. — Teorija priporoča kot boljše Lc8—e6.

7. f4 : e5
Tudi enostavno 7. De2 je bilo gotovo dobro. Beli pa bi si rad odprl linijo za napad.

7. d6 : e5
8. Lc1—g5
Zopet izguba časa, tokrat najbrž že odločilna. Treba je bilo še vedno igrati Le6, pa čeprav dvojni kmet na e-liniji potem ne bi izgledal lepo.

9. Lg5 : f6
10. Th1—f1
Da bi pripravil dolgo rohadno, črni očitno nima več časa. Tudi tako pa se izpostavlja nevarnemu napadu. Beli je smotljivo boljše razvit in obvladuje važno f-linijo. Df6—d6?

11. Sc3—d5
Nekoliko bolje je bilo pač Dd6, kar bi bilo preprečilo vsaj sledeči izpad.

12. Sf3—h4!
13. Dd1—h5!
Tu ni važno, da bo črni sedaj razpolagal z dvema lovčema. Nasprotno odloči dejstvo, da vse razpoložljive sile belega lahko takoj posežejo v borbo, z direktnim napadom na črnega kralja.

13. Sa5 : e4
14. d3 : e4
Mesto tega bi bilo f6 še za nekaj časa odvrnilo nesrečo, toda tudi potem bi stal črni po enostavnem 15. o—o—o obupno. Sedaj pa je dobil beli priliko za lepo žrtveno kombinacijo:

15. Sd5—f6+!
Ce g6: potem pač 16. 16. Td1, De7, 17. Td3 in napad na g, h in f liniji mora prodreti.

16. Ta1—d1?
Beli ne opazi, da bi lahko to partijo takoj zaključil, na zelo efektan način: 16. D7:!!; Df6: (sicer 17. Sg6 mat) 17. Sg6+ itd. Seveda je tudi tako partija še dobljena. Dd6—e6

16.
Več odpora je dajalo De7, ker bi tam dama branila vsaj polje d8.

17. Sh4—g6+!
18. Dh5 : g6
Izsiljeno, kajli na T6: bi šlo 19. Td8+ itd.

19. Dg6 : h6+
20. Dh6—g6+
21. Tf1—f5
Klasični napad na obeh odprtih linijah je seveda toliko močan, da mora črni dati damo za trdnjavo. Črni ostane kljub temu še v rahli materialni premoči, toda njegove figure stoje tudi še nadalje tako slabo, da na uspešno obrambo ni misliti.

21. De6 : f5
22. e4 : f5
Sicer Td3 in Th3.
23. g2—g4
24. Td1—d8!
25. Dg6 : f6+
26. Df6 : d8
27. Dd8—c7+
Zadostovalno je seveda tudi g4—g5.

27. Kh7—g8
28. f5—f6
29. Dc7 : c6
30. Dc6—d5+
31. Dd5—f7+
Krh8—h8
Kg8—h8
e4—e3
Kg8—h8
Kg8—h7
e4—e3
Kg8—h8
Kg8—h7
črni se vda.
Vasja Pira.

Torek 18. oktobra

Ljubljana 11: Šolska ura; Zdravi zobje — zdravi otroci (dr. Fr. Mis). — 12: Pesmi in napevi iz Španije (plošče). — 12:45: Poročila. — 13: Napovedi. — 13:20: Opoldanski koncert Radijskega orkestra. — 14: Napovedi. — 18: Radijski šramel. — 18:40: Vzgoja v družini (dr. Stanko Gogala). — 19: Napovedi, poročila. — 19:30: Nac. ura; Javna dela v zadnjih treh letih v žravski banovini (g. Janko Hafner). — 19:50: Vesela kronika. — 20: Koncert Slovenskega vokalnega kvinteta. — 20:45: Koncert Radijskega orkestra. — 22: Napovedi, poročila. — 22:15: Lahkih nog na okrog (plošče).

Beograd 16:45: Narodni napevi in orkestralne skladbe. — 18:20: Pesmi in plošče. — 20: Narodne pesmi in šramli. — 21: Petje in plošče. — 22:15: Godba za ples. — Zagreb 17:15: Orkestralni koncert. — 20: Beethoven: Godalni kvartet v C-molu. — 20:20: Dueti, komorne skladbe. — 21:20: Laska godba in ples. — Praga 19:30: Orkestralni koncert. — 20:40: Pester spored. — Varšava 21: Simfonični koncert. — 22:15: Komorne skladbe. — Sofija 18: Vojaška godba in godalni orkester. — 19:30: Skladbe za čelo in petje. — 21:25: Plesna muzika. — Dunaj 12: Mali orkester. — 16: Popoldanski koncert. — 18:15: Jesenski zvoki. — 19: Godalni orkester. — 20:10: »Bitka pri Linskem«. — 22:35: Laska in plesna muzika. — Berlin 19: Mali orkester. — 20:10: Ples instrumentov. — 21: Letalske korračnice. — 22:30: Laska godba in ples. — München 19:15: Koncertna ura. — 21:10: Opereta in ples. — 22:30: Kacor Dunaj.

Križanka št. 48

S P O R T

Nedelja pokalnih tekem

Danes se začne na 6 krajih tekmovalje za pokal LNP

Danes bo torej začetek pokalnega tekmovalja, ki ga je za svoje najboljše predstavnike na zelenem polju razpisal LNP. Zaradi še zmerom veljavne prepovedi prirejanja nogometnih tekem v Mariboru bo spored obsegal le 8 tekem v tej konkurenci, ki so razporejene takole:

- v LJUBLJANI: Mars—Svoboda ob 10. na igrišču Ilirije za Kolinsko tovarno in Jadran—Reka ob 15. na igrišču Jadrana,
- v CELJU: Olimp—Jugoslavija ob 10. na igrišču Olimpa in Celje—Atletiki ob 15. na igrišču Celja,
- v KRANJU: Kranj—Hermes ob 10. na igrišču Kranja,
- na JESENICAH: Bratstvo—Kovinar ob 15. na igrišču Bratstva,
- v MURSKIH SOBOTI: Mura—CSK ob 15. na igrišču Mure in
- v TRBOVLJAH: Amater—reprezentanca domačega II. razreda ob 15. na igrišču Amaterja.

V prvem kolu teh tekem nastopijo večinoma krajevni nasprotniki, vendar bo že to kot uvod v zanimivo tekmovalje poleg prvenstvenega gotovo tudi razgibalo našo nogometno občinstvo!

Kaj bo še na sporedu?

Lahkoatletski dvoboj SK Celje—Ilirija

Za zaključek letošnje lahkoatletske sezone je Ilirija povabila v goste

odlične juniorje SK Celja.

Ti mladi atleti, ki trenirajo pod vodstvom naših najboljših reprezentantov Pleterška in Gorška, so na zavidljivi višini in so med njimi celo nekateri, ki so že opetovano nastopili v celjski reprezentanci. Ilirija je nedavno že nastopila proti tej ekipi v Celju, kjer je srečanje nekompletna izgubila z eno točko razlike. Danes bo šla v borbo kompletna in zato bo gotovo še bolj napeto in zanimivo.

Spored obsega naslednje discipline: teke na 100 m, 200 m, 1000 m, 4 x 100 m, mete diska, kopa in krogle ter skoke v daljino in višino. Izven konkurence bo še stafeta na 300 x 200 x 200 x 100 m, skok ob palici in met kladiva. Začetek bo ob 14.30 na igrišču Ilirije za Kolinsko tovarno.

Ob zaključku motociklistične sezone

Po splošni oceni spada med naše najboljše vozače član MK Ilirije in letošnji gorski državni prvak — Janko Šiška

Letošnje sportno leto v motociklistiki je pri kraju in lahko sedaj že nekoliko pregledamo splošne rezultate in uspehe našega motociklističnega sporta v tekočem letu. Za preteklo nedeljo je bila razpisana še zadnja letošnja motociklistična prireditve večjega obsega — tekma za veliko nagrado Beograda, — ki se pa zaradi tehničnih ovir letos najbrže ne bo dala izvesti.

V Sloveniji je bil letos motociklizem zelo živahen, lahko rečemo, da se je povzpelo celo višje kakor je bil pred nastopom krize v tej sportni panogi, ko so bili uvedeni znani davki na motorna vozila. Zanimivo je, da je bil dosežen največji napredek pri malih motorjih do 200 ccm, ki so se pričeli ne glede na to, da so zelo praktični kot prometno sredstvo, uveljavljati tudi na sportnem polju. K napredku našega motorizma pa je nedvomno dosti pripomoglo tudi dejstvo, da je bilo v preteklem letu nabavljenih pri nas prav lepo številno odličnih sportnih motorjev težjih kategorij.

JANKO ŠIŠKA, najvidnejši dirkač MK Ilirije in eden najboljših na motorju

Sportnih motociklističnih prireditev je bilo letos pri nas, v naši državi, dokaj, vendar moramo ugotoviti, da so bile zares premembe le tri: dirkališča v Zagrebu v izvedbi I. Hrv. Motokluba, cestna Motokluba Maribor v Mariboru in mednarodna gorska dirka na Ljubelj v izvedbi ljubljanskega M. K. Ilirije.

Vrhovni motociklistični forum v naši državi — Sportna komisija saveza motoklubov Jugoslavije — ki se z uspehi motosporta v letošnjem letu ne zadovoljuje, daje vendar v svojem službenem poročilu prireditelju ljubljenskih dirk, MK Iliriji, prav laskavo priznanje, ko navaja med drugim: »Prireditve velikog stila, kaotično je to bila ljubljenska utrka sa savršenom organizacijom mogu imati pozitivni uspeh, dok sve ostalo, za sada je još veliko pitanje!«

Naši Ilirijani so lahko ponosni na to laskavo priznanje kakor tudi na svojo zares edinstveno, v pogledu organizacije naravnost sijajno izvedeno in uspešno prireditve na našem pomornem Ljubelju, za

Olimpijski sporti, sodobna vzgoja narodov Olimpijsko misel je treba popularizirati med najširšimi plastmi naroda

Naslednje vrstice o vzgojnem pomenu olimpijskih sportov nam je poslal mlad, idealen aktivni sportnik z dežele, ki tamkaj »v samotni in navezan na sam nase in na pešico tovarišev enakih misli še bolj globoko občuti, kakšnega pomena je sodobna telesna vzgoja za mladino današnjih dni. Zato pa tudi vse drugače čuti, da njemu in vsem, ki se bavijo s sportom, tako zelo primanjkuje vsake podpore od znanj, materialne sploh in celo moralne, in si tako še bolj vroče želi, da bi naš tisk povečal propagando za sportno udeleževanje mladine, da

bi se zanj zavzeli najodločilnejši faktorji v državi, kakor je to že povsod v naprednejših državah v sportu.

Glede tega vprašanja nam je pač vsem že davno ostala skupna le še ta tolažba, da kljub vsemu polagoma, pa vendar stalno in vztrajno orjemo ledino tudi na tem torišču; če ne gre tako, kakor bi bila naša najboljša želja, je krivo marsikaj, ne nazadnje tudi dejstvo, da je glavno delo za sport še zmeraj same še v zasebnih rokah, ki jih je tako malo, morda celo manj, kakor

v prvih letih, ko smo doživeli svoboda.

Telesno vzgojo naroda smatrajo vse današnje moderne države za najvažnejše in najuspešnejše narodno vzgojno sredstvo, za vzgojo duhu časa ustrezne mladine in za dosego zdravega, duševno in telesno odpornega naroda. Še prav posebno je to vprašanje postalo važno v sedanjih časih, ki so ena sama težka borba za obstanek in terjajo od vseh narodov ogromno duševnih in telesnih sil v življenju. Zgodovina je dokazala, da je v borbah za prostor pod soncem in obstanek med narodi sveta ostal zmagoviti le oni narod, ki je bil zdrav, zdrav telesno in zdrav duševno in mu je bil ideal težko delo in samopoved na poti k najvišjim ciljem narodne blaginje. Vsi sodobni voditelji narodov so si edini v priznanju ogromnega vpliva, ki ga ima sportno življenje naroda na njegovo moralo v pozitivnem smislu. Sportna ideja je pač tako silna, da osvaja s svojo vrednostjo in lepoto v zmagovitem tempu dušo sodobnega človeka, s čemer morajo računati njeni voditelji, ki morajo to napredovanje človeške družbe pozitivno usmerjati in jo še sami propagirati z vsemi sredstvi.

Danes uporabljajo države različne metode za vzgajanje naroda. Vsaka država si svojo narodno sportno vzgojno metodo priroji tako, kakor je najbolj prikladna narodovim individualnostim in po kateri stremi že njen značaj. Praktično se je izkazalo, da ne prinaša nobena druga metoda tako bogatih sadov posamezniku in narodu, kakor vsemu človestvu obenem, v tako dovršenem vzgojnem smislu, kakor jih prinaša edino le prava sportna vzgoja mladine od detinstva tja do moške zrelosti v plemenitih sportih, torej v onih, ki jih priznava sportom tudi mirnovalna ideja, ki jo s sportno vzporedno propagira med vsemi narodi sveta, to je olimpijska ideja, ki obe združuje v nerazdružljivo celoto. Ta ideja je velika skupna vez med narodi, ta ideja je edini uspešni sodobni način vzgoje človeštva k zbliznanju narodov vsega sveta.

Brez razlik plemenskih posebnosti in ideologij daje ta ideja prednost le plemenitim sportom pred vsemi ostalimi manj vrednimi, najvišji sportni forum na vsakokratnih olimpijskih igrah, kjer manifestira za to novo vzgojo mladine mladina vseh šestih celin, daje temu velikemu pokretu moderne dobe, ki se je slednjič vrnila k idealom najbolj kulturnih narodov starega veka, najbolj svečano obeležje in se vsaka štiri leta enkrat pretvori v največjo sportno, pa tudi mirovno svečanost na svetu.

Kraljica med sporti v olimpijskem smislu je lahka atletika, ki najbolj ustreza plemenitosti sportne ideje, ker bolje vzgaja kakor vsak drugi sport. Zato dajejo samo njej to prednost na olimpijskih igrah, da zavzema med vsemi ostalimi plemenitimi sporti najčastnejše mesto in ji je le v propagando in uveljavljanje odmerjenih največ dni iz olimpijskega sporeda. S to prvenstveno pravico priznava lahki atletiki vsi narodi sveta enodušno njeno pomembnost za človeštvo, nenadomestljivost njene edinstvene vzgojne vrednosti, ki jo vsebuje samo ta plemenita panoga. Tukaj so se, kakor na nobenem drugem torišču, znašli vsi narodi sveta in vsi so brez razlike istega mnenja, da je njena vzgojna vrednost nenadomestljiva. To pomembnost vzgoje po lahkoatletski metodi so pravilno doumli vsi narodi sveta, predvsem oni, ki so spoznali, kakšna je edina pravilna vzgoja mladine.

Lahkoatletski način vzgajanja vidimo izvajati vse vodilne in kulturne narode sedanosti. Pri Američanih na primer je postala lahkoatletska vzgoja naroda priljubljena in visoko cenjena in je lahka atletika zato postala skoraj ameriški narodni sport, čeprav so tudi ostale panoge sportov po olimpijski lestvici na zelo visoki stopnji. Slično je še pri severnjakih, Fincih, Svedih, Norvežanih in vseh narodih sveta, kjer je ostalo prirodno življenje nepokvarjeno, povsod tam, kjer je pač možna objektivna cenitev življenjskih vrednot in doživljanje lepote, prirodnosti in vrednosti lahke atletike, ki dokončno osvaja mladino in z njo ves narod — šele po tem spoznanju.

Pri vseh narodih sveta, ki se udeležujejo v sportu in pravilno pojmujejo sportno idejo, se opaža, da so plemensko strpljivi, da spoštujejo in pravično cenijo posebne vrline posameznih plemen. Pri tem ne forsirajo samo odlike nekaterih vrlin določenega plemena, temveč uveljavljajo priznanje vrlin vsakemu svoji, ki mu jih je naklonila narava. Tako pravilno pojmuje takšno pleme tudi napake drugega plemena.

Vseposvods, kjer je sportno življenje v plemenitih sportih razvito tako idealno ni mu v njej osnova in gibalno razvijanje njegovega življenja srčna kultura, ki jo plemeniti sporti propagirajo predvsem, vidimo uresničeno veliko sportno misijo v vsej vrednosti, v srečnem sožitju sportnih narodov med seboj. Ta sportni ideal so vedno uresničevali narodom le njihovi samonikli mladinski voditelji in vzgojitelji, ki so izšli iz njih zglj iz idealizma, da bi služili lastnemu narodu in človestvu, da bi ga osrečili in zboljšali njegov položaj s pravo sportno vzgojo.

Zdaj nam uhajajo misli med nas same! Ali ne bi bilo dobro, da bi pomagali tudi maloštevilnim domačim sportnim voditeljem za hitro rast te velepomembne sportne ideje, ki je tako močno zaželjena in potrebna v človestvu. Malokomu je znano, ki se posebej ne bavi z lahko atletiko pri nas, koliko neprecenljivih žrtev morajo doprinosati prvotni te olimpijske ideje ravno ti naši idealni voditelji, ki so za podvig in ugled jugoslovenskega lahkoatletikega imena največ storili. Širši javnosti niso znana imena voditeljev tega gibanja, znano je le toliko, da so Slovenci najboljši atleti v državi, kdo jih je vzgojil in s kolikimi žrtvami, pa malokdo.

Kaj bo s slovenskim odn. jugoslovenskim lahkoatletskim sportom, če enkrat mine idealizem naših voditeljev? To vemo najboljše aktivni sportniki, ki edino znamo ceniti njihovo zaslužno delo za narod na tem polju, pa tudi ostalim odgovor na to vprašanje ni težak. Naš tisk, ta vesela, bi moral nekoliko bolj pomagati pri delu razširjanja olimpijske ideje. Sportni pisci naj bi, kjer je mogoče, zastavili svoj vpliv, da bi se za našo lahko atletiko razvila večja propaganda, da bi tako pomagali našim voditeljem, ki ne utegnejo delati še propagande, ker so dovolj zaposleni z najnujnejšim delom v klubskih edinicah. Propagando bo treba širiti torej predvsem po časopisu in seznaniti tako najširše sloje ljudstva s

pravo vrednostjo olimpijskih sportov in jim dati v ta namen tudi prednost v sportnih rubrikah, da se tako preosnuje sportna propaganda v pozitivni smeri, da stopi slednjič v ozadje nepravilno in nezdravo cenjenje sportne vrednosti, ki je uveljavljena pri nas.

Ako bi naši sportni strokovnjaki začeli res složno in smotno propagando teh sportov v javnosti, bi s tem mnogo pomagali pri težkem začetnem delu za splošno popularizacijo olimpijske misli med najširšimi sloji ljudstva, storili veliko vzgojno delo narodu in človestvu v korist, in obenem žrtvovali veliki od vseh sportnikov zaželjeni doprinos na oltar miru med narodi sveta.

Razveseljivo je, da so nekateri naši časopisi s to propagando sportne misli že začeli prav uspešno. Njihova zasluga je v veliki meri, da smisel za občo koristnost pravih sportov pri nas zmerom bolj raste in bo — tako upamo — v doglednem času olimpijska ideja tudi pri nas zaživele kakor je živa in velika pri ostalih narodih sveta.

Oktobrska številka avtomobilsko-sportne revije »Avto in sport« ima spet prav pestro in zanimivo vsebino. Na uvodnem mestu je članek o avtomobilizmu po svetu. Dalje čitamo spet o največji skrbi avtomobilista, dobri cesti, nato pa je uvrščenih več člankov tehnične vsebine, med njimi o avtomobilu in zračnem pritisku, o voznjakih po gorskih cestah, o mednarodnih znakih po Ljubljani, o ljudskem avtomobilu v Nemčiji in dr. Sportni del lista izpolnjujeta to pot poročili o motociklističnih dirkah na ljubljanski grad in na Pohorju. Številko zaključujejo številni poročila iz avtomobilske stroke, dalje pripevki v stalnih rubrikah »Ali bi radi vedeli« in »Zakaj« ter razna službena obvestila obeh slovenskih sekcij Avtokluba. Na koncu je zanimiv potopis iz vožnje od Ljubljane do Bleda, kakor ga doživlja na naših slabih cestah dober gospodar avtomobila. Posamezne številke naše edine revije te vrste so po din 5.

Medklubska motociklistično hitrostno dirko na cesti priredi motosekcija ljubljansko

sko sekcija Avtokluba na Večni poti pri Ljubljani v nedeljo 6. novembra t. l. ob 14.30. Na sporedu bodo dirke v različnih kategorijah turin in sportnih motorjev. Prijave sprejema do 2. novembra tajništvo Avtokluba, Ljubljana, Kongresni trg 1, telefon št. 41-93. Podrobnosti bomo še objavili.

Motociklisti, avtomobilisti! MK Ilirija priredi v dnevi 22. in 23. oktobra t. l. za članstvo in prijatelje jezenski izlet za obisk grobov na Goriškem. Odhod iz Ljubljane bo 22. t. m. ob pol 13., prehod čez mejo na Planini med pol 14. in 18. Pot bo vodila v Trst, naslednji dan po kosilu mlino pokopališča Sredipolja na Dobrdober in v Gorico ter mimo Vipave domov. Člani lahko potujejo s svojimi motocikli ali avtomobili, poskrbljeno pa bo tudi za avto-bus. Vožnja z avtobusom bo stala din 78.— (do Trsta in nazaj), za vožnjo preko Gorice še din 37.—. Prijave sprejema klubovo tajništvo še danes in ves ponedeljek v Ljubljani, Miklošičeva c. 15, telefon 20-66.

SK Svoboda, Ljubljana. Danes igra I. moštvo pokalno tekmo z Marsom in mora biti točno ob 9.30 na igrišču Ilirije. Oprema se dvigne od 8. do 9. na Primorju. Vsi in točno!

Zboravalnih sodnikov — sekcija Ljubljana. Letna skupščina bo 28. oktobra t. l. v klubski sobi kavarnе Union v Ljubljani. Dnevni red: čitanje zapisnika, poročila, absolutorij, volitve novega odbora, slučajnosti. V slučaju nesklepnosti ob navedeni uri se preloži skupščina za pol ure, ko bo sklepala pri vsakem številu navzočih.

Kolesarski savez Jugoslavije (službeno) Po § 13. saveznih pravil je sklican izredni občni zbor z naslednjim dnevnim redom: volitev zapisničarja in dveh overovalteljev, verifikacija pooblastil in sprememba pravil. Občni zbor bo v nedeljo 30. okt. ob 8. zjutraj v dvorani gostilne g. R. Mrkše v Zagrebu, Ilica 53. Če ob določenem času ne bi bilo prisotnih dovolj članov, bo občni zbor eno uro kasneje na istem mestu in s istim dnevnim redom ne glede na število prisotnih. KSKJ.

Občni zbor SK Tržič bo v soboto 29. oktobra ob 20. v hotelu »Poštic«.

Zgled ljudske lahkovernosti

Kako je Rudolf Dornik goljufal kot ponarejevalec

Ptuj, 15. oktobra

Prvi del preiskave o ponarejanju 500 dinarskih bankovcev, ki je v Ptujju in v okolici povzročila veliko zanimanje, je končan. Nadaljeval se bo seveda na okrožnem sodišču v Mariboru, kjer se bo tudi vse natančneje razčistilo. Do sedaj so nam znane sledeče podrobnosti. Od februarja letos je stalno zahajal v Ptuj Rudolf Dornik, ki je pristojen v občino Sv. Pavel pri Preboldu, bival pa je zadnja leta stalno v Celju. V okolici Ptujja se je čisto oglašal pri različnih posestnikih in za pustolovščino dozvetnih strankah ter jim razkazoval svoje načrte, kako bo v kratkem začel ponarejati 500 dinarske bankovce. Glavni njegov namen s temi obiski je bil, da si pridobi po-

Rudolf Dornik

trebna denarna sredstva za nabavo potrebnih priprav. Ljudje so bili toliko naivni, da so verjeli njegovim prigovarjanjem, nudili mu denarno pomoč in s tem postali člani organizacije in delničarji. Družba je dobivala vedno večji obseg, posegla pa je sedaj vmes oblast in s tem tudi započeto delo končala. Aretirala je vsega 13 članov, ki so hoteli na nepošten a lahek način priti do denarja.

Rudolf Dornik je po polklicu mizar, prvi pa, da je že od mladih let študiral kemijo in fiziko. Zelel je svojo načitanost tudi praktično izvesti. Hotel je najprej ponarejati tisočake, kar pa je opustil, ker te vsak prejemnik preveč pregleduje, in bi jih le s težavo spravil v promet. Zato so se mu zdele bolj primerne 500-dinarke, dasi je izdelava teh bolj komplicirana. Od teh bankovcev je napravil 10 negativov in nekoliko kopij na fotografiskem papirju. Nabavil se je opalograf, tiskarski material in razne druge priprave ter je to nazkaval najbolj zanesljivim sodelavcem. Dornik je sprejel od vseh strank okrog 24.000 din, katere je porabil za nabavo materiala, deloma pa za svoje preživljanje. V zadnjem času si je hotel kupiti še en opalograf, ki bi veljal 5.000 din. Zato se je prejšnji petek pripeljal v Ptuj in imel s svojimi sodelavci sejo. Razložil jim je, da nujno potrebuje denar za nabavo opalografa, ker v nasprotjem ni mogoče pričeti z delom. Delničarji so mu obljubili, da mu bodo denar preskrbeli do ponedeljka 10. t. m. nakar se je spet odpeljal po svojih potih. Člani so se med seboj poznali pod drugimi imeni in so bili med seboj zapriseženi. Dornika so poznali pod imenom Avgust Poljšak iz Celja.

V ponedeljek je Dornik spet prišel v Ptuj ter si najel sobo v nekem hotelu. S seboj je pripeljal ves material, katerega je imel v hotelu spravljenege. Njegovi sodelavci pa so ta čas imeli sejo v neki gostilni ter so povabili nekoga, od katerega so hoteli izvaštiti 5.000 din za nabavo opalografa. Dotičnemu so obljubili za vplačilo določeno svoto, članstvo družbe, vodstvo celotne organizacije in 30.000 din mesečne plače. Povabljenec je zahteval, da ga predstavijo glavnemu vodji, da si tam ogleda pripravljene material. Iz gostilne je spremlil v hotel Izidor Kramar ml. iz Cvetlina. Čim pa so hoteli zakleniti vrata, je v sobo vdr-

žandarmerija, na čelu ji vodnik g. Valentič, ki je to zadevo že zasledoval, in je vsem prisotnim napovedala aretacijo. V sobi so našli ves material. Na orožniški postaji je Dornik vse priznal, obenem pa izdal svoje sodelavce in to 32-letnega krošnjarja Izidorja Kramarja ml., sodarja Friderika Vezjaka iz Ormoča, 27-letnega zasebnika Ignaca Černezlja iz Hajdine, Izidorja Brusarja iz Cvetlina, 39-letnega Janeza Jezo iz Hajdine, 52-letnega invalida Martina Klepa iz Hajdine, 37-letnega Mirka Belčiča iz Cvetlina, 28-letnega zasebnika Karola Hojnika iz Hajdine, 37-letnega krošnjarja Izidorja Kramarja st. iz Cvetlina, 33-letnega krošnjarja Imbra Kneza iz Cvetlina, 25-letnega trgovskega pomočnika Adolfa Brusarja iz Sv. Lenarta v Slov. gor. in 34-letnega trgovca Ivana Pintariča iz Maribora. Vsi so tudi že aretirani in z obtožnico predani sodišču. Pri ogledu nabavljenega materiala pride nestrokovnjak do zaključka, da Dornik nikakor ni zmožen ponarejanja denarja, pač pa je premeten goljuf, ki je hotel od naivnih ljudi izveličim več denarja. V triletni leti je vse njegovo ponarejevalsko delo napredovalo na 10 fotografiskih plošč, 2 kopiji, 5 cinkovih plošč, 15 tub litografskih barv, nekaj razjedajočih kislin in drugih kemikalij. Pri vsem njegovem govorjenju pa človek dobi vtis, da bolj želi biti obtožen kot ponarejevalec denarja kakor kot vsakdanji goljuf. Rečeži so ljudje, ki so mu z namenom, da sodelujejo pri njegovih trikih, naselili in s tem izgubili svoj denar in svobodo.

Praznik Simona Blatnika

V stari vasi pri Velenju praznuje ugledni in priljubljeni posestnik in trgovec g. Simon Blatnik svojo 50-letnico in z njo vred še nekaj jubilejev svojega javni koristi posvečenega življenja. Doma je iz Slovenske

Bištrice, kjer se je že v mladih letih usstil med požrtvovalne narodnjake in javne delavce. V trgovski stroki so je izučil v Poljčanah, kjer si je izbral tudi življenjsko družico, gospo Elizro iz znane nacionalne Detičkove rodbine. V Staro vas je prišel leta 1919. ter vse svoje sposobnosti posvetil narodnim, gospodarskim in kulturnim organizacijam. Ustanovil je kmetijsko družnico, kateri še danes predseduje, bil pa je tudi soustanovitelj organizacije Rdečega križa, katero še zdaj vodi. Velenjski Sokol ga šteje med svoje najpožrtvovalnejše odbornike. Tudi v drugih organizacijah deluje požrtvovalno in njegovo hišo stalno oblegajo ljudje, ki so potrebni dobrega nasveta. Naštete so njegove pobude in dela v koristi kmetov, obrtnikov in vseh drugih. G. Blatnika, ki je vzor zavrednega in delavnega narodnjaka, čestitamo tudi mi z vso iskrenostjo ob njegovem prazniku.

Čitajte naročajte

J U T R O !

Celjski mestni svet

Preureditev centralne kurjave in gledališču — Gradnja mostu čez Voglajno Druginjske doklade za poročene mestne delavce — Gradnja novega gimnazijskega poslopja

Celje, 15. oktobra. Celjski mestni svet je imel v petek zvečer redno sejo, ki je trajala tri ure. Obvestilo župana, da so sklepali zadnje seje izvršeni, so sledila poročila odborov.

Finančni odbor. Prošnje kuratorija Dnevnega zavezišča, podmladka JS na meščanski šoli in Javne mestne knjižnice v Celju za izredno podporo so bile odklonjene. Napravo nujno potrebne hodnike za pešce ob državni cesti od Majdičeve kapele do občinske meje v Smarjeti, ki bi stala okrog 180.000 din, bodo zaradi pomanjkanja denarja zaenkrat opustili. Občina bo prošla tehnični razdelek mestnega poglavarstva, da bi uredil v tem odseku oba roba ceste, da ju bodo mogli pešci uporabljati in da jim ne bo treba čisto hoditi po sredi ceste ter se izpostavljati nevarnostim cestnega prometa. Za ureditev začasnih remiz za pogrebne vozove v gospodarskem posloju na Sp. Lanovžu je mestni svet naknadno odobril 3.263 din. Ker je centralna kurjava v Mestnem gledališču zelo pomanjkljiva, bo občina napeljala cevi iz sosednjega novega mestnega kopalnice v gledališče in ogrevala gledališče s toplim zrakom. Ta instalacija bo stala okrog 150.000 din in jo bodo dovršili najpозnejše v šestih tednih. Dela so po večini že oddana. Občina bo nabavila knjigo »Naš Jadran« za 480 din. Za stalno zaposlene mestne delavce, ki niso preveč zadolženi, bo občina nabavila premost in jim ga dobavila po rezikijski ceni proti odplačevanju v obrok. Občina bo podaljšala kanalizacijo v Stritarjevih ulici do desnega brega regulirane Koprivnice. Stroški bodo znašali 5.500 din. Mestni svet je naknadno odobril preureditev prostorov zemljiške knjige v grofiji. Stroški so znašali 2.235 din.

Gospodarski odbor. Občina bo prodala Ivanu Habincu stavbno parcelo pri Sp. Lanovžu. Dela za gradnjo polstabilnega mostu čez Voglajno blizu kemične tovarne v Gaberju so delno že oddana, ostala dela pa bosta oddala finančni in gospodarski odbor. Občina bo nabavila še 150 ton premoga grahovca pri TPD.

Odbor za prosveto. Mestna knjižnica je prošla za nove prostore, ker so sedanjí prostori pretisni. Zadeva je odložena, ker upravi, da bo v doglednem času rešeno vprašanje gradnje justične palače v Celju, nakar bi prenesti mestno knjižnico v grofiji. Mestni svet je odklonil 17 prošnje raznih organizacij za podporo. Z zadevo prošnje Strelskega okrožja v Celju se bosta bavila še finančni in gospodarski odbor. V prihodnji mestni proračun bodo vnesli podporo za izseljeniško zbornico v Ljubljani. Odslek za obvezno telesno vzgojo v Celju je pooblaščen, da imenuje vadiatelje za nedeljske telovadne tečaje.

Tržni odbor. Mestni svet je predlagal nekatere izpremembe v osnutku pravilnika za tržne dneve, ki ga je predložila banska uprava.

Občni odbor. Uršuli Čilenškovi je bil dovoljen prenos gostilniške koncesije iz

njene dosežane hiše pri strelišču v Pečovniku v njeno bližnjo novo hišo. Prošnji Vinka Brziča za preureditev njegove točilnice na Kralja Petra cesti v bife je mestni svet ugodil. Mestni svet je izrekel krajevno potrebo za gostilniško koncesijo Anice Dondjivičeve v gostilni »Pri angelu« v Prešernovi ulici.

Pravni odbor. V članstvo mestne občine je bil sprejet Jakob Klinc, upokojeni starešina finančne kontrole v Celju. V teku akcije proti katastrofalnemu one-snaževanju Savinje po raznih industrijskih podjetjih je banska uprava zavzela stališče, da mestna občina celjska ni zainteresirana v tej zadevi. Občina se je nato pritožila pri upravnem sodišču v Celju, ki je delno ugodilo pritožbi in razsodilo, da je treba mestno občino smatrati v tej zadevi za interesenta. Občina je sedaj vložila še pritožbo na Državni svet, da bi dosegla še večji uspeh.

Zdravstveni odbor. Občina bo dala namestiti omarice za prvo pomoč v policijski stražnici v Gaberju, v mestnem zavetišču v Medlogu in pri Tratniku v Pečovniku.

Socialni odbor. Vprašanje novega občinskega delavskega reda bo rešeno v sporazumu z ostalimi avtonomnimi mesti. Delavci mestne občine in občinskih podjetij, ki so poročeni in niso zaposleni pri pomožni akciji, bodo prejemali z veljavnostjo od 1. t. m. dalje draginjsko doklado za vsakega otroka do 16. leta v znesku po 50 din, določene pa so razne omejitve. Ta doklada bo obremenila mestno blagajno za okroglo 60.000 din na leto. Mestni svet je odobril pravilnik socialnega skrbstva za mesto Celje ter dva pravilnika za podeljevanje rednih in izrednih podpor pri mestni občini celjski.

Gradbeni odbor. Mestni svet je odobril parcelacijski načrt za zemljišče Daniela in Viljama Rakuscha pri realni gimnaziji, ki predvideva 12 stavbnih parcel, in parcelacijski načrt za zemljišče Franca Dobovičnika na Lavi. Občina zaenkrat ne bo razširila ceste mimo Gašparičeve, Kerovenove in Kosove hiše pri »Skalni kleti«. Mestni svet je izjavil, da smatra za najprimernejše stavbišče za novo, nujno potrebno poslopje II. drž. gimnazije kompleks bivše Pertinačeve tovarne pri Sp. Lanovžu, v drugi vrsti pa stavbišče poleg poslopja drž. realne gimnazije ali v bližini. Poseben tričlanski odbor, v katerem so župan ter finančni in gradbeni referent, bo izbral primerno stavbišče za novo gimnazijo, se dogovoril s posestniki glede cene in stavil mestnemu svetu zadevni predlog. Banska uprava naj bi vnesla primeren znesek za gradnjo novega gimnazijskega poslopja že v prihodnji baronovski proračun. Občina bo skušala doseči pri vladi ustanovitev II. drž. gimnazije v Celju.

V tajni seji je mestni svet zopet odobril podporo II. drž. deški narodni šoli za brezplačen zajtrk okrog 100 revnim učencem v zimskem času.

Žlahten kostanj v dolenjskih gajih

Ugodni uspehi po desetletnem prizadevanju

Litija, 15. oktobra. Pred leti so bili naši kostanjari navezani na uvoženi maroni. Pri nas je bilo sicer precej kostanja po gozdovih, vendar je bil tako droben, da ni imel posebne cene, niti veljave. Zato so odločili razni gospodarji, pa tudi oblastva, da bodo pričeli vzgajati v lastnih gozdovih maroni. Tudi v Zasavju, kjer imamo obilo kostanjevih dreves, so začeli kostanj precepljati z maronijem. Pred desetimi leti je bilo v Jevnici dobro obiskano učiteljsko zborovanje s tečajem za cepljenje kostanja. Vodil ga je predsednik ljubljanske Sadržarske in vrtnarske podružnice g. Josip Strekelj. Učiteljsko litijskega sreza je odtlej pričelo navajati učence in gospodarje, naj začno gojiti maroni. Akcija je podprlo tudi litijsko sresko načelstvo, zlasti še referent Franc Šušteršič.

Pred desetletjem začeta sistematična akcija je klate lepe uspehe. Po naših gozdovih že knjižno prve maronije. So res lepi plodovi, ki zadovolje tudi izbirneče. Odslej homo navezani lahko zgolj na domači pridelek in bo odpadel ves uvoz iz inozemstva. Maroni zahteva zelo sončne kraje. Zato na severni strani Janč, drugi Jevnice in Laz ni takih plodov, ki jih drugod lahko dosežemo. Z lepim maronijem se postavijo Kovske poljane, Volavje, na južnem pobočju pa tudi okolica Štange. Obilo sonca imajo kraji na južni strani Primskovega, na prostem stopčega in močno priljubljene izletniškega kraja na Dolenjskem. Nad lepim uspehom so zadovoljni z maronijem tudi v Poljanah pri Primskovem. Prav tako seveda tudi v okolici Sv. Križa, zlasti na Kamnem vrhu.

Letos imamo tako sončno jesen, kakor je malokatero leto. Zato je razumljivo, da so naši gozdovi, ki se prav zdijo odejavajo v pisane jesenske barve, vedno živi. Med tednom jih posejajo domačini, od nedelje pa odmeva po naših hostah tudi veselo ukanje in pesem ljubljanskih in drugih izletnikov. Njim je treba sicer povedati, da kmetje ne žele preprostit obiskov in nadležnih izkoristevalcev v hostah. Vendar lepa beseda najde skoraj vedno tudi prijazno mesto. Kadar pridejo mestni gostje v naše hoste z namenom, da si naberejo

kostanja, naj se javijo prej vedno pri lastniku in ga zaprosijo za dovoljenje. Kmetje ustrezajo, če vidijo, da prihajajo izletniki z olitano besedo. V nasprotnem primeru so hudi in pravijo: »Če ni naš kostanj vreden besede, ga ni treba pobirati!« Nekajkrat že so prišli v naše kraje divjaški izletniki. Spravili so se v drevesa, klatili in tresli. Pri takih napadih napravijo obilo škode, ker polomijo drevesa in uničujejo gozdne nasade. Razumljivo je, če naši kmetje take goste odklanjajo. Zalostno pa je — to imamo vedno dokazov — če pričnejo »izletniki« zaradi svaril napadati lastnike in pride potem do krvavih obračunavanj, kakor je bilo v okolici Janč.

Vsako leto nadaljujemo s precepljanjem drobnega kostanja. Čepece dobivamo iz Italije. Letos na pomlad je sresko načelstvo razdelilo med interese okrog 500 čepecev. Pohvalno akcijo, ki stremi za osamosvojitvijo našega trga, pa tudi za izboljšanje položaja kmečkega stanu, bo treba še nadaljevati.

Nevaren nabiralec kostanja

Škofja Loka, 15. oktobra. Posestnik Lovrenc Svovljak v Javorniku pod Sv. Joštom je doživel v četrtek popoldne srečanje, ki ga zlepa ne bo pozabil. Svovljak je opazil, da so prišli v njegov gozd neki moški, ženska in otrok ter pričeli nabirati kostanj. Svovljaku to seveda ni bilo všeč, pa je zato pristopil k trojici in ji rekel, naj bi bili prej vsaj poprašali za dovoljenje. »Saj ni tvoj.« se je odrezal moški. »Če rase sam, zakaj ne bi bil tudi za nas.« In že so jeli oni spet pobirati sadje. To je seveda Svovljaka razhudilo, da bi mu lastni kostanj pred očmi pobrali, in ostro je zahteval, naj s počenjanjem prenehajo.

Tisti mah pa se je v rokah neznanca pojavil revolver in že je odjeknil strel. Svovljak je začutil v desni nogi v mečih pekočo bolečino... Presenečeni posestnik je moral v Kranj k zdravniku dr. Božidarju Bežku, ostal pa ni nepoznan tudi nasilen nabiralec kostanja. Pred sodišče bo moral delavec Franc Močnik iz okolice Kranja, kajti on je streljal na Svovljaka.

mrazu niso bila prizadeta stebila, marveč samo nežno cvetje. Enako je bilo z vinsko trto. Letošnji vinski pridelek ni dosegel niti polovice lanskega slabega letnika. Poleg mraza je bilo tega krivo nerazorano zorenje in prezgodaj nastopivša gniloba, ki je povzročila predčasno trgatve. Po gnolbi sta prizadeti več ko dve tretjini pridelka belih sort. V splošnem mošti niso dosegli normalne količine sladkorja. Spričo tega poraznega dejstva je kr. banska uprava dovolila slajenje mošta izključno iz ziahtnih vinskih trt in to s 3 kg sladkorja na hl.

Najboljši vinski pridelek v novomeškem okolišu so dosegli vinogradniki, ki imajo svoje trse na Vinjem vrhu. Sam kraj je bil najmanj prizadet po katastrofalnem aprilskem mrazu. Letošnji vinski pridelek bo imel v splošnem 8 do 9 stopenj, belo-

krajnji pa 12 do 14. Bela Krajina ima v razmerju z dolenjskim vinskim pridelkom kar odlično letino. Predvsem so v tem pogledu lahko ponosa okolica Metlika s slovečimi Drašiči. Pa tudi vinske gozice v območju priljubljenega Semiča, ki je pravi vinski paradajz, so dale letos izredno dobro letino. Ni čudno, da so ceste dan na dan polne tovornih avtomobilov, ki prihajajo v Belo Krajino iz vseh krajev, slasti še z Gorenjskega, obloženi s vinskimi posodami, katere nato polne odvažajo. Vinska kupčija je v Beli Krajini res živahna in je že polovica letošnjega pridelka rasprodana. Prav dobro vinsko letino imajo tudi vinogradniki v okolici Kostanjevica, Sv. Križa in v krškem srezu. Količina pridelka sicer ni povsod enaka, je pa zato zelo dobra.

Sezonski delavci oškodovani za 65.000 din

Paneverbe poštarja Kapetanoviča v Prosenjakovcih

Murska Sobota, 15. oktobra. Svoječas je »Jutro« poročalo o požaru, ki je uničil luksuzni avto pogodbenega poštarja Nikole Kapetanoviča iz Prosenjakovcev. Zdaj se je izkazalo, da je bil avto namerno zažgan zaradi visoke zavarovalnine. To se je zgodilo letos 25. avgusta. Zaradi potratnega načina življenja poštarja Kapetanoviča so prebivalci domače občine že dalj časa sumili, da se morajo vršiti na pošti v Prosenjakovcih paneverbe. Po inšceniranem požaru avtomobila so tudi oblasti uvedla v zadevi Kapetanovičevega poslovanja obširno preiskavo. Tudi Poštna hranilnica je po pregledu blagajne ugotovila primanjkljaj 65.000 din. Dne 18. septembra pa je Kapetanovič, ki je začutil, da mu tla postajajo prevroča, na avtoakciji pobegnil v notranjost države.

Vse niti zasledovanja so vodile proti prostolincu in res se je posrečilo oblastvom Kapetanoviča aretirati dne 5. t. m. v Novem Sadu, odkoder so ga prepeljali v zapore Okrožnega sodišča v Murski Soboti.

Med tem časom se je vršila podrobna preiskava na prosenjakovski pošti. Verjetno je vsota poverljivega denarja še večja, kakor se je to prvotno domnevalo. Sezonski delavci, ki so zaradi mednarodnega napetega položaja prišli predčasno domov so zaprepašeni izvedeli, da njihovi svojci niso prejeli po pošti nakazanega denarja iz Francije oziroma iz Nemčije. Njihovo ogorčenje nad brezvestnim poštarjem je toliko bolj upravičeno, ker so si ta denar prislužili v tujni in najhujšem naporu za prehranjevanje družine preko zime.

Delitev, ki je v škodo živinoreji

Značilen zgled kmetske nesložnosti v Ločah

Dobova, 13. oktobra. Bivša občina Loče ob Savi, ki je zdaj pridružena občini Dobovi, je imela do nedavnega časa »gmajno« v izmeri 90 ha. Ta gmajna je bila last najprej 36, v novjšem času pa 40 posestnikov. Zemljišče je kupila občina od breziške graščine okrog leta 1850 in so morali posestniki zanj plačevati davek sorazmerno po davčni moči. 8 posestnikov je plačevalo po 8 goldinarjev na leto, 8 posestnikov po 6 gid., 17 posestnikov po 5 gid. in 3 posestniki po 3 gid.

Vsi ti so imeli doslej pravico do paše, do rezanja vrbovih šib in do sv'ža (peska), ki ga je v novjšem času težko dobiti, ker je ves sedaj naplavljeni sivi pomešan s premogovimi zrnci in je za zidavo neporabna. Proti odškodnini so smeli na gma-

ni pasti revnejši stanovalci v vasi. Svoječas je Sava odnesla z gmajne mnogo zemlje, v novjšem času pa jo je spet naplavila. Vas je imela gospodarski odbor, ki naj bi pazil na pravilno izkoriščanje. Vendar te naloge ni mogel vršiti zaradi malobrižnosti vaščanov. Tudi je mladina brez dovoljenja rezala šbje. Vse to in mnogo drugih stvari je privedlo do razdelitve. Živinorej je razdelitev v veliko škodo. Govorimo ne bo živina več tako zdrava, ko bo morala stati privezana v temnih, nezdravih hlevih. Težko bo tudi revnim prebivalcem v vasi, ki so si lahko dosedaj redili kravice proti majhni odškodnini. Mogoče, da se kdaj v bodočnosti razdeljeno spet zloži v koristno go izrabo. Umna živinoreja in mlekarstvo v bližini velemesta bosta kmetovalce prisilili k temu.

Zapostavljena Mislinjska dolina

Prebivalstvo želi ugodnejših zvez s svetom

Slovenj Gradec, 13. oktobra. Opetovano smo se že v našem listu zavzeli za zboljšanje slabih prometnih zvez z Mislinjsko dolino. Vendar pa je železniška direkcija le deloma upoštevala upravičene pritožbe našega obmejnega prebivalstva. Tudi z novim jesenskim vozniškim redom se ni slično stanje popravilo. Nasprotno, železniška direkcija je še uknila vlaka št. 9111 in 9120, ki sta vozila dvakrat tedensko med Velenjem in Dravogradom. Nič nimamo proti ukinitvi navedenih vlakov, saj sta bila oba res skrajno slabo frekventirana (povprečna frekvenca 4-6 oseb), vendar pa bi v zameno za ukinitva vlaka morala železniška direkcija uvesti vsaj en par že tako dolgo zahtevanih vlakov.

Predvsem bi se morala upostaviti direktna zveza med Dravogradom in Celjem z zgodnjim popoldanskim vlakom. Zdaj je ta zveza mogoča edino z mešanecem št. 9135, ki pa potuje za 27 km dolgo progo do Velenja nad dve uri. Razen tega pa je ta mešanec že ponovno zamudil zvezo s popoldanskim vlakom in so potniki morali čakati v Velenju na večerni vlak. Nova zveza bi bila izvedljiva na ta način, da bi se garnitura vlaka št. 9112 vračala iz Dravograda ob 12.30 kot potniški vlak št. 9117,

ki naj bi vozil namesto od Velenja že od Dravograda. Vozni red tega vlaka naj bi se uredil tako, da dobi v Celju zvezo s potniškim in brzim vlakom za Ljubljano oziroma Zagreb. Z vpovstavitvijo potniškega vlaka št. 9117 pa bi lahko odpadla vlaka M 9133 in 9135, ki bi se nadomestila s čistim tovornim vlakom.

Razen tega bi bilo nujno treba uvesti direktno popoldansko zvezo med Celjem in Dravogradom. Ta zveza je potrebna prebivalstvu Mislinjske doline, ki od 10. ure popoldne do 18. ure nima nobenega vlaka s Slovenj Gradcem. Razen tega bi to zvezo pridno uporabljali številni letoviščarji iz južnih krajev naše države, ki imajo dosedaj le direktno zvezo do Velenja. V ta namen naj bi se vlak št. 618 podaljšal do Dravograda in sicer na ta način, da dobi v Dravogradu zvezo na vlak št. 9119 proti Mariboru in vlak št. 9014 proti Prevaljam. Do Dravograda podaljšani vlak št. 618 bi se lahko vračal proti Celju kot vlak št. 9119, ki bi naj odhajal iz Dravograda za 15 minut pozneje.

Upamo, da bo železniška direkcija vzela naše predloge v pretres in pristopila k izboljšanju slabih prometnih zvez s stalno zapostavljeno Mislinjsko dolino,

Ob grobu Zorka Bekša

V sredo popoldne smo ob številni udeležbi prijateljev in znancev spremili Zorka Bekša, priljubljenega pevca, člana opernega zbora, k Sv. Križu. V ponedeljek zvečer je iznenada umrl — strle so ga tegobe življenja v času, ko je bil še sredi svojih moči in poln veselja do dela. Pogreb je zi-

vo izpričal, kako mnogo prijateljev in spoštovateljev je imel Zorko Bekš med nami. Poleg predstavnikov gledališke uprave in njegovih stanovskih tovarišev iz opere in drame je šla za krsto množica ljubiteljev naše pesmi, ki ji je pokojnik posvetil vse svoje življenje in s katero je razen z opernega odra neštete večere na raznih priveditvah razveseljeval srca ljudi. Nedavno je praznoval petindvajsetletnico delovanja pri Narodnem gledališču.

Dragi Zorko, ne zameri besed, ki vro iz čistega ljubčnega srca, da se ob sveži gomili tovariš in prijatelj poslovijo od Tebe! Človeško življenje je mnogokrat zagodeno. Vsak človek je svet zase in drzno bi bilo, če bi trdili o kom, da ga poznamo do dna. Naveč nas je bilo, ki smo imeli le površno sliko o Tebi. Sele smrt sama nam je potrdila, da si poleg nam znanega živela še nekako drugo življenje, ki pa je bilo trpeče in razvzno. Nemir, ki smo ga na zunaj opazili na Tebi, in nervoznost v besedi in zadržanju nam nista povedala ničesar, ker smo v presoji človeškega dejanja in nehanja pač zmerom mnogo prepovršili. Prav zato smo Ti delali krivico. Bolj od žaljivega, čeprav prijateljskega odnosa do Tebe bi bil zaslužil naše razumevanje in sočustvovanje.

Zdej, ko si končal svojo pot, verjem, da Te ne bomo izlaska pozabili, saj si nam bil dober tovariš in nisi nikomur storil krivice. Znal si prizanašati drugim, ker si sam mnogo trpel. Odsel si nemiren, utrujen, kakršno je tostran od nekaj plačilo pevca in igralca. Naj Ti bo Bog pravičnejši plačnik!

Zadnja pot profesorja Josipa Marna

Sveži grob so izkopali na pokopališču pri Sv. Križu. Vanj so danes popoldne položili profesorja Josipa Marna. Ni še dolgo tega, kar je prof. Marn moral zapustiti svoje razrede na klasični gimnaziji in se preseliti v bolnišnico. Nihče ni mislil, da bo pot v bolnišnico njegov zadnji sprehod po Ljubljani, ki je odličnega profesorja tako dobro poznala in kjer je imel številne prijatelje. Novica o profesorjevi smrti se je tako nepričakovano raznesla po mestu, da ji mnogi niso mogli verjeti. Pokojnik ni bil več mlad, saj je ukačal že šestdeseto leto in še zmerom je redno opravljal svojo profesorsko službo. A prav zato, ker je do zadnjega vršil službo, je prišla njegova smrt tako nepričakovano.

Profesorja Marna so spremili k Sv. Križu številni učenci, stanovski tovariši in prijatelji. Ob stihih je krenil sprevod, kakršne le redko vidi Ljubljana, izpred bolnišnice proti Sv. Križu. Ni bilo velikega in glasnega poslavljanja, a sama udeležba je o priljubljenosti pokojnega profesorja pričala dovolj.

Več ko polovico življenja je posvetil pokojnik vzgojnemu delu. Doma iz Trbovelj, živeč v tesnih razmerah, se je s težavo prebijal skozi srednje in visoke šole. Pri študijah ga je pot zanesla tudi v Pariz. Supplementuro je nastopil na nemški gimnaziji v Trstu. Na tem zavodu se je pred vojno šolalo mnogo slovenskih dijakov, ki imajo prof. Marna v najlepšem spominu. Bil je izvrsten pedagog in čeprav je bila njegova glavna stroka romanistika, je z velikim navdušenjem počeval tudi slovenščino, s katero je bil tedanj slavist na tržaškem zavodu, pokojni prof. dr. Ivan Merhar, zelo obremenjen. Po vojni je prof. Marn počeval na ljubljanskih srednjih šolah, kjer je bil zaradi dobrosrčnosti splošno priljubljen. To se je ganljivo potrdilo ob pogrebu. Dobremu pokojniku bo ohranjen vedno lep spomin!

KAKAO JE BOLJ REDILEN KOT DRUGA PIJACA, KI STE JO DOSLEJ IMELI ZA ZAJTRK.

Ce pripravite kakao zavilno, kot je naznačeno v navodilu na vsakem zavojčku odličnega Ruff-ovega kakao-a boste imeli od zajtrka popoln užitek. — Odlični Ruff-ov kakao se dobiva v vseh boljših trgovinah.

UGODNO SE PRODA

zaradi odpotovanja v inozemstvo vila z dobro vpejano

veležanjarino in gostilno

ter zraven pripadajoče gospodarsko poslopje in to vse v najboljšem stanju.

FRANK ZAJC, Trboveljska št. 8, Ljubljana VII.

Dolenjska letina po letošnjih nesrečah

Sišno primanjkuje krme — Vinski pridelek je dober

Novo mesto 14. oktobra. Malokatera pokrajina je po raznih uimah tolikokrat prizadeta kakor Dolenjska. Lani je trpela po deževju in toči, letos zaradi pomladnega mraza in suše, ki je nastopila ravno v času zorenja. V splošnem je letošnja letina v primeri z lansko vendar malo zadovoljivejša. Pomanjkanje živalske krme je pri tem občutno. To so posledice pomladnega mraza in poletne suše. Po mrazu je trpela največ detelja, ob vročini pa strnišča. Nedostaki krme po suši bi se s pomočjo silosov zlasti lepo suši pa je na Dolenjskem prizadeta sadna letina. Aprilski mraz je uničil preko 95% sadnovjarkov in povzročil, kakor smo takrat poročali, po vsej Dolenjski ogromno škodo. Izvzemi nekaj češenj v Brusnicah je bilo sadno drevje prazno. Po

roda prvovrstna. Tako bogate žetve ozimnih žit že nekaj let nismo imeli. Stročnice so bile hudo prizadete po suši in je zato njihov pridelek prav skromen, skoraj neznačen. Krompir je že v semenu in in v sami obdelavi zemlje prav slab. Nasprotno je pri onih, ki so mu nudili vse potrebne pogoje, v enakih vremenskih prilikah prav dober. Zato bo množina v gotovih krajih Dolenjske prav znatna, a marsikdo bo vrnjeno komaj seme. Zato je veliko povpraševanje po krompirju in visoka cena.

Najbolj pa je na Dolenjskem prizadeta sadna letina. Aprilski mraz je uničil preko 95% sadnovjarkov in povzročil, kakor smo takrat poročali, po vsej Dolenjski ogromno škodo. Izvzemi nekaj češenj v Brusnicah je bilo sadno drevje prazno. Po

Štovi za MOŠKE SUKNJE

TRPEŽNI DIN 59.— DO 120.—,
PRVOVRSTNI ČEŠKI DIN 152.— DO 220.—

LJUBLJANA, MESTNI TRG 17

PAUL RIPSON

Stratosferski pilot

Roman

— Zdi se mi, da ste moški smešni. Za vsako nepremišljeno besedo, in če je še tako nedolžna, bi si kar skočili v lase.

Pri tem je morala zbrati vso svojo energijo, da ni omahnila. Izpila je par požirkov piva in ker sta oba trdovratno molčala, je naglo nadaljevala, boječ se, da se prepri nadaljuje:

— Rekordi so danes simbol časa. Eni se zanimajo za nogometne tekme, drugi za umetnost in znanost. Vsak ima svoje veselje, in vsakemu ga moramo pustiti.

Po kratkem molku je začela pripovedovati veselo povest, ki jo je bila pred nekaj dnevi čitala. Bila je humoreska, katera je bila napravila slavnega nekega mehikanskega pisca. Sicer z njo ni imela pravega uspeha — niti Fred niti John se ni smejal — toda svoj cilj je le dosegla. Spravila ju je na druge misli in pozabila sta skoraj svoj prepri. Da je bila ona vzrok prepri, je pa le predbro čutila in zato se je smatrala za obvezano, da grozeče neurje odvrne. Zdelo se ji je, da pri tem bojuje boj za svojo lastno bodočnost in zato si je prizadevala, da stvar izvede čim bolje.

Po večerji je predlagala, da bi malo vrgli karte in pri igri se je delala tako veselo, kot je njen brat še nikoli ni bil videl. Prosila je brata, naj prinese

11 steklenico šampanjca, da bodo pili na dobro voljo, ki se je zopet vrnila. John je to tudi storil in Mira je bila mnogo več, kot po navadi. Postala je celo razposajena, vključila je radio in prosila oba gospoda, naj plešeta z njo. John je šel po drugo steklenico šampanjca in ostali so ta večer delj časa pokonci kot navadno, toda ko so šli po polnoči vsak v svojo sobo, je Mira čutila, da je že zadnji trenutek, kajti delj ne bi bila mogla zdržati. Vse njeno razposajeno veselje je bila krinka, pod katero se je skrivalo nesrečno in ranjeno srce.

Ko je dospela v svojo sobo, je zaklenila vrata in se vrgla na divan. Jokati ni mogla, bila je preveč žalostna. Od šampanjca, ki ga je bila preveč pila, ji je bila glava v omotici, a vendar je ravno v tej omotici videla svoj položaj še bolj jasno, kot če bi bila popolnoma trezna. Bila je preponosna, da bi kazala svojo globoko bol bratu ali prijatelju.

Po poljubu, prvem poljubu Freda, ki ga je ljubila z vso ljubeznijo svojega ranjenega srca, je prišla taka nesreča. Vedela je sedaj, da Fred ljubi ono multimilijonarko, ki se je zaročila pred par dnevi z angleškim plemenitašem. In kljub temu jo še ljubi, njo pa, ki mu je dala s poljubom izraz svoje globoke ljubezni, je imenoval gos. Kako se je bila veselila te večerje, upajoč, da se bosta s Fredom večkrat pogledala in oba uživala v teh pogledih še enkrat sladko strast onega dolgega prvega poljuba! Toda prišlo je vse drugače!

Tudi Fred ni šel spat. Sedel je pri odprtem oknu, pušil in razmišljal. Bil je eden onih ljudi, ki v nekaterih življenjskih trenutkih ne poznajo zapreke. Samo da takšni trenutki pridejo dosti redko in

prav ob času, ko se jih človek najmanj nada. Samo kratke ure je živel v srečnih mislih, da bi mogel ljubiti Miro, potem pa so mu slika Leje in nerodne besede Johna kot blisk pokazale nekaj, na kar je bil skoraj pozabil. Sedaj je čutil, kako blazno ljubi Lejo. Vrh tega ga je tria divja ljubosumnost. Onega angleškega grofa bi bil zmlil, če bi mu prišel v roke. Sklenil je, da jutri napiše pismo Leji in ji razodene svojo ljubezen ter ji ob enem pošlje njen ček za dva tisoč dolarjev nazaj.

— Blazne misli imam danes, si je dejal na tihem. Preveč sem popil tega prokletega alkohola. To ni zame. Ampak eno je jasno: v tej hiši mi ni več obstanka. Jutri odpotujem. Konec.

Dvignil se je ter začel hoditi po sobi semtertja. Naenkrat se je čutil silno utrujenega. Legel je in naglo zaspal. Mira, ki je imela okno tako, da je videla luč njegove sobe, je opazila, da je ugasnila.

— On lahko spi, si je mislila. Da, moški nimajo niti vesti, niti srca!

Vrgla se na posteljo, skrila glavo v blazine ter krčevito zaplakala.

Naslednje jutro je deževalo. Pri zajtrku so se pogovarjali, kot bi se ničesar ne spominjali, toda pogovor je bil hladen. Slednjic je Fred dejal:

— Oprostita mi, prosim, da sem včeraj rekel besede, ki niso bile v skladu z gostoljubjem, kate-rega sem užival pri vas. Zahvaljujem se obema iskreno za lepe trenutke, ki sem jih tu preživel, toda moralo je priti drugače. Včeraj sem prejel pismo, ponudbo neke velike letalske družbe za novo službo. In sklenil sem, da jo sprejemem. Te-

lefoniral sem že po voz. Ob pol desetih se odpeljem na kolodvor.

John je hotel reči trpklo besedo, toda ko je videl, kako obupno gleda Mira, je pogoltnil svoj gnev in odgovoril:

— Fred, ločiti se hočemo tako, da se vsikdar lahko spet kot stari prijatelji srečamo v življenju.

Fred je vstal in moza sta si podala hladno roko. Tudi Mira se je dvignila in skoraj brez glasu je zajecljala:

— Tako hitro naju hočete zapustiti?

— Nova služba me kliče.

— Ko sta si podala roke, je Fred dejal z glasom, ki je razodeval razburjenje:

— Z Bogom! Na svidenje!

Z naglimi, odločnimi koraki je odšel iz jedilnice. Mira mu je žalostno sledila s pogledom, med tem ko je John nervozno prestavljal prtiče in skodelice po mizi. Ko so se zaprla vrata za Fredom, se je obema zdelo, da je nastala velika praznina v njihju bratrem življenju.

Ko se je bil Fred udobno namestil v oddeku brzovlaka, ki je dirkal proti New Yorku, je potegnil iz listnice pismo, ki mu ga je bil poslal ravnatelj Whirlwind Motors družbe v New Yorku. Glasilo se je takole:

»Ker smo zvedeli, da niste več nastavljeni pri Ameriški letalsko-prometni družbi, si dovoljujemo, Vam ponuditi službo v naši tovarni, oziroma na poizkusnem letališču v New Yorku. V čast bi si šteli, ako bi našo ponudbo sprejeli. Prosimo čimprejšnjega odgovora, oziroma na osebno predstavljenje pri ravnateljstvu.«

Vzajemna posojilnica r. z. z o. z. v Ljubljani — Miklošičeva cesta 7

poleg HOTELA UNIONA. — NUDI ZA VSE VLOGE POPOLNO VARNOST IN OBREŠTUJE NOVE VLOGE PO 4% DO 5% PO DOGOVORU — ZAHTEVAJTE PROSPEKT. — NOVE VLOGE SO VSAK CAS RAZPOLOZLJIVE. — POSLUŽITE SE VARČEVALNEGA KROŽKA. — POSOJILNICA DAJE KRATKOROCNA POSOJILA.

NEGA LEPOTE

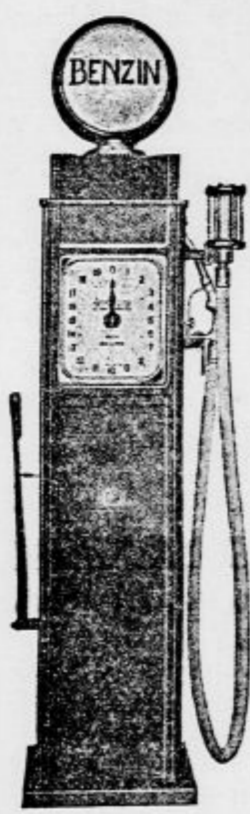

Šminkati se
treba znati!

Alli ni to največja umetnost žene? Predvsem je treba znati izbrati šminko. V presenetljivi izbiri šminke PASTEL boste našli, milostiva gospa, ono nianso, ki zares odgovarja Vaši polti. Svetle, nežne in barunaste šminke FARDS PASTEL Vas bodo navdušile.

FARDS
PASTEL

BOURJOIS
Parfumeur - Paris

NAJMODERNEJŠE AVTOMATIČNE
BENCINSKE SESALKE

TRU-METER

STABILNE, POLSTABILNE IN PRE
NOSNE BENCINSKE SESALKE

„ROCCO“

BENCINSKI REZERVARI
ARMATURE — REZERVNI DELI

Kompletne bencinske postaje
izdeluje

AVTOTEHNA

BENCINSKE SESALKE IN
INSTALACIJE

ZAGREB, ILICA 89

ZAHTEVAJTE PROSPEKTE!

Dinamo luči

za kolesa
prvovrstne znamke
najceneje pri

BANJAL,

MIKLOŠIČEVA 20.

Sveže najfinejše
norveško

ribje olje

iz lekarne

dr. G. PICCOLIJA

v Ljubljani

se priporoča bledim in

slabotnim osebam

Med mestom
in deželo

Centenemu občinstvu v ljudo javljamo, da je po smrti dose-danega dolgoletnega lastnika krznarska trgovina Martin Orehovec, Celje, prešla na naslednika, in se bo od sedaj naprej vodila pod imenom

M. OREHOVC nasled. IVO KOŽUH

Kakor dosedaj bo tudi v bodoče v zalogi vedno prvovrstno blago — in zagotavljamo cenj. odjemalce, da se bomo potrudili s točno in solidno postrežbo, vsakega v vsakem oziru zadovoljiti.

Naprosam cenjene stranke, da nam tudi v bodoče ohranijo dose-danjo naklonjenost ter se priporočam — z odličnim spoštovanjem

M. OREHOVC — naslednik
IVO KOŽUH — CELJE,
krznar in izdelovatelj čepic.

Globoko potrti javljamo vsem sorodnikom, prijateljem in znancem, da je naša nad vse ljubljena mati, stara mati, teta in tašča, gospa

MARIJA JANŠA

roj. PERNE

vdova po okr. orož. stražmojstru

danes 15. oktobra, v 67. letu starosti, za vedno zatisnila svoje trudne oči.

Pogreb nepozabne pokojnice bo v ponedeljek, dne 17. t. m. ob 15. uri iz hiše žalosti na tukajšnje pokopališče.

KRANJ, dne 15. oktobra 1938.

FRANC, sin; ROZA, snaha; FRANCI, DUŠAN, vnuka. — Rodbine: RODIČ, PERNE, KROPAR

Od Vas je odvisno, da imate obliko vedno kot nove zato je pustite redno kemično čistiti ali barvati v tovarni

JOS. REICH
Ljubljana
Poljanski nasip 4-6
Telefon — Svetlokalnica

INSERIRAJ
V „JUTRU“!

V neizmerni žalosti naznanjamo, da je preminula naša draga mama, stara mama in sestra, gospa

JERICA SORŠAK

ZASEBNICA

previdena s tolažilil svete vere 14. oktobra 1938.

Blagoslovljena bo v nedeljo 16. t. m. ob 10. uri pred magdalenko cerkvijo v Mariboru, na kar bo prepeljana v Ljubljano k Sv. Križu, kjer bo ob pol 16. uri položena k večnemu počitku.

Sv. maša zadušnica se bo brala v petek 21. oktobra ob 8. uri v kapelici Srca Jezusovega v Mariboru, Magdalenko predmestje.

Maribor, Ljubljana, dne 15. oktobra 1938.

Žalujoči rodbini SORŠAK in Ing. ZEMANEK

Protii kožnim boleznim

„DERMOVAL“

Nov izum izrednega učinka. Mnoge težke in neozdravljive kožne bolezni so postale lahko ozdravljive. Prišče, hraste, firčigerje, lišaje, čire in slične kožne bolezni lokalne narave zdravi naglo »DERMOVAL«. 1 lonček din 16.—. — Pišite še danes:

GRADSKA LJEKARNA, ZAGREB, GORNJI GRAD 5.

Ogl. S. br. 1990/1935.

NEPREMOCLJIVE
HUBERTUSE,
TRENČKOTE,

vse vrste dežne plašče,
obleke i. t. d. Najboljši
nakup

Presker,

Sv. Petra c. 14.

Halo! Samo še en mesec! Halo!

Čim starejši se zavarujete — tem dražje je za Vas zavarovanje!!
Zato ne odlašajte!

»KARITAS«, Vam nudi sledeče ugodnosti:

1. Zavaruje se lahko vsaka zdrava oseba v starosti od 7. — 80. leta.
2. Zdravniška preiskava nepotrebna.
3. NIZKI MESEČNI PRISPEVKI!
4. Več vrst zavarovanja:
 - a) Posmrtnina.
 - b) Dola.
 - c) Starostna preskrba.
5. V slučaju nezgodne smrti izplačilo DVAKRATNE ZAVAROVALNE VSOTE.
6. VAŽNO ZA DRUŽINE: BREZPLAČNO SOZAVAROVANJE OTROK!
7. Za popolno varnost jamčijo:
 - 1) Solidno poslovanje,
 - 2) zatiranje špekulativnega zavarovanja bolnih oseb,
 - 3) Din 85.000.000.—.

Prospekte in pojasnila dobite brezplačno pri naših krajevnih zastopnikih in pri

»KARITAS«, Ljubljana, palača Vzajemne zavarovalnice,
»KARITAS«, Maribor, Orožnova 8.

„KARITAS“,
največje ljudsko zavarovanje v Jugoslaviji

Prevezel sem **Glavno zastopstvo MOTORISTI!** **Vodim še vedno Glavno zastopstvo**

MODEL ZA SEZONO 1939 V KRATKEM PRISPEJO. — ZAHTEVAJTE BREZOBVEZNO PROSPEKTE IN PONUDBE!

NSU IGN. VOK PLUCH

Ljubljana, Tavčarjeva 7

IN **Phänomen FICHEL & SACHS** MOTORJEV 100 in 120 ccm **SERVICE**

CENE MALIM OGLASOM
 Po 50 par za besedo, Din 3.— davka za vsak oglas in enkratno pristojbino Din 3.— za sifro ali dajanje naslovov plačajo oni, ki iščejo službo. Najmanjši znesek za enkratno objavo oglasa Din 12.—. Dopolni in ženitve se računajo po Din 2.— za vsako besedo, Din 3.— davka za vsak oglas in enkratno pristojbino Din 5.— za sifro ali dajanje naslovov. Najmanjši znesek za enkratno objavo oglasa Din 20.—. Vsi ostali oglasi se računajo po Din 1.— za besedo, Din 3.— davka za vsak oglas in enkratno pristojbino Din 5.— za sifro ali dajanje naslovov. Najmanjši znesek za enkratno objavo oglasa Din 17.—

Mali oglasi
 Ponudbam na sifre ne prilagajte znak! Le, če zahtevate od Oglasnega oddelka »Jutra« odgovor, priložite **Din 3.— v znakih**

Vse pristojbine za male oglase je plačati pri predaji naročila, oziroma jih je vpslati v pismu obnemem z naročilom, ali pa po poštni položnici na čekovni račun, Ljubljana št. 11.842, sicer se zaračuna k zgoraj navedenim pristojbinam še manipulacijska pristojbina Din 5.—

Vsa naročila in vprašanja, tičočna se malih oglasov, je naslavljati na: Oglasni oddelek »Jutra«, Ljubljana.

Kam pa kon?

Vsi ki Jerneju sv. Petra cesta 85, tudi danes vam bo postreženo z prvovrstnim vinom kvavica, ma in z vsim drugim redno. Pripravite se vsi. Priporočila se gostimicar.

23848-16

V gostilni

pri »Stadionu« Tyrševa 82 domače kravice, pečeno ter pri znano dobra vina. Se priporočila I. Gorščič.

24329-18

Gostilna »Mesec«

na Viču vabi na domače kolone.

24278-16

V nedeljo 16. X.

Vsi na vinskih trgatinih in volitev kraljice pie in v restavraciji pri kodvoru v Domalah.

24297-18

Gostilna Martine

Zg. Šiška Danes večja zabava privedi igra poznani jazz! Sladka portugalska, pečnice, kvavice!

24373-18

Danes vsi na koncert

s plesom in na domače kravice vabi gostilna Fabian, Glince, Cesta IX. Se priporočila: Pavla Smrčič.

24367-18

Rezika vabi

na pečenice in kvavice in na druga izvrstna jedila. Vina, dolenski stajerski in daljninski, ki so vso svojo izbornost kraljice pie »bilo za danes še posebej: Gostilna »Pri uni verzie, Zidovska c. 20.«

24432-18

Danes vabljani vsi na Gilnce

— v gostilni stilno MAHNTN. Zabava z gobzo, na sterc in mlade!

24457-18

Halo! Halo!

v nedeljo vsi v gostilno pri Zakotnikih Moste Za loška 43 na domače kravice in pečeno.

24181-10

Lepa deva

mnogo fantov dobra gostilna, mnogo gostov. Dekle povabi v gostilni na Kramar (Dolenski cesta) s plesom, kvavicami in moštom.

24477-18

Učenko

za hotelsko obrt, sprejme hotel Mariborski dvor, Maribor.

24464-44

Restavracija, kavarna KERSIČ

Frankopanska. Nudim vam portnersko, mošt, kvavice, pečeno, pečeno rižole in druge specialitete. Travniška postaja, lep sprehod.

24500-18

Službo dob

Čevljarskega pomočnika za boljše domače delo — sprejem. Poizve se pri Seunig, trgovina usnja, — Ljubljana.

24233-1

Gaterista

samo prvovrstno moč, sprejme parna žaga, Rog, Podstenica, p. Toplice pri Novem mestu.

24195-1

Vpokojence

ki bi nadzoroval hišo z vinogradom dobi za to čudno stanovanje, četrt ure od avtoobusne postaje Prihova. Pomoč na M. Spindler, Ljubljana, Gledališka ul. 10.

24101-1

Urarskega pomočnika

starejšega, v delu popolno samostojnega z znanjem zlatarskih popravil, potrebuje Drag. Dimitrijevič, ju velir, Zvezdar (Moravska banovina).

24132-1

Kuharico

vajeno vsega hišnega dela sprejemem za november. Ponudbe na ogl. odd. Jutra pod »3 ose-«.

24273-1

Služkinjo ali postrežnico

sprejemem takoj. Oglešiti se danes dopoldan od 14. ure v Zg. Šiški Vodnikova c. 123. Su-«.

24267-1

Prodajalko

manufakturne stroke — sprejemem. Prednost iz Celja ali okolice. Po-«.

24329-18

Gostilna »Mesec«

na Viču vabi na domače kolone.

24278-16

V nedeljo 16. X.

Vsi na vinskih trgatinih in volitev kraljice pie in v restavraciji pri kodvoru v Domalah.

24297-18

Gostilna Martine

Zg. Šiška Danes večja zabava privedi igra poznani jazz! Sladka portugalska, pečnice, kvavice!

24373-18

Danes vsi na koncert

s plesom in na domače kravice vabi gostilna Fabian, Glince, Cesta IX. Se priporočila: Pavla Smrčič.

24367-18

Rezika vabi

na pečenice in kvavice in na druga izvrstna jedila. Vina, dolenski stajerski in daljninski, ki so vso svojo izbornost kraljice pie »bilo za danes še posebej: Gostilna »Pri uni verzie, Zidovska c. 20.«

24432-18

Danes vabljani vsi na Gilnce

— v gostilni stilno MAHNTN. Zabava z gobzo, na sterc in mlade!

24457-18

Halo! Halo!

v nedeljo vsi v gostilno pri Zakotnikih Moste Za loška 43 na domače kravice in pečeno.

24181-10

Lepa deva

mnogo fantov dobra gostilna, mnogo gostov. Dekle povabi v gostilni na Kramar (Dolenski cesta) s plesom, kvavicami in moštom.

24477-18

Učenko

za hotelsko obrt, sprejme hotel Mariborski dvor, Maribor.

24464-44

Restavracija, kavarna KERSIČ

Frankopanska. Nudim vam portnersko, mošt, kvavice, pečeno, pečeno rižole in druge specialitete. Travniška postaja, lep sprehod.

24500-18

Službo dob

Čevljarskega pomočnika za boljše domače delo — sprejem. Poizve se pri Seunig, trgovina usnja, — Ljubljana.

24233-1

Gaterista

samo prvovrstno moč, sprejme parna žaga, Rog, Podstenica, p. Toplice pri Novem mestu.

24195-1

Vpokojence

ki bi nadzoroval hišo z vinogradom dobi za to čudno stanovanje, četrt ure od avtoobusne postaje Prihova. Pomoč na M. Spindler, Ljubljana, Gledališka ul. 10.

24101-1

Urarskega pomočnika

starejšega, v delu popolno samostojnega z znanjem zlatarskih popravil, potrebuje Drag. Dimitrijevič, ju velir, Zvezdar (Moravska banovina).

24132-1

Perfektno kuharico

ki opravlja tudi vsa druga gospodinska dela iščem k trilateralni družini v podčel-«.

24118-1

Čevljarskega pomočnika

dobro izveščane sprejemem takoj v stalno delo. Plača, dobra, očišča-«.

24160-1

Kuharico

vajeno vsega hišnega dela sprejemem za november. Ponudbe na ogl. odd. Jutra pod »3 ose-«.

24273-1

Služkinjo ali postrežnico

sprejemem takoj. Oglešiti se danes dopoldan od 14. ure v Zg. Šiški Vodnikova c. 123. Su-«.

24267-1

Prodajalko

manufakturne stroke — sprejemem. Prednost iz Celja ali okolice. Po-«.

24329-18

Gostilna »Mesec«

na Viču vabi na domače kolone.

24278-16

V nedeljo 16. X.

Vsi na vinskih trgatinih in volitev kraljice pie in v restavraciji pri kodvoru v Domalah.

24297-18

Gostilna Martine

Zg. Šiška Danes večja zabava privedi igra poznani jazz! Sladka portugalska, pečnice, kvavice!

24373-18

Danes vsi na koncert

s plesom in na domače kravice vabi gostilna Fabian, Glince, Cesta IX. Se priporočila: Pavla Smrčič.

24367-18

Rezika vabi

na pečenice in kvavice in na druga izvrstna jedila. Vina, dolenski stajerski in daljninski, ki so vso svojo izbornost kraljice pie »bilo za danes še posebej: Gostilna »Pri uni verzie, Zidovska c. 20.«

24432-18

Danes vabljani vsi na Gilnce

— v gostilni stilno MAHNTN. Zabava z gobzo, na sterc in mlade!

24457-18

Halo! Halo!

v nedeljo vsi v gostilno pri Zakotnikih Moste Za loška 43 na domače kravice in pečeno.

24181-10

Lepa deva

mnogo fantov dobra gostilna, mnogo gostov. Dekle povabi v gostilni na Kramar (Dolenski cesta) s plesom, kvavicami in moštom.

24477-18

Učenko

za hotelsko obrt, sprejme hotel Mariborski dvor, Maribor.

24464-44

Restavracija, kavarna KERSIČ

Frankopanska. Nudim vam portnersko, mošt, kvavice, pečeno, pečeno rižole in druge specialitete. Travniška postaja, lep sprehod.

24500-18

Službo dob

Čevljarskega pomočnika za boljše domače delo — sprejem. Poizve se pri Seunig, trgovina usnja, — Ljubljana.

24233-1

Gaterista

samo prvovrstno moč, sprejme parna žaga, Rog, Podstenica, p. Toplice pri Novem mestu.

24195-1

Vpokojence

ki bi nadzoroval hišo z vinogradom dobi za to čudno stanovanje, četrt ure od avtoobusne postaje Prihova. Pomoč na M. Spindler, Ljubljana, Gledališka ul. 10.

24101-1

Urarskega pomočnika

starejšega, v delu popolno samostojnega z znanjem zlatarskih popravil, potrebuje Drag. Dimitrijevič, ju velir, Zvezdar (Moravska banovina).

24132-1

Perfektno kuharico

ki opravlja tudi vsa druga gospodinska dela iščem k trilateralni družini v podčel-«.

24118-1

Čevljarskega pomočnika

dobro izveščane sprejemem takoj v stalno delo. Plača, dobra, očišča-«.

24160-1

Kuharico

vajeno vsega hišnega dela sprejemem za november. Ponudbe na ogl. odd. Jutra pod »3 ose-«.

24273-1

Služkinjo ali postrežnico

sprejemem takoj. Oglešiti se danes dopoldan od 14. ure v Zg. Šiški Vodnikova c. 123. Su-«.

24267-1

Prodajalko

manufakturne stroke — sprejemem. Prednost iz Celja ali okolice. Po-«.

24329-18

Gostilna »Mesec«

na Viču vabi na domače kolone.

24278-16

V nedeljo 16. X.

Vsi na vinskih trgatinih in volitev kraljice pie in v restavraciji pri kodvoru v Domalah.

24297-18

Gostilna Martine

Zg. Šiška Danes večja zabava privedi igra poznani jazz! Sladka portugalska, pečnice, kvavice!

24373-18

Danes vsi na koncert

s plesom in na domače kravice vabi gostilna Fabian, Glince, Cesta IX. Se priporočila: Pavla Smrčič.

24367-18

Rezika vabi

na pečenice in kvavice in na druga izvrstna jedila. Vina, dolenski stajerski in daljninski, ki so vso svojo izbornost kraljice pie »bilo za danes še posebej: Gostilna »Pri uni verzie, Zidovska c. 20.«

24432-18

Danes vabljani vsi na Gilnce

— v gostilni stilno MAHNTN. Zabava z gobzo, na sterc in mlade!

24457-18

Halo! Halo!

v nedeljo vsi v gostilno pri Zakotnikih Moste Za loška 43 na domače kravice in pečeno.

24181-10

Lepa deva

mnogo fantov dobra gostilna, mnogo gostov. Dekle povabi v gostilni na Kramar (Dolenski cesta) s plesom, kvavicami in moštom.

24477-18

Učenko

za hotelsko obrt, sprejme hotel Mariborski dvor, Maribor.

24464-44

Restavracija, kavarna KERSIČ

Frankopanska. Nudim vam portnersko, mošt, kvavice, pečeno, pečeno rižole in druge specialitete. Travniška postaja, lep sprehod.

24500-18

Službo dob

Čevljarskega pomočnika za boljše domače delo — sprejem. Poizve se pri Seunig, trgovina usnja, — Ljubljana.

24233-1

Gaterista

samo prvovrstno moč, sprejme parna žaga, Rog, Podstenica, p. Toplice pri Novem mestu.

24195-1

Vpokojence

ki bi nadzoroval hišo z vinogradom dobi za to čudno stanovanje, četrt ure od avtoobusne postaje Prihova. Pomoč na M. Spindler, Ljubljana, Gledališka ul. 10.

24101-1

Urarskega pomočnika

starejšega, v delu popolno samostojnega z znanjem zlatarskih popravil, potrebuje Drag. Dimitrijevič, ju velir, Zvezdar (Moravska banovina).

24132-1

Perfektno kuharico

ki opravlja tudi vsa druga gospodinska dela iščem k trilateralni družini v podčel-«.

24118-1

Čevljarskega pomočnika

dobro izveščane sprejemem takoj v stalno delo. Plača, dobra, očišča-«.

24160-1

Kuharico

vajeno vsega hišnega dela sprejemem za november. Ponudbe na ogl. odd. Jutra pod »3 ose-«.

24273-1

Služkinjo ali postrežnico

sprejemem takoj. Oglešiti se danes dopoldan od 14. ure v Zg. Šiški Vodnikova c. 123. Su-«.

24267-1

Prodajalko

manufakturne stroke — sprejemem. Prednost iz Celja ali okolice. Po-«.

24329-18

Gostilna »Mesec«

na Viču vabi na domače kolone.

24278-16

V nedeljo 16. X.

Vsi na vinskih trgatinih in volitev kraljice pie in v restavraciji pri kodvoru v Domalah.

24297-18

Gostilna Martine

Zg. Šiška Danes večja zabava privedi igra poznani jazz! Sladka portugalska, pečnice, kvavice!

24373-18

Danes vsi na koncert

s plesom in na domače kravice vabi gostilna Fabian, Glince, Cesta IX. Se priporočila: Pavla Smrčič.

24367-18

Rezika vabi

na pečenice in kvavice in na druga izvrstna jedila. Vina, dolenski stajerski in daljninski, ki so vso svojo izbornost kraljice pie »bilo za danes še posebej: Gostilna »Pri uni verzie, Zidovska c. 20.«

24432-18

Danes vabljani vsi na Gilnce

— v gostilni stilno MAHNTN. Zabava z gobzo, na sterc in mlade!

24457-18

Halo! Halo!

v nedeljo vsi v gostilno pri Zakotnikih Moste Za loška 43 na domače kravice in pečeno.

24181-10

Lepa deva

mnogo fantov dobra gostilna, mnogo gostov. Dekle povabi v gostilni na Kramar (Dolenski cesta) s plesom, kvavicami in moštom.

24477-18

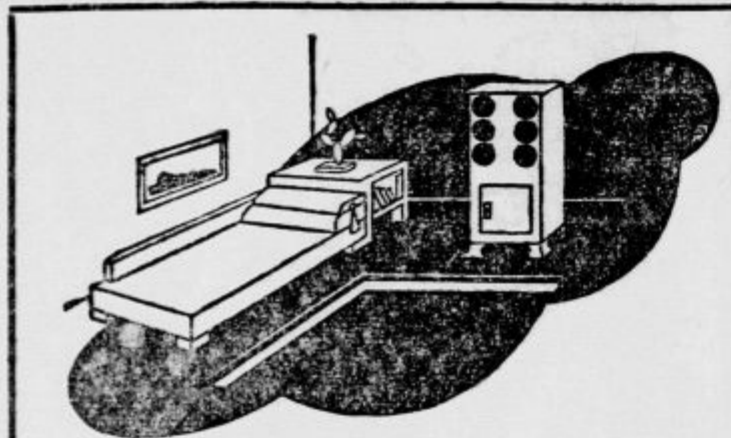
Učenko

za hotelsko obrt, sprejme hotel Mariborski dvor, Maribor.

24464-44

Cauche

— fotoje — in vse drugo priznano solidno delo dobavi
SEVER — Marijin trg 2.

V ELEGANTNO STANOVANJE ELEGANTNO PEC!

Enajstane peč v najmodernejših barvah!
ZAHTEVAJTE BREZPLACNI PROSPEKT!
»ZEPHIK« d. d. Subotica
SAMOPRODAJA:
LJUBLJANA: Venceslav Breznik,
CELJE: D. Rakusch,
MARIBOR: Pinter & Lenard,
BREZICE: Löschnigg & Schmidt.
Zahtevajte povsod znamenite »ZEPHIK«
STEDILNICE iz iste tvornice.

Obrvi trepalnice

goste, dolge in svinate
Barvanje obrvi in trepalnic
Zasukanje trepalnic
ZA ZABAVE, PLESE IN DRUŽBE!
Bleščet sijaj daje očem Diamant — Momentalne in dovršeno lep teint daje kislikovo pakovanje OZON — Nepriljetne dišavice na obrazu odpravi indijski vosek Rapident — Odstranjevanje razširjenih por in ogrcev —
ZAHTEVAJTE BREZPLACNO NAVODILA IN NAŠE VELIKE ILUSTRIRANE KATALOGE!
Parf. in kozmetika »OMNIA«, oddetek 1-7
ZAGREB — Gunduličeva ulica 8, polukat
TELEFON 97-07

Celuloidni ščit,

pri vratnih ključkah vam prihrani večkratno pleskanje. Vrata bodo vedno čista. Dobavlja jih

SEMIČ V.

Privoz 13, Ljubljana — tel. 36-92.
Celuloid je na zalogi v vseh barvah. Sprejmite se dobri akviziterji.

Ostaréti

in vendar ostati mlad

bi hotel vsakdo. Če tudi to izgleda težavno, vendar to lahko dosežete s stalno skrbno telesno nego. Odlično sredstvo za to je

Masaža z DIANO učinkuje z močjo pomladitve, ravno tako je dragocena za nego ust in las. A poleg tega je zelo poceni. — Dobiva se v vsaki boljši trgovini. Zahtevajte izrecno DIANO in vzemite samo DIANO. Imitacije energično odklonite, ker niso nič vredne!

Ne oklevajte pri izbiri čistilnega sredstva! Temveč zahtevajte pri nakupu

„Domače čistilo SLAVIN“

To je prvovrstno in ceneno čistilo domače proizvodnje, katero sijajno očisti vse kovine, štedilnike, točilne mize, porcelan, vso kuhinjsko posodo itd. itd.

TRGOVSKEGA ZASTOPNIKA

mladega, zelo agilnega IŠČE dobro vpeljana tovarna živila za Ljubljano in okolico. — Ponudbe na oglasni oddelk »Jutra« pod »Dober prodajalec.«

ŽOLČNE KAMENČKE

in boleznih žolčnega mehurja
dobite pri glavnem zastopniku:
LEKARNI PRI SV. IVANU
Kaptol 17 — ZAGREB — Kaptol 17
Prospekte o zdravljenju pošiljamo zastonj. Varujte se imitacij.
O. reg. S. br. 27870

Samo 1 Din

Vas stane posamezna številka »Jutra«, če si list naročite. Vrh tega pa imate kot naročni pravico do »Jutrovega« nezgodnega zavarovanja, po katerem izplača zavarovalna družba »Jugoslavija« svojem smrtno ponesrečenemu naročniku

10.000 Din

Dva zastopnika išče

tovarna mila za rajona Ljubljana z okolico ter štajersko, kjer potuje z lastnim avtom. Natančne ponudbe naj stavijo le agilni in zmorni, pri gostitih in detajlistih dobro uvedeni potniki, na oglasni oddelk »Jutra« pod šifro »Milo«.

VADEMECUMI

moderna higiena ust
CENEJŠE
Kupite še danes propagandni zavoj

1 VADEMECUM voda za usta (poizkusni zavoj)
1 VADEMECUM pasta za zobe velika

Din 20.-

(Ti zavoji bodo v prodaji samo omejen čas!)
BARNANGEN — STOCKHOLM
Zaloga: COSMOCHEMIA, ZAGREB, Smečnikasova ul. 23.

BOTOT

NJEGOVI SLDANJI IZDELKI:
Sikoro dvesto let stara in preskušena svetovna znamka
Voda za usta
Milo za zobe
Pasta za zobe v tubah; roznatih — se ne peni
dena — se peni
Novost št. 407
Okusno, pečeče se sredstvo za čiščenje zob.

Champion

Glavno zastopstvo in skladišče
ROBERT WEINBERGER
Zagreb, Gunduličeva 16.

SNCHNEIDER

ZAGREB
NIKOLIČEVA 10

NIKSE

Z enim samim aparatom NIKSE praktično in ekonomično kuhate, pečete, cvrete, dušite, pražite itd., ogrevate sobo, sušite lase in se obnavate. Informacije in za nakup neobvezna predavanja brezplačno. Na Vašo zahtevo pride zastopnik na dom.
KOMERCIJALNI BIRO ČEBULI JOŽE, Jesenice, Gorenjsko.
Za Ljubljano in okolico: Zastopstvo NIKSE, Ljubljana, Tyrševa 15/L, telefon št. 33-38.

Poziv zaradi nasledstva

POZAR JOHAN (Ivan), rod. iz Kapele, občina Brežice, brat dne 19. 12. 1937. v Zagrebu preminule Josefine Marković, rojene Požar, se poziva, da se v svrhu nastopa nasledstva prijavi v advokatski pisarni dr. Šik Lavoslava, Zagreb, Amruševa ul. 7. Ta je baje pred 3 leti odšel v inozemstvo in to ali v Nemčijo ali v Španijo. Kdor prvi navede njegov sedanji naslov ali doprinese dokazila, da je morda preminul, dobi nagrado din 250.—

CURIHTER (PREDELAVEC)

za gornje masno usnje, ki bi uspešno vodil in nadziral oddelk, SE IŠČE. Samo strokovno izveščana oseba z mnogo prakse pride v poštev. — Ponudbe z navedbo dosedanjega službovanja in zahtevkov na: AND. JAKIL d. d., Karlovac.

Pianine dobavlja Ivan Kacin — Domžale

Moderno izdelane 10.000 din; Salon-Pianino, sionove 12.500; Barok-Pianino s 3 pedalom 17.000 din. — Prej ko kupite oglejte si naše izdelke razstavljene Ljubljana, Komenskega ulica 26-II. Popravila, uglašenje, najceneje!

Kdor oglašuje ta napreduje!

debelosti

uporabljajte neškodljive
SLATINSKE TABLETE za hujšanje
sestavljene iz naravnih mineralnih soli in rastlinskih ekstraktov
Proizvajala: Apoteka
Mr. Bahovec, Ljubljana.
V vseh lekarnah 200 tabl. din 69.—, 100 tabl. din 39.—, 50 tabl. din 24.—

DIVJAČINO

kakor: srne, zajce, fazane, jerebice
kupi vedno in po najboljših dnevnih cenah
Viljem Abt, eksport Maribor

KLIŠEJE

ENG VEČBARVNE
JUGOGRAFIKA
SV. PETRA NASIP 23

Cunje

krojaške odrezke, stari papir, tekstilne odpadke, dvojno vožnjo, govejo da ko (aravo) — kup vsa ko množino ARBEITER, Maribor, Dravska ul. 15.

DRVA PREMOG IV. SCHUMI

POLEHNIKA
CEBIVA

FORTUNA

Elektro univerzalni stroj v vsako mizarško delavnico!
RESITELJ MALE OBRTI!
Din 1.000.—

PETER ANGELO

d. z o. z. stroji za obdelavo lesa, LJUBLJANA, Pražakova 8.

INSERIRAJTE V »JUTRO«

NIČ VEČ PLEŠAVOSTI - JAVNE ZAHVALE

Dolgo sem iskal zdravila, pa ga nisem mogel najti. Prijatelji so me napotili, naj uporabim vašo vodo »MORANO« in njej se imam zahvaliti, da sem dobil zopet svoje zdrave lase in da nisem več plešast. Dimitrije Jovanović, Cara Nikola, Beograd
Moji lasje so se zelo zredčili in potem izpadali, a z uporabo vaše »MORANE« sem že po četrsti steklenici dobila nazaj svoje zdrave lase in so mi zdaj veliki in bujni. MORANO priporočam vsakomur.
»MORANA« zasluži javno priznanje in zahvalo. Vse to, kar je v reklamah, je resnica, saj sem se prepričal. Moji lasje so bili redki in polni prhljaja in so mi vsak dan izpadali, a zdaj, odkar uporabljam MORANO, je prhljaj izginil, lasje mi več ne izpadajo in mladi lasje mi pokrivajo vsa prej gola mesta. MORANA je vsakomur potrebna voda in jo zato priporočam tudi jaz.
Rajković Anton, Zagreb, Maksimirska c.
Resnico je treba priznati. Izvršil sem popolno kuro petih steklenic MORANE. Zadovoljen sem in to javno priznam. Lasje so mi porasli in že davno je ponehala izpadanje las in prhljaj je izginil.
Kraček Viktor, Ljubljana.
Tako po prvi steklenici »MORANE« sem se prepričal, da so navodila točna in resnična, a nisem hotel preje pisati, preden nisem dovršil kure petih steklenic. Prva steklenica je točno izvršila ono, kar pravijo navodila in tako tudi 2., 3., 4. in 5. steklenica. Že so mi mladi lasje pokrili vsa plešasta mesta. MORANO priporočam.
CVJETIĆ Sava, Sarajevo
Moji prijatelji in jaz smo vam hvaležni, ker je vaše zdravilo MORANA popolnoma pomagalo in storilo čudeže, ki jih nismo pričakovali. Priporočamo MORANO.
Serkulić Ljubivoje, Skoplje
Z zahvalami nadaljujem 23. t. m. Cena steklenici MORANE z omotom in poštnino din 50.—.
MORANA — SPLIT.

Inserrajte v »Jutra«!

Ves material za izolacijo kot: Malterin, Xereton, izolacijske plošče s pluto, dvojno impregnirane Bitumen plošče za izolacijo, Hikoilit plošče z vložkom tkiva.
Izdeluje in prodaja:
HRVATSKA INDUSTRIJA KATRANA D.D.
ZAGREB, Radnička cesta 29. Tel. 23-255 i 23-256 ZEMUN, Tvornička ul. 70. tel. 37-317.

ZAHVALA

Za vse številne izkaze sočutja ob bridki izgubi naše mamicice, žene, gospe
Lucije Ješe
izrekamo tem potom najlepšo zahvalo.
Posebna zahvala gg. zdravnikom, ki so z vso požrtvovalnostjo ob dolgoletni bolezni ublažili njeno trpljenje, prečistim g. župniku svetniku Ant. Vovku za izkazano tolažbo in podelitev sv. zakramentov za umirajočo ter ostali asistenci pri pogrebem obredu.
Vsem darovalcem krasnih vencev in cvetja, za vse ustne in pisane izkaze sožalja, kakor vsem številnim spremljevalcem ob pogrebu naša najlepša zahvala. Z istega mesta izrekamo tudi vsem našim uslužbencem za polnoštevilno spremstvo našo najlepšo zahvalo.
TRZIC, 15. oktobra 1938.
Zalujoči:
Anton Ješe in hčerkice

SENZACIJA KOSMETIKI

ČIŠČAVOVI D'PACCINI IZ ČIKAGA. JE SVOJIM SENZACIONALNIM PEPARATOM POVRNUL ŽENI AKTIVNOST IN MLADOST.

ZA ŽENE OD 40 LET NAPREJ MORANA HORMON AKTIV KREMA DIN. 60.-, VRNE ŽENI AKTIVNOST IN MLADOST.

OD 30-40 LET MORANA HORMON KREMA (IZ MIŠJIH ŽLEZ) DINARA 50.-

OD 18-30 LET MORANA VITA MIN KREMA (VIŠOKIH GORA) DIN. 40.-

TE NOVITETE TAKOJ ODSTRANIJO GUBE, MLAHAVO KOŽO. NEREDE KOŽO MLADOTNO NAPETO Z BARŽUNAŠTIM TENOM.

MORANA LEPOTA RAŠTLINŠKI PUDRI V VEH NIJANŠAH DIN. 25.

MORANA ŠPLIT

Nov izum za gospode
patent številka 11830
po povsem novih principih
Obutek popolnoma ohranjen
Izključna prodaja za Jugoslavijo:
Drogerija Levic, Beograd, Uzun Mirkova 5
Pošljemo po pošti v vse kraje. Za 5 komadov pošljete din 15.- v znakmah ali plačate na čekovni račun pošt. šted. br. 57-385.

ZARTEVITE BRESLAŠNI CENIK

HÖHNER
NAJPOPOLNEŠE HARMONIKE SVETA

GENERALNO ZASTOPSTVO
F. SCHNEIDER
ZAGREB, NIKOLIĆEVA 10

ZIMNATE MADRACE

Z

Elita

VLOGO

SO MEHKE IN TRPEŽNE. TAPECIRANO POHIŠTVO Z ELITA VLOGO JE ZELO LEPO IN TRPEŽNO. — AVTOSEDEŽI Z ELITA VLOGO SO ZELO TRPEŽNI

ELITA IZDELUJE

»WEKA« MARIBOR
ALEKSANDROVA 15

PREVOZE
premoga, drv, moke, selitve itd. v vseh tudi vagonskih količinah Vam izvrši točno in po najnižjih cenah z avtomobili ali konjsko vprego prevoznistvo

A. SEMENIČ
Privoz št. 13, Ljubljana
TELEFON 36-92.

ZOPER HRUŠČ
za nemoteno spanje in mirno delo uporabljajte

Miroplast
zaklopke za ušesa

Miroplast varuje proti uličnemu hrupu, ropotanju strojev, glasni godbi, smrčanju domačih itd. Potreben je za duševno zaposlene ljudi, za odpočitka potrebne in bolnike. — Dobiva se v vseh lekarnah.

BREZPLAČNO
dobite poskusni omot, zadosten za en mesec. — Ponudba velja samo do 15. XI., zato pišite še danes na: »MIROPLAST« Zagreb, Varšavska 3.

Oglasi v „Jutru“ imajo vedno največji uspeh!

*Za deželna jesen
kupite dobro
obutev*

Rata

29.-

7252-57

Kupite deci za jesen in zimo te copatke iz tople klobučevine. Napravite ji veliko veselje.

29.-

78155-657

Ženske galoše izdelane iz močne gume. Posebno pripravne za dež in blato, ker varujejo noge vlage.

29.-

98157 651

Moške galoše iz črne lakirane gume, trpežne, udobne in poceni. Po dežju in blatu varujejo noge prehlada.

39.-

3222-48802

Cereljkici iz močnega usnja, z nerazgrljivim gumastim podplatom. Decji za šolo in igre.

39.-

7026-24

Domače copate iz volnena dubla, z elastičnim usnjenim podplatom in nizko peto. Izdelane iz čiste volne, obšite s svileno vrviico in okrašene z okusno kokardo.

39.-

7017-42

Udobne domače copate iz volnena dubla za gospode, ki jim je po napornem delu in hoji potreben odpočitek.

39.-

4762-68801

Visoki čevljkici iz močne kravine z nerazgrljivim in nepromočljivim gumastim podplatom. Neobhodni šolski decji po dežju, blatu in snegu 31-34 din 39.-, od 35-38 din 49.-

79.-

2925-64648

Fini čevljkici na zadrgo. Podajo se kostumu. Posebno so pripravni za sprehod.

99.-

5927-64627

Elegantni moški nizki čevlji štrikorne oblike, izdelani iz dobrega telečjega boksa z usnjenim podplatom.

39.-

98991-693

Celogumasti otroški škornji iz močne gume, podloženi s toplo flanelasto podlogo. Po največjem snegu in po brozgi ostane noga v njih suha, ker je guma material, ki ne propušta vode.

POLAR
Din 4-5-

Za otroške škornjčke in težke čevljkčke tople »POLAR« nogavice za din 4.- in din 5.-. Iste iz elaste volne din 6.-, 8.- in 9.-

EKONOM
Din 7-

Za vsake moške tečje čevlje in škornje kupite močne nogavice »EKONOM« za din 7.-

99.-

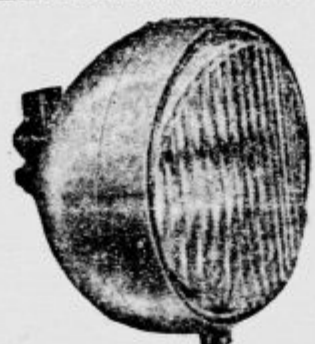

3967-68822

Moškim za štrpjac priporočamo te čevlje iz močnega boksa z elastičnim gumastim podplatom.

ODLOČBA

Sresko načelstvo v Krškem je z odločbo od 23. marca 1936, št. 4753/1 prepovedalo posestniku Jordanu Ivanu rabiti naziv „Draškovec“ za oznamovanje svojega posestva v Mihovci, obč. Sent. Jernej, ker gre ta naziv le graščini Trenz Matilde v Mihovci št. 1 in ker je v javnem interesu, da ne pride do pomot v nazivih. — Kraljevska banska uprava dravske banovine v Ljubljani je dne 22. avgusta 1938, II. št. 11851/3 to odločbo POTRDILA.

NAJPOPOLNEJŠI ŽAROMETI
proti MEGLI in ostali AUTOMATERJAL

M. BAHAR — LJUBLJANA
Celovška c. 38. — Tel. 22-92

BRITJE — MUKA?

Nel Ako uporabljate WILLIAMS kremo za britje, a po britju osvežite kožo z nekaj kapljicami AQUA VELVA, ki takoj odstrani ranice, ki jih povzroča britev. Dobiva se v vseh boljših strokovnih trgovinah.

Za Britje

WILLIAMS

INSERIRAJTE V „JUTRU“!

Veletrgovina

IŠČE posojila ali finansierje

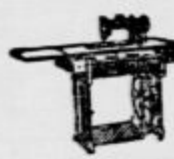
pod zelo ugodnimi pogoji. POLNO JAMSTVO NA RAZPOLAGO! Ponudbe z navedbo glavnice na oglasni oddelek »Jutra pod šifro »SIGURNA VLOGA«.

Otroški vozički najnovjših modelov

Dvokolesa motorji, triciklji

Šivalni stroji pogrešljivi

Po zelo nizki ceni! Ceniki franko!
»TRIBUNA« F. BATJEL, LJUBLJANA, Karlovska cesta 4.
Podružnica: Maribor, Aleksandrova cesta 26.

NA OBROKE DOBITE POVSOD!

Za isto ceno kot proti gotovini pa le pri:
ANASTAS PAVLOVIČ
največje manufakturno skladišče v Jugoslaviji. Ustanovljeno l. 1844,
BEOGRAD — ZAGREB — LJUBLJANA
Oglejte si našo zalogo V GAJEVI ULICI 5, pasaza »Nebotičnik«,
ALOJZ ŠPETIČ, komis. trg.